

TUBA LAJOS

farár ref. kres. cirkvi
Opátovský Sokolcs
okros Čajova

17. I. 1961

• 1935

FELVIDÉKI

PRÉDIKÁTOR

Azelőtt: ÚTMUTATÓ.

FOLYÓIRAT

a református igehirdetés
szolgálatában.

1942. január

Megjelenik havonta egyszer,

VII. évfolyam.
1. szám.

Szerkeszti: KONKOLY-TH. ISTVÁN.
Jánosi, Gömör megye.

Kiadó: Babágh József, Léva.

Nyomatott: BABÁGH JÓZSEF könyvnyomdájában, Léván.

FELVIDÉKI PRÉDIKÁTOR

Felelős szerkesztő:
KONKOLY TH. ISTVÁN,
ref. lelkipásztor, em. főjegyző.
JÁNOSI, Gömör megye.

Előfizetési díj:	Egész évre előre fizetve	8.50 P
	Félévenként fizetve	9.— P
	Negyedévenként (vagy később fizetve)	10.— P

E füzet megtartása előfizetésre kötelez.

E füzet tartalma:

I. Ige hirdetés.

Az ujévi vendég. Ujév első vasárnapjára. (Nagy János.)
Isten közbelép. (Tömösközy László.)
Isten pártján. (Konkoly Thege István.)
Isten szava. (Konkoly-Thege István.)
Mindenre van erőm. . . (Endrédi János.)
Adakozás öröme. (Illyés István.)

II. Üzenetek.

A postatakarékpénztári csekkszámra címe és száma:

*Konkoly-Th. István ref. lelkész, Jánosi, Gömör-m. 10.114. sz.
Ezen kívül beküldhető az előfizetés a következő csekkszám-
lára is: Rimaszombat és Vidéke Hitelszövetkezet, 71.596. sz.
Ez utóbbira rá kell írni a hátsó oldalon, hogy „a Pédikátorra“.*

FELVIDÉKI PRÉDIKÁTOR FOLYÓIRAT

a református igehirdetés szolgálatában.

Szerkeszti:

KONKOLY THEGE ISTVÁN.

VII. évfolyam.

1. szám.

I. IGEHIRDETÉS.

Ujévi.

(Ujév első vasárnapjára.)

Ján. Jel. 3: 20.

Az embernek ősrégi vágyakozása, hogy szeretné tudni az eljövendő dolgokat; életének további sorsát, szeretne a jövőbe látni. Talán közülünk is sokan szeretnék, ha valaki elsorolná nekik e megkezdődött ujesztendőben elkövetkező dolgokat. — a jót, rosszat, örömet, bánatot egyaránt. Gyarló, emberi óhajlás volna ez. — Öntudatos, kálvinista ember azonban nem kíván a jövőbe látni, mert jól tudja, hogy ez nem ember dolga és megtapasztalta, hogy az Isten kezében van a jövő, az ő gondtartásában járunk és Ő nem felejtkezik el rólunk.

Most is szól hozzánk, ez új év első megszentelt napján az a csodálatos igéjében: „Imé az ajtó előtt állok és zörgetek; ha valaki meghallja az én szómat és megnyitja az ajtót, bemegyek ahoz és velem vacsorálok, és ő én velem.“ Küld hozzánk valakit az Ur, aki az ajtónk előtt áll és be akar jönni hozzánk! Vajjon kicsoda az? Miért zörget? Miért akar bejönni hozzánk?

1. Ujév napján jókivánságokkal köszöntik egymást az emberek. Szívesen felkeresik egymást és kész örömmel fogadják a vendéget, marasztalják, megvendégelik, — hiszen jókivánsággal jött és boldogságot kívánt. Az örökkévaló Isten küldött nekünk

valakit egyszerű csendességben, — csak nem régen néhány napja örvendeztünk, eljövételén. De mi gyarló, feledékeny emberek talán már nem is tudjuk, hogy hozzánk is küldötte. Az őszentendőtől való mámoros bucsuzkodás és az újév vigságos köszöntése közben tán elfelejtettünk róla. Ha ne talán így volna, a nagykegyelmű Isten ez év első vasárnapján ismét küldi hozzánk Őt mint újévi vendéget, de egészen mihozzánk: te hozzád és én hozzám kedves Testvérem. Egészen az ajtód elé és halld csak, — meg is szólit: „Imé az ajtó előtt állok és zörgetek.“ — Kié ez a megragadó közvetlenséggel csengő hang? Ki szólit ilyen szelid komolysággal és vissza nem utasítható határozottsággal? A názareti Jézus, a karácsonyi gyermek, a gólgotai szenvedő, a dicsőséggel feltámadott Ur Jézus Krisztus. Ő aki most felkeres téged, s imé az *ajtód előtt* áll és *zörget!* Hallod Ker. Testvérem?

2. „Zörgetek, — valaki, meghallja az én szómat és megnyitja az ajtót bemegyek ahoz,“ — ezt mondja nekünk az Ur Jézus. Megkeresett minket és zörget nálunk a Jézus. És ha meghalljuk a zörgetését s megnyitjuk ajtónkat bejön hozzánk. Azért keresett meg, csak azért zörgetett nálad a Jézus, hogy hozzád menjen a Jézus.

K. T. Mi akik gondolatainkkal, beszédünkkel és tetteinkkel, olyan sokszor megbántjuk, megtagadjuk a Krisztust nem szégyenkezünk-e mélyen gyarlóságunkban az Isten hosszútűrő szeretete láttán. Mert Ő megint hív és szólit és szent fia által szívünk ajtaján kopogtat, hogy oda bemenjen, hogy azt megszentelje és megújítsa megjelenése által. K. T. Van fülünk a hallásra, halljuk meg a Jézus szavát, zörgetését! Forduljunk el a bűnös világ csábító zajától, ne figyeljünk az emberi jövőmondók szavára, ne hallgassuk az emberek ígéreteit és hazug biztatását; hiszen a mult sok sötét árnyéka mind az ő családságuk bizonyosága, mind a világ elmuló, hiu csillogásának viszsamaradt rossz emléke.

Halljuk meg a nagyhatalmu és csodálatos Krisztus, szelid, bebocsátást kérő szavát: . . . valaki meghallja az én szómat és megnyitja ajtaját én bemegyek ahoz! Ne legyen senki közöttünk aki még erre a kijelentésre is közömbös, keményszivű, konok marad és süket fülekkel reteszelné be ajtaját, de a legőszintébb készséggel siessünk, tárjuk szélesre ajtónkat, hadd lépjen be a legkedvesebb vendég, hogy nálunk és velünk legyen a családban, az egyéni életünkben, a szívünkben. És ha belép-

het Krisztus a te házadba, a te életedbe, új üdvössége lesz annak a háznak, üdvössége, békés boldogsága a te életednek.

3. Isten az aláhajló kegyelem és irgalom, nem szünik meg soha eltévedt bűnös gyermekeit felkeresni és megmenteni, mert nem küldhet kedvesebb vendéget házukba ez új évben mint szent Fiát az Ur Jézust.

Tudjátok bizonyára T., hogy a keleti népeknél nagy tiszteletben tartották a vendéget, minden kényelemmel körülvették, asztalukhoz hívták és nagy megtiszteltetésnek vették, ha együtt étkezett velük. Hallottátok már ugye, hogy Zákheus a fővámszedő, milyen tuláradó boldogsággal fogadta, a házába betérő Jézust. Így akar kitüntetni, megtisztelni és boldogítani téged is Testvérem a Krisztus ha befogadod őt magadhoz — helyet foglal nálad — asztalodhoz ül veled vacsorázik.

K. T. akit kifosztott, megcsufolt a világ és elhagytak az emberek, imé felkeres a Jézus és bemegy hozzád akár kicsiny kunyhóban, akár fényes palotában van a lakásod, és veled kíván lenni csak figyelmezz rá, bocsásd magadhoz és Ő veled vacsorázik és te Ővele. Valami jó és igaz csak van benned, a te életedben, elfogadja azt, ami gyarló és bűnös benned azt magára veszi, attól megszabadit. Isten kegyelmének annyi áldását viszi az életedbe, annyi igaz vigasztalást, boldogságot és szeretetet, hogy ezek által megújulsz hitedben, a jócselekedetek gazdag forrása fakad fel életedben, alázatos szeretett tölt be egészen: mert immár szent életközösségben élsz Ő vele; aki már a tiéd is, mert téged is megtartott az igaz életben s üdvösségre vezetett a Krisztus az Életfejedelme.

K. T. Lehet, hogy sokan felkerestek már ez új évben és kívántak minden jót ez esztendőre, amit bizony már nagyon vár, ami szomorú, nyugtalan életünk. Én azt kívánom néktek Testvéreim vajha meghallanátok a Jézus Krisztus zörgetését és meglátnátok, hogy Ő áll az élet tovább vezető ajtajában, hogy veletek menjen, szebb és igazabb életre vezessen. És higgyétek el ez az óhajtásom felőleli mindazon benső kívánságokat és reményeket, amit a szomorú mult után csak elvárhattok ez új esztendő minden napjától. Mert ahol lakozást vesz az Ur Jézus ott a szeretet, békesség, megalégedés, boldogság; mindaz amit a baráti jó szívek kívántak néktek és ami annyira hiányzik a mai életből, mely olyan távol van a Krisztustól.

De ami kegyelmes Istenünk hosszútűrő és az Ur Jézus tudja, hogy az ember szíve a bűnös természet miatt zárva van

előtte, ezért zörget és vár, nem fordul el tőle, nem hagyja magára, sőt minden alkalmat megragad, hogy felébresszen bűnös kábultságunkból.

Most is szólítgat, ébresztget: Imé az ajtó előtt! állok és zörgetek! Meghalljuk-e a Jézus szavát, ajtót nyitunk-e?

Boldog ember az akinek kitárt ajtajában megjelenik az Ur Jézus Krisztus és szól: Békesség néktek! Ámen.

Nagy János
csúzi ref. lelkész.

Isten közbelép.

I. Kir. 17: 1–16.

Luk. 42: 12.

Kedves Testvéreim! Isten gyermekeinek áldott tapasztalata, hogy Isten az övéit soha el nem hagyja. Isten gyermeke is ki van téve nyomorúságoknak és próbáltatásoknak és a legszilárdabb hitű ember is kerülhet olyan helyzetbe, hogy feltör ajkáról a sóhaj: „Elrejtetted az én utam az Urtól és ügyemmel nem gondol Istenem!” De ez a kiáltás mindig csak a csüggedő emberszív szava és Isten még akkor is ott áll az ő gyermeke mellett, amikor az a szenvedések között nem látja és nem érzi Isten közelségét. Sőt, a hittapasztalatokban gazdag életek arról tesznek bizonyosságot, hogy Isten mindig akkor állott hozzájuk a legközelebb, amikor már úgy érezték, hogy vége az ő emberi tudásuknak, erejüknek, de vége a hitüknek is. Amikor emberi számítás szerint már minden összeomlik, amikor látszólag a pusztulás falánk torkába zuhan menthetetlenül és jövátéhetetlenül minden, — akkor csodálatosan és hatalmasan közbelép az Isten. Erről beszél ótestamentumi alapigénk is.

I. Azokról, akik e csodálatos történetbe szerepelnek, bizvást elmondhatjuk, hogy eljutottak emberi életük teljes csődjéhez. Itt van először Illés próféta, aki isteni kényszer hatása alatt szárazságot hirdet Izráelben. Már magában véve ez is elég a kétségbeeséshez: ítéletet hirdetni egy nép felett, amelynek magam is tagja vagyok, éhínséget jövendelni egy országban, amelynek én is lakója vagyok! Illés elrejtőzik egy patak partján, ahol Isten csodálatos rendelése folytán hollók táplálják, de nemsokára neki is meg kell tapasztalnia saját proféciája valóra válását; mert elapad a patak vize, a hollók is elhagyják és a próféta ismét ott áll egyedül, minden emberi segítség nélkül, mint a kinzó szomjuság és a biztos éh-halál tehetetlen rabja.

Isten újabb parancsa látszólag csak közelebb viszi a pusztulás felé. Egy szegény özvegyasszonyhoz küldi a prófétát, hogy az gondoskodjék róla. A helyzet teljesen kilátástalan. Az özvegy maga is a kétségbeesés szélén áll. Fogytán van a lisztje és az olaja s most fát szedeget, hogy megürült éléstárának szükös maradékából elkészítse utolsó ebédjét, azután pedig fiával együtt meghaljon. Az özvegy úgy látja, hogy siralmas helyzetéből már semmi menekvést sem remélhet, hogy már csak egyetlen egy lépés lehetséges, a megváltó halál.

Itt lép közbe az Isten. A prófétának az emberi tekintetek felett mennyei látást ad, a próféta látás nyomában reménység támad s a reménység nem szégyenül meg. Az emberi lehetőségek lezárt, konok sziklafala megnyílik és az ámuló emberek előtt új, isteni lehetőségek tárulnak fel. Van menekvés, még nincs mindennek vége, mert ha ember nem is segíthetett rajtuk, de segített az Isten az ő kegyelmes ígérete szerint.

„Ne félj, . . . mert azt mondja az Ur, Izráel Istene, hogy sem a vékabeli liszt el nem fogy, sem a korszóbeli olaj meg nem kevesül addig, míg az Ur esőt ad a földnek színére. És ő elméne s az Illés beszéde szerint cselekedék és évék mind ő, mind amaz, mind annak háznépe naponként. A vékabeli liszt nem fogyott el, sem pedig a korszóbeli olaj nem kevesült meg az Urnak keszéde szerint, amelyet szólott Illés által.“

II. De mondhatná valaki: „Mi közünk nekünk ehhez a régi, ótestamentumi történethez, — Illés prófétához és a sareptai özvegyasszonyhoz? Illés próféta rég meghalt, meghalt az özvegyasszony is és — talán még ezt is hozzáfűzi kiabrandult, fölényes mosollyal — manapság már nem történnek csodák.“

Pedig testvéreim, az alapigében leirt helyzet megismérlődött már számtalanszor és megismérlődhet még ugyanannyiszor, amíg csak emberi élet lesz a földön. Sőt azt is mondhatnám, ez a szükös, háborus világ, a liszt és zsirjegyek világa — mintha igen sokban hasonlítana Sarepta szükös napjaihoz. Illés és az özvegyasszony, ha más néven és más köntösben, de itt járnak ma is közöttünk. És ha egészen őszinte vagy testvérem, nem kell-e bevallanod, hogy egészen közeli rokonod, ez az elcsüggedt, halálra vált, kétségbeesedett lélek. Ha most nem is, de egészen bizonyosan voltak már percek és napok az életedben, amikor azt mondtad: nincs tovább, nem érdemes élni. Állhattál anyagi javaid romjai felett, amikor számot vetettél mindeneddel, és azt kellett látnod, hogy amid van, a semminél is kevesebb. Volt

ugy, hogy késő este holtfáradtan vetted le magad ágyadra s nem tudtál elaludni, mert ezerszer felriasztott a kérdés: holnap mit adsz éhező családodnak, mibe öltözteted lerongyolt gyermekeidet? Álltál, Istennel perlekedve egy darab föld felett, amelybe vetettél, de aratni semmit sem tudtál róla, egy szőlőskert felett, amelyet bár orcád verejtékével munkáltál meg, még sem ihatál a terméséből egyetlen egy jóízű kortyot sem. Rád zudultak a sorscsapások s te úgy érezted: ezt nem lehet kibírni. Amikor bucsut intettél egy tovagördülő, felvirágzott vonatnak és a szived majd megszakadt belé, amikor zokogva álltál egy frissen hantolt sír felett és nem tudtad elhinni, hogy akik könnyhullatással vetnek vigadozással aratnak majd, — amikor elhagyott könnyű szíved, kacagva az akiről szentül hitted, hogy örökre a tied, — amikor ezért vagy azért, — olyan volt a szived, mint a sareptai özvegy éléskamrája, — üres, kifosztott, szomoru, és te hiába kerestél táplálékot, balzsamot fájó szivedre, mindenütt elapadt forrásokra, sivar mezőkre bukkantál s lassan odajutottál, hogy fásultan megtörve, várd a megváltó halált, ép úgy, mint ki tudja hányezer év előtt — egy szegény özvegy asszony Sarepta határában. Ehhez a történethez csak annak nincsen köze, aki még sohasem állott emberi ereje és tudás romjai felett.

Azután itt van Illés próféta. Nem volt különös ember, rendkívüli lelki képességekkel felruházva, de Isten embere volt. Ment, ahová Isten küldte, szölte amit Isten rábizott és mindenkefelett hitte rendületlen hittel, amit Isten megígért és kijelentett. Vagyis hitt Istenben. Ha megfigyeltük a felolvasott részt, észrevehettük, hogy Illés ezzel kezdte mondanivalóját: Él az Ur! Amikor elapadt a patak vize, amikor bezörgetett a teljesen nincstelen özvegyasszony ajtaján, amikor elkérte tőle utolsó ételét, akkor is tudta, hitte, hogy él az Isten.

Testvéreim, ha azt mondjuk is, hogy idejét multa az a történet, mert megváltoztak az életviszonyok Illés kora óta, még is el kell ismernünk, hogy van egy Szereplője. Aki nem változott semmit sem és ha évezredek teltek is el, nemzedékek tűntek le és ujultak meg, nagy emberi nyomoruságok szüntek meg és támadtak fel újból, — Isten évezredek multán is ugyanaz a szent, örök Ur Isten, aki Ura az évezredeknek, emberi nemzedékeknek és aki évezredek, nemzedékek és nagy emberi nyomoruságok fölött ott uralkodik messze magasságban és mégis olyan közel van hozzánk, hogy azonnal közbelép, ítél vagy ke-

gyelmez, pusztít vagy életre hív, ott ahol az ember megérett az itéletre vagy a kegyelemre, az életre vagy halálra.

III. Isten közbelépése mindig váratlan és csodálatos. Nem az ő gondolata a mi gondolataink, nem az ő útja, a mi utjaink.

Ereje titkon működik, mi csak azt vesszük észre, hogy ahol tegnap még romokban hevert minden, ott ma ujépités kezdődik. Ahol tegnap kétségbeesés honolt, ott ma öröm és reménység virul. Ahol tegnap a halál kaszált, ott ma új élet sarjad, ahol az elválás könnyei ültek az arcokon, ott ma a viszontlátás és újraegyesülés boldogsága ragyog. A tegnapi sírók ma megvigasztaltatnak, az éhezők megelégitetnek s az emberi értelem ámuló alázattal veszi tudomásul, amit a hívő lélek titkos érzéke régóta sejtett: Köztünk járt az Isten!

Köztünk jár az Isten, hogy az emberek terveibe cselekvőleg belenyujlon és a maga akaratát minden emberi akarat felett diadalra juttassa. E világ gonoszsága, a bűn alá rekesztett emberiség békétlen háborgása megfélemlitheti ugyan még Isten gyermekét, de a világ elmúlik minden nyomoruságával és kívánságával együtt, — aki pedig Isten akaratát cselekszi, megmarad örökké!

Keresztyén testvérem! Ha csak valamit megtapasztal Isten szeretetéből, el tudod-e hinni, hogy megváltott gyermekét eltaszitsa? Te kétségbeesésedben elfordulhatsz tőle, Ő akkor is feléd fordul. Te megfélemlitheted Róla, Ő akkor is gondot visel rád. Elfogyott lisztedet, olajodat megsokasítja, hited kialudt lámpását újból lángalobbantja, összetört szivedet meggyógyítja. S ne félj, mert amikor már senki és semmi sem segíthet Rajtad, még mindig közbeléphet az Isten, aki a prófétát és az őt befogadó özvegyet a biztos éhhalálból kimentette. A mai válságos napokban, amikor alkotmányok és államformát reszketnek meg, ami mindezekben felettebb diadalmaskodunk, az által, aki minket szeretett, mert meg vagyok győződve, hogy sem élet, sem halál, sem angyalok sem fejedelemségek, sem hatalmások, sem jelenvalók, sem következők, sem magasság, sem mélység, sem semmi más teremtmény nem szakaszthat el minket az Istennek szerelmétől, amely vagyon a mi Urunk, Jézus Krisztusban. Ámen.

(Néhány gondolat J. Scherer-től.)

Tömösközy László.

Isten pártján.

Zsolt. 73: 21–28.
II Móz. 33: 21.

Nagyapáink életében a követválasztás jelentette az egyetlen izgalmat. A királyok csak vadászatra jártak egymáshoz, a vitézi élet pedig diszszemlékből és császárgyakorlatokból állott.

Hol van már tőlünk az a régi, csendes világ?

A nagyapáknak még nyugodt volt a szive dobogása, az apák és fiak szive meg hol eláll, hol riadót dobol.

Zaklatottan élünk. Helyünket se igen találjuk a világban, pedig nagy a keresés mindenfelé, nagy kiábrándulásokkal.

Hol a helyünk? Merre igazodjunk?

E nyugtalakságra, sok keresésre válaszol a mai szent ige. Mint a templom homályából kiszűrődő orgonaszó, mint menyeyei karok zengéséből hozzánk érő rezponzorium, mint minden földi sóvárgásra választ adó égi felelet, hangzik az Isten rég kimondott, rég elfelejtett szava: *Jöjj! Van hely én nálam, állj a kösziklára!* A te szivednek biztonsága, öröksége, nyugodalma — ha akarod — a te Istened lesz mindörökké!

1. Az első, amit ebből az igéből megért az ember, az hogy *vau hely Istennél.*

Nála vagyunk a templomban, de nézzétek, mily sok az üres hely itt is. Pedig a harangok másokat is ugyanugy hívtak, mint minket. Kis falusi templomok tornyaiból, nagy városi katedrálisok kupolái alól zugott az érc zengő hívása: *Jöjj, hogy te is helyet foglalhassál a mennyek országában, te is megtalálhasd szivednek a nyugodalmát, életednek a kösziklát. Jöjj, hogy ha megfáradtál, megpihenhess. Ha megterhelte, megnyihülhess. Ha bánatod van, elzokoghasd. Jöjj, hívd segítségül az Urat a te nyomoruságodnak idején és ő megszabadít téged és te dicsőíted őt.*

A mai emberek azonban máshol akarnak helyet foglalni, nem a templomban. Minél előbb helyet az érvényesülés sorában, minél kedvezőbb helyet a pénzszerzés versenyében, minél gyakoribb helyet a szórakozás alkalmában.

Istennél lehetünk olyankor is, amikor a magunk otthonában ő reá gondolunk, csendes lélekkel hozzá imádkozunk. De az ilyen helyek is üresek Isten mellett, igen kevés ma az imádkozó ember, igen ritka a csendes óra. Kérés helyett csak követelés, Istenről való megemlékezés helyett elfelejtkezés, lelki csendesség helyett lárma.

Istennél vagyunk akkor is, amikor beteget, gyászolót, betegségben levőt látogatunk, egymáson segítünk, egymással törődünk. De ki törődik ma mással?

Néztem az embereket utazás közben: bejöttek köszönés nélkül, leszáltak bucsu nélkül. Néztem őket egy étteremben, ahol mindenki külön asztalt keresett magának. Néztem a nagy bérházak lakóit, akik együtt járnak le s föl a lépcsőn, hallják a vékony városi falakon át a szomszédnak még a sóhaját is, mégis úgy tudnak elmenni egymás mellett, mintha sose látták volna egymást. Néztem az utcán a sietőket, a mezőn a határ robotosait, a gyűlésben a közös bajok tanácskozóit. S láttam, mennyire idegenek, mennyire nem felebarátok, mennyire nem szeretik egymást az emberek.

Még a templomban is hogy bírálgatják egymást és huzódoznak, hogy ez vagy amaz melljük ne kerüljön. Istennél vagyunk hát? Nem, ő mellette mindenfelé csupa üres helyet látok. A szeretetnek, a segítségnek, az áhítatnak a helyei mind-mind csaknem teljesen üresek ő előtte.

Tehát az első, amit észre veszünk az igéből, hogy sok hely van Istennél.

2. „Van hely én nálam: állj a kösziklára!”

A másik, amit megért az ember, hogy ez az ige menkülést kínál. Mintha mentőövet vetne a fuldokló felé; csak meg kell ragadni azt és erős karok partra vonják a kapaszkodót.

Szükséges a mentés, mert erkölcsileg iszapba ful a világ. Szennyes ár özönli el az életet.

Valaki 60 P-öt elikkasztott s mikor kitudódott, más valaki azt mondta: *Mi értelme volt? Ha legalább 60 ezret vett volna el! . . . A bünt tehát nem bűnnek, hanem kicsiben ostobaságnak, nagyban már menthető élelmességnek tartják. Máskor egy erkölcsi botlásról volt szó s többek helyeslésével valaki így nyilatkozott: Ha megtette, hagyján, csak legalább a látszatra ügyelt volna. . . . Az erkölcsi törvényből tehát már csak a külszint védelmezik. Fő a látszat, mely szép zöld fűszőnyeget borít az ingovány fölé, hogy külsőre minden ékesnek és jó rendben levőnek lássék. S közben a sáros mélység fölfakad és beiszapol közéletet és magánéletet, becsületet és megbízhatóságot.*

S midőn már mindent ellepett a sár, midőn az elmocsarasodott földi élet egyetlen területén se látszik száraz ösvény, midőn lázat pöfög magából az iszap és halált gőzölög a körülfogó ingovány, de nincs egy hely ahol megállhatnánk, ahova e süppedés-

ből partra vergődhetnénk, akkor ér hozzánk Isten szava: Jöjj, menekülj hozzám! Van hely én nálam; állj a kősziklára!

Állj a kősziklára, mert ez a bűneiben egyre jobban aljasodó világ elsüllyed s vele minden hozzá kapaszkodó. De megmarad, aki Istennel marad. Amint a zsoltár ma hallott szava hirdeti: „Akik eltávoznak tőled Uram, elvesznek. De én mindenkor veled vagyok, te fogod az én jobb kezemet. Szívemnek kősziklája és az én örökségem te vagy óh Isten mindörökké.”

3. Állj a kősziklára: az Istenben való hit fundamentumára. Nem csak menekülést kínál ez az ige, hanem felszólítást is foglal magába. Azt jelenti: Állj Isten pártjára!

Manapság igen gyakori a kérdés, hogy ki milyen párton van: Hol állasz? A középben, vagy a balszélben, vagy a jobboldalán... Nem mindegy, mert a pártállás világnézetet mutat; meggyőződést, hogy csak annak az egy pártfelfogásnak az elvei szerint lehet helyesen berendezni az életet. Ahol aztán az ilyen tömegmozgató felfogások összeütköznek, ott viharok kell támadnia. Viharok, ami tisztit, de pusztit is. Nagy viharok, mint most is: Világnézeti háború.

Ma három világnézet viaskodik és nem mindegy nekünk, hogy melyik diadalmaskodik. Nem mindegy, de nem is kétséges. Mert minden, ami csak e világból való, ami emberi értelem szülöttje, hiányos és gyarló. Van virágzása és hervadása. Az anyagi földi világnézeteknek is van születése, növekedése és elvényülése. Csak egyetlen életszemlélet örök és megdönthetetlen: Az a krisztusi világnézet, mely nem szákmánynak tekinti az életet, hanem alkalomnak a jóra; nem úgy nézi e világot, mint az anyag öncélúságát, hanem mint a Lélek alkotását. Tudja, hogy az anyag felett ur a lélek és az anyag és a lélek felett, épp úgy, mint az események felett, Ur az Isten.

Nézzünk hát e birkozó föld színénél magasabbra, nézzünk bizodalommal Istenre s mint a keresztyén világnézet meggyőződéses hívei, álljunk át teljes szívvel-lélekkel, szóval és tettel az ő pártjára.

Ennek azonban nem csak hangos kijelentésnek, hanem olyan mélyreható döntésnek kell lennie, mely az egész életünket átál hatja. Az Isten mellé állás bátor bizonyágtételt kíván: Nem lehet elhallgatni, hogy az övéi vagyunk. Nem lehet eltitkolni, hogy mi ő benne bizunk. Amint az apostol mondta: Nem lehet, hogy ne szóljunk, hirdessük, amiket tőle láttunk, felőle hallottunk. S nem csak szóban, de tettekben is hitvallást

kíván tőlünk az Isten: becsületességet, megbizhatóságot, egyéni és közéleti tisztaságot.

Ezt jelenti az, hogy nem a világ, hanem Isten pártján állunk. Hogy „szentül és igazán élünk e világban, mintha nem élnénk abban.”

Igy lesz a mi szívünknek kősziklája és a mi örökségünk, nyugodalmunk, biztonságunk az Isten. S majd ha elfáradnak a most dúló viharok, így száll égre a mi lelkünkben is a 40. zsoltárba foglalt boldog hálaadás: Várván vártam az Urat és hozzám hajolt és meghallgatta kiáltásomat. És kivont engem a pusztulás gödréből, a sáros fertőből és sziklára állította fel lábaimat.

A szikla nem kényelem, nem puha ágy, nem párnás szék, de biztonság, Ma sehol sincs biztonság, de ott van! Istennél lenni ezért is mindennél jobb.

Egy-egy igazi bensőséges imádság, elmélyedt templomi ératán már adott valami kóstolót nekünk is belőle, hogy „jobb egy nap az Ur házában, mint ezer nap egyebütt.” Igyekezünk hát mind gyakrabban, mind teljesebben ő vele lenni, hiszen számunkra is van hely ő nála. Fogadjuk meg hívó szavát, álljunk a kősziklára.

(Mutatvány az Incze Gábor dr. által összeállított s most megjelent „Tied a dicséret” című prédikáció gyűjteményből.)

Konkoly Thege István

Isten szava.

Zsolt. 33-4-17
I Móz. 1. 9. „Mondá Isten és úgy lett.”

K. T. Ezek a felolvasott szavak a szent biblia legelső lapján vannak megírva és a teremtés történetének elbeszéléséből valók: Mondá Isten és úgy lett!

Mondá Isten, hogy legyen világosság, és lett. Mondá Isten, hogy legyen ég a föld felett; hogy legyenek füvek, fák és virágok; nap, hold és csillagok; mondá Isten, hogy legyenek halak, madarak, állatok, emberek, és úgy lett. A teremtés történetének egész leírását, ezt a gyönyörű és erőteljes őselbeszélést e pár szó foglalja keretbe: Mondá Isten... és úgy lett!

Ugy lett, mert nem is lehetett másképpen! „Ő szólt, és meglett, ő parancsolt és előállott.” (33. Zsolt. 9.) Az ő szava

ne teljesednék be? Az ő ígérete térne vissza üresen? Az ő szent beszéde maradna megvalósulatlan? Meg van írva a zsolnárok könyvében, (11: 7.) hogy „az Ur szava igaz.“ És meg van írva Mózes könyvében is, (IV. Móz. 23: 19.) nem ember az Isten, hogy megváltozzék. Mond-e ő valamit, hogy meg ne tenné? Igért-e valamit, hogy be ne teljesitené? Bálán szolt így egykor Bálákhoz, de ma sem, mi sem szólhatunk erről másként egymáshoz!

*

I. Ha valaha valamit mondott Isten, az mindig úgy lett és nem másként. Számos a példa, ami erre tanít: Megmondotta Mózes által, hogy csapásokat bocsát Egyiptom földjére, s bár a Fáraó megkeményítvén szívét, nem hitt, mégis, amint mondotta az Ur, úgy lett . . . Ézsaiás által Izraelnek is megmondá, hogy büneiért az ő népét is megfenyíti rátámadó ellenségeivel, akik táborral veszik körül és megálázzák, hogy a porból szól majd beszéde; és úgy lett, midőn eljött Szanhérib, AsszírIA minden hadaival ellene és a népet rabságba vitette, babiloni vizekhez ültette . . . De megmondá Jerémiás által azt is, hogy eljönnek a napok, amikor majd új szövetséget köt majd népével a bűnöknek bocsánatára, (Jer. 31: 31.) ez is beteljesedett, midőn az idők teljességében elküldötte Egyszülött Fiát, és az ujszövetség megkötetett és megpecsételtetett Jézus vére hullásával. — Megmondá továbbá az Ur, hogy apostolait üldözni fogják, de bizának, mert ő mégis meggyőzte a világot. És valóban, a római arénák vértanuinak története, valamint később Konstantin császár keresztes zászlóinak győzelmei mutatják, hogy amint mondá az Ur, úgy lett.

Tesvéreim! Kell-e még több bizonytságot mutatnom a felől, hogy Isten szava mindenkor megvalósult? Kell-e még egyéb példákat is felsorakoztatnom arra nézve, hogy az ő beszéde szentség és igazság? Hiszen a magatok sorsában is elégszer tapasztalhattátok, hogy amint Isten mondá, mindig úgy lett. Kedvetek szerint láttátok hozzá valamely dologhoz, s már-már azt véltétek, hogy kedvetek szerint lesz a befejezése is. Számítottátok rá, hogy a vállalat, amihez hozzátogtatok, nyereséggel fog végződni; hogy a munkátok, amelyhez hozzáálltatok, hasznot fog hajtani; hogy mértékletesen élvén, egészségeteket még sokáig meg tudjátok őrizni; hogy gyermekeiteket fel fogjátok nevelni. De egyszer csak rájöttetek, talán gyász és siralom közt jöttetek rá, hogy elfejtettétek Istent, aki váratlanul beleszólt dolgaitokba.

Istent, aki a keserűt is édessé, a rosszat is jóvá tudja tenni azoknak, akik hozzá folyamodnak. De viszont az édeset is keserűvé, a jót is rosszá teheti azoknak, akiket megpróbál, mert gyermekévé fogad, vagy akik nála nélkül számítanak. Így lett az előre várt nyereségből veszteség, a haszonból kár, az egészségből betegség, az élöböl halott, és az örömből gyász . . . S hiába viaskodtatok, hiába vergődötök, hiába akartátok így, midőn Isten amúgy akarta. Mondá Isten, és úgy lett!

II. E rég elismert igazságot megszívelvén, most tegyük egy további lépést Testvéreim, a szent ígében számunkra rejlő, másik nagy tanulság felé: Megértettük, elismertük az élöb, hogy amint mondá Isten, mindenkor úgy lett, de ebből teljes biztossággal következtethetünk arra is, hogy amint mondá Isten, mindenkor úgy lesz! Meg vagyunk írva, hogy abból egy jotta el nem mulik, míg be nem teljesedik. (Luk. 5: 12.)

Legyen ez az igazság számunkra egyrészt *figyelmeztetés*, másrészt pedig szent *példaadás*.

Legyen figyelmeztetés, mert megmondta Isten a tizparancsolatban, hogy megbünteti az atyák vétkeit a fiakban. (II. Móz. 20: 5.) Mert nemcsak nagy irgalmasságu, hanem nagy igazságu is, aki irgalmas marad az öt félökhöz ezer iziglen, de nem hagyja a bünt büntetés nélkül. (II. Móz. 34: 7.) Megmondá Isten, és így lesz . . . De ne várjuk be ezt Testvéreim! Isten ítélete, Isten ostora rajta van a világon és veri, bünteti egyik emberen a másik után. Ne várjunk addig, míg ítéletét reánk is kiméri, bűneink gyümölesét közöttünk is megérleli, hanem térjünk meg hozzá böjtöléssel, és sirással is, hogy bűneinket ne nézze, kegyelmét felettünk igazsággá ne változtassa, és övjon meg minket attól a szörnyü vihartól, mely kész ma végigtombolni egész Európán. Hiszen az is megígértetett, hogy még a hitetlen sem esik el, az ő hitetlensége által, ha megtér. (Ez. 33: 12.)

Amint mondotta Isten, úgy lesz! Ez az igazság ne csak figyelmeztetés legyen számunkra, hanem *példaadás is*. Az Ur szava igaz! Az ő beszéde szentség, igazság és őszinteség! Amiről azt mondjátok, hogy igen, az legyen valóban igen, és amiről azt mondjátok, hogy nem, az legyen valóban nem! Ezt szíveljék meg különben azok a kis hazudozók is, a hétköznapi emberek, akik egyhangu életüket fűszerezik, vagy apró előnyeket vadásszák egy-egy hazugsággal. Elmondanak történeteket, amelyeket állítólag láttak; felsorolnak cselekedeteket, amelyet állítólag véghezvittek. Még hozzá el is várnák, hogy mivel ök

mondják, szentül elhigyük, hogy valóban úgy volt. Pedig jól tudjuk, hogy „csalárd a szív mindenek felett” (Jer. 17:19.), -- tudjuk, hogy az ilyenek miatt panaszkolja a proféta, hogy „minden ember hazug... elveszett a földről, egy igaz sincs az emberek között. (116. zsolt. 11., Mik. 7: 1—7.)

Pedig az volna a szép és Isten fiaihoz méltó, ha nyíltszívűek, igazak és egyeneslelkűek volnánk mindnyájan. Ha nem kellene némelyek felől így vélekednünk: Egyik ismerősöm ezt, meg ezt mondta, de nem bizonyos, hogy így van. Ehelyett bár csak így szólhatnánk: Ez mondta, tehát úgy van... Vagy: amaz megmondta, tehát Isten segítségével így is lesz... Mert bár a mi szavunk nem mindenható, mint Istené, de azért a mi szavunk is őszinte lehetne, kellene, hogy olyan igaz lenne, mint Istené.

K. Gy.! Még csak pár szavamra figyeljete: Beismertük az előbb, hogy amint mondá Isten, mindenkor úgy lett. Megértettük azt is, hogy amint mondá Isten, mindenkor úgy lesz. Az Ur szava igaz. Legyenek a mi szavaink is mindig őszinték, gondolataink tiszták, cselekedeteink jók. Zárjuk szívünkbe az Urnak beszédét, teljesítsük parancsolatait, és arra törekedjünk minden dolgunkban, hogy amint mondotta Isten, úgy legyen.

Konkoly Thege István.

Mindenre van erőm a Krisztusban.

Ésolt. 50-19-64, 15, 23.
Fílippi 4: 13.

Amióta ember él a földön, az emberi törekvések állandóan arra irányulnak, hogy biztosítsák az élet fenntartásához a a kenyeret, ruhát, hajlékot, kényelmet, jobba tegyék a viszonyokat, nyugodtabbá a testi-lelki állapotot. A tapasztalat pedig azt bizonyítja, hogy ezeknek a törekvéseknek a megvalósulása mindig az erő kérdésén fordul meg. Azaz annak van rendszert több és fehérebb kenyere, jobb ruhája, szebb otthona, több kényelme, él rendezettebb körülmények között, aki több erővel rendelkezik, aki szükségéi megszerzésére és kívánságai kielégítésére több erőt tud fordítani.

De az emberi élet nagy és átfogó kérdései mögött is, a kérdések megoldásában mindig döntő szerepe van az erőnek. Népek és nemzetek elsőse az erő kérdésén fordul meg. Tár-

sadalmi és osztálykülönbségekben ugyancsak az erő kérdése jelentkezik. Azé minden előny, akinek több ereje van.

Mindez azt mutatja, hogy az erő kérdése az örök emberi kérdések közé tartozik. Az ember minden áron több erőre akar szert tenni, mert így biztosítottabbnak tudja életét. Ebben a törekvésben, — mert az ember büne az erő felhasználását az az igazságtól és az igazságosságtól számtalanszor eltéríti, — megtaláljuk a forrását az ember ember ellen, népek népek ellen, világnézetek világnézetek ellen feszülő harcának.

Az erő megromlott felhasználásával szemben van azonban az erő felhasználásának helyes utja is. Ezt a helyes utat az Isten igéje mutatja meg. Mai alapigénk éppen erre utal. Azért vezetése mellett három kérdésre próbáljunk feleletet keresni.

1. Milyen erő jelentkezett Pál apostol életében?
2. Hogyan lelentkezik az erő a mi világunkban?
3. Milyen erőé a végső döntés?

1. *Mindenre van erőm a Krisztusban.* Amikor Pál apostol az erő érvényesülésének ezt a döntő és igazi formáját hirdette, az élete külső körülményei teljesen ellene mondtak. A római börtönben sinylődött éppen és élete erői nem érvényesülhettek szabadon. A börtönfalak, a rabbilincs emberileg leküzdhetetlen akadályt jelentett. Szinte naivitásnak látszik, hogy egy fogoly ajkáról ilyen bizakodó kijelentés hangozhassék el. Mégis ez a nagy ellentmondás a legteljesebb valóságot foglalja magában, Miért? Azért mert az erőnek a kérdése sohasem a külső körülményektől, hanem mindig a benső, lelki helyzettől függ. Ezt Pál apostol önnön életében tapasztalta meg leginkább Amíg üldözője volt a Názáreti követőinek, a hatalom minden ereje mellette állott és mégsem volt eredménye munkájának. Amióta Krisztus foglya, a hatalom minden ereje ellene van, mégis beláthatatlan az az eredmény, amivel Isten munkáját megáldotta. Az erő kérdése tehát a lélek kérdése. Így Pál apostolnak csakugyan mindenre volt ereje, mert az ő ereje Krisztus volt. Nem is egyszerűen azt mondja, hogy mindenre van ereje hanem azt, hogy Krisztusban van mindenre ereje. Krisztus az ő erőssége. És ezt Pál egész élete bizonyítja. Vegyük csak tekintetbe, hogy a pogány római birodalomnak minden hatalma, rendezettsége, egész rendszere ellene volt. Ő maga mondja: „... ötször kaptam negyvenet egy híján, háromszor megostoroztak, egyszer megköveztek, háromszor hajótörést szenvedtem, éjt-napot a mélységben töltöttem.” És mégis volt ereje arra,

hogy ebben a mindenestől ellenséges világban olyan munkát, olyan magvetést végezzen, amelynek eredménye, termőbe szökése megdönti ezt a világot. Ha csak Pál apostol erején fordult volna meg ez a kérdés, akkor semmi sem lett volna belőle, hiszen az üldöztetés mellett testileg is beteg és törékeny volt.

Mégis ez a törékeny testű ember éppen a börtönből küldi ezt a bizalomteljes üzenetet: „Mindenre van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít.” Ez a bizalom, ez az öntudat csak egyképpen lehetséges, ebben a formában azonban mindig győzedelmes, — úgy, hogy az erő sohasem a mennyiségen vagy külső körülményeken fordul meg, hanem mindig a lélek minőségén: *a krisztusi lélek erején*. Pálnak *Krisztusban* volt mindenre ereje, de Krisztusban *mindenre* volt ereje.

2. Hogyan jelenkezik az erő a mi világunkban? Az emberi történelem az erők mérkőzésének az utja. Az erők harca sohasem állt meg és szakadatlanul folyik ma is. És ha ezt a mérkőzést jól megfigyeljük, láthatjuk, hogy az erő ma sem anyagi, hanem leki kérdés. A győzelem sohasem azon fordul meg, hogy mennyiségileg sok-e az erő, hanem azon, hogy milyen a lélek, amelyik képviseli. Emlékezzünk csak az első finn-orosz háborúra, amelyben minden anyagi és mennyiségi erő az oroszok oldalán volt. Heteken át mérhetetlen erővel támadtak a kis finn város, Viipuri ellen. Támadásuk eredménytelen volt, bár éjjel nappal szóltak az ágyuk, robbantak a bombák. Amíg azonban fenn a harc folyt, az asszonyok és a gyermekek az ovóhelyeken imádkoztak és énekelték: Erős vár a mi Istenünk. Amikor ezt a kis hirt olvastam, megdöbbant a szívem az örömtől, mert megéreztem, hogy az erő itt nem az oroszok, hanem a finnek oldalán van. A finnek ereje Krisztus s ez ellen hiábavaló minden emberi küzdelem és tulerő. És így van ez a mostani, második finn-orosz háboruban is. Amíg a harcok közben a finnek lelke Istennel társalog, addig hiába a szovjetnek minden ereje, ha mindjárt ötvenszeres is. Avagy a maroknyi magyar sereg miért tud az orosz tömegeivel szemben megállni? Azért, mert Istennek drága kincse mindaz, amiért küzdenek. Isten akarata, hogy van és legyen: haza, nemzet, család, imádság, hit és szeretet s akik ezekért harcolnak, ezeket védik, azoknak Isten a szövetségese, azoknak mindenre van erejük, mert Krisztus az ő erősségük.

Vegyük csak számba azt, hogy a szenvedésnek, nyomoru-

ságnak, nélkülözésnek micsoda mérhetetlen erői támadnak most ellenünk. Hogyan fogjuk őket legyőzni? Emberi erővel nem, mert emberi erő semmit sem ér a könny, sirás, nyomoruság, éhség, szükség és szenvedés idején. Egy erő segíthet csak: Krisztus ereje. A győzelem a krisztusi léleké. Amikor megtanuljuk a szenvedés és szükség idején, hogy egymásnak testvérei vagyunk s az egyik tag szenvedése a másiknak is betegsége, az egyik tag gyógyulása a másiknak is egészsége. Krisztusi lélek kell ahhoz, hogy a kevés kenyér elég legyen, a rongyos ruha betakarjon a hideg szobából meleg otthon legyen. Mert mindez lehet a Krisztus által.

A nyomoruság elleni harc is az erők harca, az önzés lélekének és a krisztusi léleknek a harca. Az önzés oldalán van az anyagi erő, a lemondás oldalán a Krisztusi erő. A lemondásra képes, áldozni tudó lélek győzelmet vesz az önzés fölött, mert neki a Krisztusban van ereje meggyőzni a nyomort és szenvedést. Ezzel az erővel szemben nincs a gonosznak hatalma. Itt hangzik a biztatás: *elég néked az én kegyelemem*. A kegyelemből fakadó élet győzelmes fegyvere az a hit, hogy ügye az Isten ügye. Ahol ez a hit él, ott a Krisztusban mindenre van erő. Ez ellen a hit ellen hiábavaló minden küzdelem, mert Isten ereje ellen emberi erő semmit sem tehet.

3. Milyen erőe a végső döntés? Ez az igének hozzánk való közvetlen üzenete. Mi még azt mondhatjuk, hogy minden nélkülözésünk mellett is a nyugalom és béke szigetén vagyunk. Mert érezzük ugyan a nagy világégest, fiaink a gonosz ereje ellen harcolnak az élet és halál mesgyéjén, mégis mi még nyugodtan szeghetjük meg mindennapi barna kenyérünket, feltünk még nem ég a tető. Hogy meddig, ki tudná azt megmondani! S ha itt lesz a tűz, hogyan tudjuk majd a lángokat oltani, milyen erővel tudjuk majd védeni otthonunkat, családjunkat, az teljesen azon fordul meg, hogy milyen lesz a lelki minőségünk. Azaz tudunk-e majd mi is olyan hittel állani a még nagyobb veszedelmek között. Mint Pál a börtönben? Elmondhatjuk-e, hogy mindenre van erőnk a Krisztusban? Mert az erő kérdése ezen fordul meg. Istenben való hittel, az Ő erejére való feltétlen támaszkodással a mi erőtlenségünk is elég lesz. De csak akkor, ha erőtlenségünket Krisztusra bizzuk.

S hogy ez mit jelent, hadd mutassam meg egy példával. Szavahihető forrásból hallottam, hogy az első finn-orosz háború kitörésekor a finneknek csak 15 százaléka volt hívő ember. S ime annak a 15 százaléknak a hite milyen csodát tudott tenni.

Ha Magyarországon lesz, nem 15 százalék, hanem csak 1 százalék olyan hívő ember, akinek nem szó az ajkán, hanem a szív dobbanása lesz a páli hit és bizakodás, bizony a pokol kapui sem vehetnek diadalt rajtunk. Az erő kérdése tehát a hit kérdése. De az ilyen hit mindenkor Isten ereje. Isten ereje pedig a gonosz megszegyenülése és pusztulása.

Erők harcolnak egymással, erők fordulnak tébolyultan egymás ellen. Mi az erők e rettenetes harcában alázatos imádsággal és bizó hittel forduljunk Istenhez, hogy ha eljönnek reánk is a még nehezebb napok, ne a magunk erejében bizakodva, hanem a magunk erőtlenségét Reá bizva, úgy állhassunk meg, mint akiknek azért van mindenre erejük, mert minden erejük Krisztusban van.

Endrédi János,

Adakozás öröme.

Lekció: II. Kor. 9: 5–15.
Alapige: I. Krónika 29: 9.

K. T. Dávid király, aki Isten dicsőségére és népe javára uralkodott Izráelben, a jeruzsálemi templom építésére és felszerelésére adakozást hirdetett, az adományozásban ő maga járván elől jó példával. És gyűlt a megszámlálhatatlan adomány, tömémentelen drágaság, mesés kincs. Szegény és gazdag szent versenyben vetélkedett, hogy ki adjon többet, hogy az a templom felépüljön és ott álljon diszével a Sion hegyének, bizonságául a zsidó nép Istenfélelmének, összetartozásának és áldozatkészségének. Szükségét érezték egy olyan helynek, hol a Jehova imádására összegyűljenek, testvéri szeretetben a lelkek összeforranak, az élet küzdelmére erőt nyerjenek. S az a hely legyen mindennél ékesebb, mert Istennek háza az és a menyországnak kapuja.

Oh mily boldogság, adni az örökkévaló Urnak; aki bár semmi nélkül sem szükölködik, de örül a szív áldozatos megnyilatkozásának; azért „örvendezze a sokaság, hogy szabad akaratjokból adának, mert tiszta szívből adakozának az Urnak; Dávid király is nagy örömmel örvendezett.”

Hogyan? Hát ez is lehet öröm és boldogság: adni és nem látni érte anyagi hasznot, nyereséget; nem kapni érte, legfeljebb elismerő, dicsérő szót, vagy talán éppen lekicsinylő gunyolódást? Igen, ez is boldogság és mérhetetlen nagy ötöm, ha tiszta szívből adakozunk.

Az önként, tiszta szívből jövő adakozás öröméről beszéljünk ez alkalommal.

Szeretném lelket megrázó szóval, meggyőző erővel fületekbe kiáltani Testvéreim, mily nagy öröm az, ha adományunk nyomán egy-egy szenvedő, szükölködő éhsége csillapul, könnye felszárad. Ép ily boldogító, ha Istennek adhatunk, ha ezzel részben leróhatjuk hálánkat Iránta, kitől száll alá reánk az áldás és minden jó adomány.

Jehova temploma ott állott a Sion hegyén; a nép adományaiból építészeti remek gyanánt és mérhetetlen kincsekkel, arannyal, ezüsttel, drága kövekkel gazdagon. Egymással versenyezve hordták a szent célra a gazdagok arany talentomaikat, a szegények utolsó drakmaikat, hogy a templom, az Isten háza szép legyen, gazdag legyen. És örült mindenik, hogy adományából épült, szépült, kincsekben bővült az.

A mi őseink is sok szép jelét adták áldozatos buzgóságuknak, hitükért egyházukért mindenre kész szeretetüknek. Templomokat építettek, iskolákat létesítettek, sok más egyházi épületet emeltek. A szent célokra odaadták utolsó fillérüket: ha nem tudtak mást adni, feláldozták ékszereiket. Pedig beh sokszor tornyosult sötét felhő, zugott át vész, vihar felettük. Ellenség hányszor égette fel falvaikat, dulta szét templomaikat! De amint elmúlt a veszély, megmaradt javaikat odaáldozva, építették fel újra a romokat. És örültek, hogy adhattak Isten dicsőségére, hogy adakozásukból épült az Isten háza, gyarapodott Krisztus anyaszentegyháza.

Ez a példa örök figyelmeztetés a mai nemzedéknek, mely sokszor zugolódik, tévelyeg és megtagadja egyházának támogatását, amely egyház pedig az övé, az ő javáért van; melynek megbecsülhetetlen értékét, kétségbeejtő hiányát akkor érezné csak igazán, ha az többé nem volna. Nekünk könnyebb a helyzetünk, mint apáinké volt, mert nekünk csak meg kell tartanunk, amit ők szereztek, nekünk csak karban kell tartanunk azt a sok drága épületet; amit ők oly nagy áldozatokkal építettek. Mily kiáltó vád ellenünk, ha a templom és annak berendezése s a többi egyházi épület romladozik, vedlik, fakul, mert ez bizonsága a megtántoríthatlan hit, az egyetértő testvéri munkálkodás hiányának; külső képe ez a lelkek belső arculatának. Vád ellenünk Isten előtt, vád ellenünk az emberek előtt. Mert a mi életünknek, a mi cselekedeteinknek fényleni kell mások előtt és belőlük tündökölni kell az Isten dicsőségének!

K. T! A tavasz millió és millió virágának illatával, pázsitjának gyönyörködtető zöldjével, édes madár dalával, a nyár kálástengerével, ezer áldásával, az ősz érett gyümölcsseivel nagy adakozó, még a pusztaság tél is ad: Pihenést, erőgyűjtést a földnek, testnek, léleknek. Ez a föld szorgalmas munkánk után elénk szórja mérhetetlen kincseit. De csak Isten jóvoltából! Mert ha ő visszavonná jöltevető kezét, pusztaság és kietlen lenne a földön minden. Mit adhatunk mi Istennek mindezt? Azt, hogy istenfélő életet élve, visszaadunk neki valamennyit abból, amit csak Ő adott nekünk, ha adakozunk a jótékony célokra, Krisztus egyházának Isten dicsőségére, hogy az egyház is betölthesse szent hivatását és végezhesse alkalmazottai által szeretetmunkáját. Boldogító örömet érez az, aki szabad akaratából, tiszta szívből adakozik az Urnak!

T! Izrael népe akkor volt erős és boldog, mikor áldozatos szeretettel vette körül a templomot, mikor az Ur oltárán magasan lobogott az áldozat lángja, aranya, ezüstje, talentoma, drakmája, termésének első zsengeje az Ur templomába szállott és az ősi hit szívében, mint sziklavár állott.

A mi sokat szenvedett és sokot küzdött népünk is akkor és csak akkor volt igazán erős és boldog, mikor hűséggel ragaszkodott hitéhez, mikor áldozatkészen építette templomait, mikor Isten dicsősége és a könnyeket letörölő, segítő szeretet ott ragyogott tetteiben. Nem volt gazdagabb és csapások is érték, sokszor eltört kezében a kenyérnek botja, vagy kivette kezéből azt az ellenség, de hit és bizalom, Istenfélelem és remény bátorságot, vigasztalást, erőt adott neki, felemelte, bajokon átsegítette. Ezek birtokában még a szenvedések között is boldog volt.

A mai kor embere nem akarja ezt elhinni, nem értékeli ezt a boldogságot. Mert a mai kor elhajlott a lélektől és a testhez, a holt anyaghoz fordult. De így meg is kell elégednie az anyag férges, rothadt gyümölcsseivel a lélek egészséges, üdítő gyümölcssei helyett. Hiába hangzik a Szentírás figyelmeztetése: „a test nem használ semmit, lélek az, mely megelevenít“, „mit használ, ha valaki az egész világot megnyeri is, lelkében pedig kárt vall“, mert sok ember megfélelkezik lelke javáról, Istenről, Krisztus egyházáról, igazi emberi hivatásáról. Győzze meg ezeket a lelki életet élő, jók és igazak boldog örvendezése, akik örülnek, hogy tiszta szívből adakozhatnak az Urnak és velük együtt örvendezik a mi királyunk a Jézus, ki a legnagyobb ajándékot adta nekünk, kereszthalála árán az örök boldogságot.

Oh sok lelki haszon, öröm, boldogság, béke. lelki megnyugvás származik az emberre abból, hogy adakozhat, ezzel Isten dicsőségét szolgálhatja, hogy ezt a Krisztus által alapított, vértanuk vérével megszentelt, őseink áldozatos buzgóságával megtartott ref. keresztyén egyházat önként, tiszta szívből támogathatja. „A jókedvű adakozókat szereti az Isten“ — mondja az irás. Az adakozás hozzátartozik az istentisztelet rendjéhez, épen úgy, mint az éneklés és imádkozás. Aki jót tesz, adakozik: az istentiszteletet végez, épp úgy, mint aki hiven munkálkodik, az imádkozik. Legyen imádságos, istentiszteletben gazdag a mi életünk!

*

T! Évszázadokkal ezelőtt, mikor ellenséges hadak pusztító útja vezetett mindenfelé, a mi községünk megerősített község volt, templomunkat erős kőfal vette körül. Ellenséges támadás esetén ide menekült a lakosság és ezen belül biztos védelmet talált.

T! A mi régi ellenségünk most is háborog velünk, erővel, fegyverrel és sok csalárdsággal és minden nagy hatalmassággal. Lelkünk ellenségei támadnak bennünket, a Sátán minden serege gyűlölködést szító hamis profétáival tör reánk. Vigyázzunk azért és imádkozunk! Ez a mi ref. Sionunk ma is erős várunk csak itt lehet oltalmunk és menedékünk. Tartsuk meg ezt és vegyük körül erős kőfalakkal: az istenfélelem és áldozatkészség kőfalaival, melyeken megtörik lelkünk ellenségeinek minden támadása. Így legyen a mi községünk ma is megerősített község; az istenfélelem és áldozatkészségen kívül még összetartás, egyetértés által megerősítve, melyen nincs hatalma semmi bomlasztó gonoszságnak.

Legyen így, amint hirdetem, hogy a pokol kapui se vehessenek rajtunk diadalt. Ámen.

Illyés István
csónkapapi lelkipásztor

ÜZENETEK.

OLVASÓINKNAK Istentől áldott, boldog új esztendőt kívánunk. Szíves tudomásukra hozzuk, hogy a PRÉDIKÁTORT mostani VII-ik évfolyamától kezdve nem tudjuk az eddigi 8. pengős előfizetési áron adni. A megdrágult élet kényszerít arra a nem szívesen, de kénytelenségből elhatározott lépésre, hogy *az előfizetési díjat január 1-től kezdve mérsékelten emeljük.*

Azok számára, akik negyedévenként fizetnek, vagy utólag küldik be: az előfizetés négyszer 2.50, azaz 10-P. lesz. Erre azért van szükség, mert igen sok költséget okoz ebben az esetben az adminisztráció is, a csekklap, a postadíj. Akik két részletben fizetnek, azok előfizetése kétszer 4.50, azaz 9-P. lesz. Akik beküldik az első évnegyedben előre az egész évi díjat, azok előfizetése alig emelkedik; csupán 8.50 P. lesz.

Ha valaki olvasóink közül igen nagy sajnálatunkra ezt az elkerülhetetlenné vált, mindamelllett mérsékelt és méltányos díjemelést nem fogadja el, kérjük, szíveskedjék a jelen januári számot visszaküldeni. *A januári füzet elfogadását a felemelt díj tudomásulvételének és elfogadásának a jeleként tekintjük.*

Sokszor igen nehéz munkánkban kérjük ez új esztendőben Isten kegyelmét! Legyen olvasóinkkal és maradjon velük.

K. T. I.

FELVIDÉKI

PRÉDIKÁTOR

Azelőtt: ÚTMUTATÓ.

FOLYÓIRAT
a református igehirdetés
szolgálatában.

1942. február

Megjelenik havonta egyszer.

VII. évfolyam.
2. szám.

Szerkeszti: KONKOLY-TH. ISTVÁN.
Jánosi, Gömör megye.

Kiadó: Babágh József, Léva.

Nyomatott: BABÁGH JÓZSEF könyvnyomdájában, Léva.

FELVIDÉKI PRÉDIKÁTOR

Felelős szerkesztő:
KONKOLY TH. ISTVÁN.
ref. lelkipásztor, em. főjegyző.
JÁNOSI, Gömör megye.

Előfizetési díj:	Egész évre előre fizetve	8.50 P
	Félévenként fizetve	9.— P
	Negyedévenként (vagy később fizetve)	10.— P

E füzet megtartása előfizetésre kötelez.

E füzet tartalma:

I. A katedrában.

Isten szeme. (Konkoly-Thege István.)
Ha az Ur akarándja. (Tömösközy László.)
Ne dicsekedj. (Illyés István.)
Egy félelmetes vád. (Szabó Zsigmond.)
Bőjt. (Varga Lajos.)
Megnyugvás. (Nagy Géza.)

II. Magunk között.

A pap a tükör előtt. (Bacsó Gyula.)
Az 1941. évi VI. évfolyam tartalomjegyzéke.

A postatakarékpénztári csekkszámra címe és száma:

*Konkoly-Th. István ref. lelkész, Jánosi, Gömör-m. 10.114. sz.
Ezen kívül beküldhető az előfizetés a következő csekkszám-
lára is: Rimaszombat és Vidéke Hitelszövetkezet, 71.596. sz.
Ez utóbbira rá kell írni a hátsó oldalon, hogy „a Pédikátorra“.*

FELVIDÉKI PRÉDIKÁTOR FOLYÓIRAT

a református igehirdetés szolgálatában.

Szerkeszti:
KONKOLY THEGE ISTVÁN.

VII. évfolyam.

2. szám.

I. IGEHIRDETÉS.

Isten szeme.

Zsolt. 139: 7—10.

Gyönyörű költemény beszél Kainról, aki átokkal a fején és önváddal a lelkében menekül az Ur szent színe elől, fut a mindenütt jelenvaló Isten szeme elől. De bár mily messze jár is már a helytől, ahol Ábel vére elfolyt, mindenütt magán érzi az Ur tekintetét.

„Az Ur elől futott vala Kain.“... Végre egy hegy lábánál elérte az este s amint a sötétség eltakarta őt, a bátorsága ismét visszatért. Most már nem látja őt senki, gondolta. Megállt tehát s leült pihenni. „Ekkor felemelvén szemeit az égre, egy nagy nyitott szemet látott a sötétbe, mely egyenest rá volt az árnyból szegezve... Nagyon közel vagyunk! Kain felkiálta s fáradt feleségét s fiait felrázva újra futni indult a nagy pusztaságba... Mig egyszer a távol tengerpartra ére... Itt megpihenhetünk. Itt a világ vége! Szólt és föl emelvén szemeit az égre, im az ég fenekén ott látá a szemet.“ (Hugó V.: Kain.)

Hiába menekült hát a mindentlátó, minedenütt jelenvaló Isten szemei elől. Később kőfalakat emelt maga körül, vadon erdő sűrűjében bujdokolt, föld mélyében, barlang fenekén rejtőzött, mind hiába.

„A szem mégis ott volt,“ — a szem mindig ott volt — „és Kainra nézett!“

S az a szem még most is ott van és néz. A mindenütt

jelenvaló Isten nyitott szeme ma is ott van mindenütt és reánk van szegezve.

Ha a mennybe mennénk, ott van. Ha a koporsóban vetnénk magunknak ágyat, ott is jelen van. Ha szárnyra kelnénk és a tengernek tulsó határánál lagnánk, oda is az ő szent keze vinne minket és az ő jobbkeze megfogna minket. Hová mennénk hát az ő lelke elől és az ő orcája elől hová futnánk?

1. *Némely ember mégis ezt teszi. Bujik Isten elől.* Hiába zugnak a harangok, hiába zendül a dicséret, ők nem keresik Istent, hogy neki tisztességet tegyenek.

Vannak, akiket ismerünk az utcáról, vagy a házuk kapujából, ahol néha találkozunk velük; ismerjük őket a mezőről, ahol mindig talpon, mindig szorgos kézzel munkálkodnak; de még nem igen ismerhettük fel az arcukat a templomban, az imádkozók áhítatos seregében. Bujnak Isten elől.

Ném gondolnak ezek arra, hogy jöhet idő, mikor majd az Ur is így szól hozzájuk: távozzatok tőlem, én sem ismerlek titeket?

Vannak, akik *futnak Isten elől.* Menekülnek a munkához, a könnyü kedvhez, a szórakozáshoz, a hitetlen bölcselkedéshez, mert terhükre van a tudat, hogy ők is állandó isteni felügyelet alatt álljanak. Az égi örök figyelemről, Isten mindent látó szeméről hallani sem akarnak, még a gondolatától is menekülni szeretnének. Mint Kain. Pedig az a szem mégis ott van, mindenütt ott van és reájuk néz.

Azt hiszik bátrabban cselekedhetnek, szabadabban üzhetik hamis játékaikat; az gondolják, nem kell tekintettel lenniük embertársaikra, a nekik okozott károkra, sérelmekre, ha nincsenek tekintettel Istenre. De ha ők nincsenek is tekintettel Istenre, Isten mégis tekintettel van rájuk, Isten tekintete nem téveszti el őket, Isten szeme nyomon kíséri őket.

Tévednek, akik úgy szokták mondani, hogy valakit Isten büntetése utolér. Nem utolér, de kísér, folyvást figyelemmel kísér. Titkon néz, míg majd egyszer nyilván megfizet.

Akkor már — későn — kívánnák ezek az Istentől szabadulni akarók, hogy ama Jó Pásztor, aki ismeri az ő nyáját, őket is megismerné, övéi közé számítaná, jobbkeze felől állítaná. Akkor értik majd meg, hogy Isten elől nem lehet elmenekülni, mert ha a koporsóban vetnénk magunknak ágyat, ő ott is jelen van.

2. *Isten jelen van!*

Lehetetlen észre nem venni, hogy az emberek mennyire

más viselkedést tanusítanak otthon, mint a nyilvánosság előtt. Idegenek között legszívesebben az u. n. vasárnapi arcukat mutatják: szívesek, kedvesek, barátságosak, készségesek. Mihelyt pedig idegen szem nem látja őket, mennyire megváltoznak: zordak, mordak, kedvetlenek, ingerlékenyek. Mintha kicserélték volna őket. Alig tudnánk rájuk ismerni, midőn látjuk, hogy a társaságban mily választékosak; figyelmesek, rokonszenvesek, hogy a tetteikre, szavaikra, egész magaviseletükre mennyire vigyáznak.

Nem csak idegenek között, mindig ilyennek kellene lenni. Arra törekedni, hogy ha egyedül vagyunk, se tegyünk olyat, amit mások előtt eltitkolnánk, mások előtt röstellenénk. Mert nincsen olyan rejtett titok, ami egyszer napvilágra ne jöjjön; s mert hiába takarjuk el magunkat sötétséggel, Isten előtt a sötétség is olyan mint a világosság, előtte az éjszaka is fényes, mint a nappal.

Soha se bizhatjuk el magunkat abban, hogy ime, most egyedül vagyunk. T. i. sohasem vagyunk igazán egyedül, elzárt szobánk magányában sem. Isten ott is ott van. Mindenütt ott van. Eltakarhatod ablakodat, de ő belát azon. Elzárhatod ajtódat, de ő belép azon. Elkerülheted az embereket, de őt el nem kerülheted; bárhová mégis e világon, ő is megyen veled. Hová mennél hát az ő lelke elől és az ő orcája elől hová futnál? Még ha szárnyaink volnának és a tengernek utolsó határánál lakoznánk, oda is az ő keze vinne minket és az ő jobbkeze megfogna minket!

3. *Isten keze megfogja minket.*

Tehát ő nem csak néz, nem csak kísér, nemcsak tétlen szemlélődő. Nem csak figyel, de figyelmeztet is s midőn idejénvalónak itéli, közbelép s ha valaki rászolgál: Isten keze megfogja azt. Mégpedig abban fogja meg, amiben a legbiztosabbnak érezte magát. Abban fogja meg, amiben a legérzékenyebb. A munkában, amelytől elmarad az áldás. Családja tagjaiban, akikért megtanul rettegni. S végre észreveszi az ember, hogy Isten megfogta őt. És észébe jut az irás, hogy „rettenetes az élő Isten kezébe esni!”

Mégis az, hogy Isten keze visz és az ő jobbkeze megfog, nem csak fenyegető gondolat. Sőt igen nagy vigasztalás van benne.

Dávid nem rettegve, hanem bizalommal gondol arra, hogy Isten jelen van mindenütt, pedig a ő idejében még bosszuálló Jehovának nevezték az Urat. Mennyivel inkább lehetünk hozzá

bizalommal mi, akik már a Jézus Krisztus által Atyánknak hívhatjuk őt. Mert igaz, hogy ő keményen megfogja azokat, akik rászolgálnak, de megfogja a gyöngéket is hogy el ne essenek, megfogja az elesetteket is hogy fölemelje őket. Jobbkeze fogja meg a gondban, bajban vergődőket, hogy megsegítse őket. Én magam is tapasztaltam már nem egyszer, amit a közmondás így fejez ki: ahol legnagyobb a szükség, ott van legközelebb az Isten.

Ki tudná hát megnyugtatóbbat mondani annál, mint amit ez a mai szentlecke mond nekem, hogy nem vagyok elhagyatva, nem vagyok elfeledve, van valaki, aki ott van mindig velem s ha majd a koporsóba vetem az én ágyamat, ott is jelen lesz én velem!?

Óh én áldom az ő áldott atyai jobbkezét, mert „ha a tengernek utolsó határára kellene is mennem, oda is az ő keze vinne engemet“ és az az áldott, erős atyai kéz ott is megfogna, védene, takarna, támogatna engem. Ámen..

Konkoly-Thege István.

Ha az Ur akarándj... . . .

Lekció: Luk. 12: 22—31.
Textus: Jakab 4: 13—17.

Minden egyházközség, minden város és általában minden testület, amely közpénzeket kezel, évről-évre el szokta készíteni a költségvetését. Megállapítja a multak tapasztalataiból s a jelenlegi helyzetből, hogy jövőre milyen kiadásai lehetnek, milyen beruházások válhatnak szükségessé s hogy miből s milyen mértékben fedezheti ezeket a szükségleteket. Minden költségvetésnek van tehát szükséglet és fedezet rovata. A szükségletek között — rendszerint a legutolsó helyen — szerepel egy tétel: „Előre nem látott kiadásokra.“ Amelyik költségvetésből ez a tétel hiányzik, az rögtön gyanussá válik: helyes-e, pontos-e a többi tétel, kiterjedt-e mindenre az összeállító figyelme, ha nem gondolt az előre nem látható eseményekre?

Szoktunk-e mi is ilyen költségvetést készíteni, testvéreim? Nem anyagiakra, készpénz-kiadásokra és bevételekre, háztartási és gazdasági számításokra gondolok, — hanem arra, hogy eltervezzük-e, mit akarunk csinálni a közeli, vagy távoli jövőben? Mert felelőtlen és haszontalan ember, akinek nincsen semmi terve, semmi célja, semmi akarata, — akinek nincs

egyetlen egy komoly gondolata, — akinek a lelkében nem él egy vezérlő eszme, s akinek a szeme előtt nem fénylik egy távoli, nehezen elérhető, de mégis szép és kívánatos cél. Értéktelen ember, aki nem tud örülni a holnapi napnak, mint Istentől rendelt, áldott munkaalkalomnak, — nem tud örülni izmai rugalmasságának, elméje frissességének, két dolgos karja erejének. Értéktelen ember, aki nem érzi meg, hogy Isten sok szépet és nagyot gondolt felőle, — és nem akar beleilleszkedni engedelmesen és megértően abba a nagy együttesbe, amelyet Isten háza népének nevezünk s amely által Isten véghez akarja vinni teremtő gondolatát ezen a világon. Sajnálatra — de egyben megvetésre méltó az, aki egy életre szóló költségvetésébe nem tud mást beírni, mint ezt a három közönyös, semmitmondó szót: lesz, ahogy lesz. Az ilyen életnek nincsen akadályja sem lendítő ereje, nincs benne sem győzelem, sem elbukás, nincs fény, sem sötétség, csak homály, csak köd, csak lassu lesüllyedés a feneketlen mély mocsárba.

Azonban van másfajta ember is a földön. Pl. a magabizó ember, akinek a lelki arcát Jakab apostol oly mesterien rajzolja meg alapigénken. Nézd testvérem, milyen részletes s látszólag milyen pontos a magabizó ember életprogramja. Ez az ember nagyon jól tudja mit akar: „Elmegyünk ama városba, és ott töltünk egy esztendőt és kalmárkodunk és nyerünk!“ Azt mondanánk rá: milyen bölcs, milyen ügyesen számító, milyen életrevaló ember s szinte megirigyeljük, — bár csak mi is ilyen jó beosztással, ilyen határozottan, ilyen céltudatosan tudnánk elrendezni életünk sorát! Azonban testvéreim, ne utánozzuk ezt az életprogramot, ne másoljuk le ezt a költségvetést, mert ez a költségvetés rossz! Hiányzik belőle egy tétel, az emberélet nagy költségvetésének legszámottevőbb, legfontosabb tétele: az előre nem látható, — az isteni akarat.

Tudod-e testvérem, hogy ezt a látszólag mindenre kiterjedő, ügyes költségvetést is össze lehet foglalni egy pár rövid szóban: úgy lesz, ahogy én akarom! Ez a magabizó lélek tele van pompás tervekkel, van is hozzá sok akaratereje, ügyessége — de nincs az életének magasabb irányítása. A maga erejére, a maga akaratára épít mindent és eltelejti, vagy ha tudja, tagadja, hogy van még felette nagyobb erő és bölcsőbb akarat. Szegény, rövidlátó, magabizó ember: azt mondod: elmegyek abba a városba — honnan tudod, hogy odaérsz-e? Ott töltök egy esztendőt — hát vajjon megígérte-e neked Isten csak a holnapi napot is? Kalmárkodom, — de hát kell-e majd a portékád?

Nyerek — honnan tudod, hogy nem veszítesz-e el mindent? Azt hiszed, neked minden sikerül, mert Te akarod, — és mi lesz, ha Isten nem akarja?

Ha a felelőtlen életnek nincsen sem akadály, sem lendítő ereje, sem terhe, sem szárnya — a magabizó életnek súlyos akadályai vannak. Lebírhatalan ellentétes erővel kell kétségbeesett csatát vívnia, amelyben a magabizó embernek már csak azért sincs semmi reménye a győzelemre, mert nem készült fel a harcra, mert nem vette fel számításába az előre nem láthatót, a ki nem számíthatót, az isteni akaratot. S ezért lesz életutja sorozatos összeütközés és felbukás. Összeütközik Isten akaratával és elbukik saját mulandóságán. Oh, mert nem tudja, mit hoz a holnap, mert nem gondolt rá, mi az ő élete: Bizony pára az, amely rövid ideig látszik, azután pedig eltűnik.

Ismeritek testvéreim annak az adomabeli katonának az esetét, akit felettesei előre kioktattak rá, hogy mit feleljen majd a király három kérdésére — mert azt gondolták, hogy a király mindenkitől ugyanazt kérdi. S jött a király s az előre betanult feleletek felsülést, kínos zavart és botrányt eredményeztek, mert a király mást kérdezett. Vigyázzunk testvéreim, amikor elkészítjük életünk nagy költségvetését, ne valljunk vele csufos szégyent, csak azért, mert elfeledkeztük róla, hogy a nagy Király, az Uraknak Ura mást akarhat.

Azonban ne gondoljuk, hogy az Istenben bizó embert valami vallásos nemtörődömség jellemzi: minek törjem magam, majd csak csinál velem is valamit Isten! Jézus csak arta intett, hogy ne kétségeskedjünk, ne agodalmaskodjunk a holnapért — de azt nem mondta, hogy ne dolgozzunk a jövődől, hogy ne készítsük a szebb holnapok útját. A vallásos, Istenben bizó embernek is van életterve. Gazdálkodni, sáfárkodni akar az idejével, az erejével, a talentumaival. Felsorolja ő is szépen: ezt vagy amazt fogom cselekedni — ha az Ur akarándja és élek. Élete költségvetését ebben lehet összefoglalni: Legyen úgy, ahogy Isten akarja.

Lehet, hogy ugyanazt akarja véghezvinni ő is, mint az a másik, a magabizó ember, Lehet, hogy kalmárkodni, nyerni akar ő is — de Isten akaratára szerint. Mert kalmárkodás az is, amikor a lezüllött csavargó szacharint és tüzkövet kínál suttozva a pesti utcasarkon és kalmárkodás az is, amikor ugyanazt a szacharint a gyógyszerész méri ki, orvosi rendeletre egy súlyos cukorbeteg részére. És kalmárkodás, kereskedés az is, amikor azt a tüzkövet a 100%-os hadirokkant adja el, kis dohányárudájá-

ban. Kalmárkodás az is, amikor a lelketlen zsidó, vagy zsidónál százszorta rosszabb, ugynevezett keresztyén kufár raktárszámra halmozza az élelmiszert, hogy majd a kellő időben véres uzsoraáron adja el a kiéhezett lakosságnak és kalmárkodás az is, amikor az egyszerű, de becsületos falusi néni kiáll a piacra, dermesztő hidegben, szerény portékájával, hogy a csekély nyereségen meleg sapkát vegyer a kis unokájának. Kereskedik az egyik és kereskedik a másik, nyerni akar az egyik és nyerni a másik, de micsoda különbség van közöttük, s mennyire más a lélek, amely mondja és éli is: Megteszem, ha az Ur akarja.

Isten akaratát cselekedni — teljes és kimerítő életprogramm. Minden ember akkor tölti be tökéletesen a hivatását, ha terveit Isten akaratának mértéke alá állítja. Akarhatja-e az Isten ezt vagy amazt, s ha nem — vajjon mit akarhat tőlem? Ha jegyesem van azt, hogy szeressem. Ha hitvesem van legyen hű, odaadó s vele szentül éljek. Ha gyermekem van, legyen gondos és önfeláldozó. Ha betegem van, ápoljam; ha éhezőt látok adjak neki enni. Ha ígéretet teszek legyen a szavam készpénz; ha ítélek, legyen igazságos, ha katona vagyok, legyen hős; ha államférfiu vagyok, legyen bölcs és felelősségteljes. Ha pásztor vagyok, adjam életemet a rám bizott juhokért; ha szenvedek, áldjam akkor is az Istent, ha meghalok, az ő kezébe tegyem le a lelkemet.

Az Istenben bizó ember életének is vannak akadályai. De a világ, a gonosz, az emberi gyarlóság csak lassíthatja, fékezheti a fejlődését, az előrehaladását, de meg nem állíthatja, utjából ki nem térítheti. Isten hatalmas, szent akaratára viszi előre az életemet, mint az óceánjáró hajó az árbócára szált fáradt vándorfecskét, a repülőgép a picinyke katicabogarat, mint a folyam a belefutott csermely vizét.

Ha az Ur akarándja és élünk, ezt meg amazt fogjuk cselekedni. Ezt így is mondhatjuk: Amíg élek, azt cselekszem, amit az Ur akar. Az Ur akaratát cselekedni, annyi mint jót cselekedni mindenkor. Aki pedig tudna jót cselekedni és nem cselekszi, büne az annak.

Testvérem, ma még élsz, de nem tudod, mit hoz a holnap. S mi az életed? Pára, mely rövid ideig látszik, azután pedig eltűnik. Azért hát tégy jót, tedd, amit az Ur akar, még ma, amíg élsz. Ámen.

Tömösközy László.

Ne dicsekedj!... csak az Ur ismeretével.

Jeremiás 9; 23-24.

K. T! Az utóbbi évek rendkívüli időjárása olyan tanulsággal szolgált, mely mellett nem lehet figyelmetlenül elmenni. Megmutata, milyen gyarló az ember. Hiába dicsekszik, hogy meghódította eszének erejével a földet, vizet, levegőt, a természet erőit. Mert minden tudásával sem tudta derültté tenni a viaszszálanul beborult eget, s hogy tavasz-nyár-őszön át zuhogott az eső, minden akarása mellett sem juthatott munkájában előre. Mert ime elég volt a mult szigorú télen egy-két napi hófúvás, hogy minden forgalom megakadjon; minden eszköz, amivel annyira büszkélkedett, használhatatlan hiábavalósággá legyen. Nincs velök mit dicsekednie az embernek. — Ám az ember szeret dicsekedni; pedig de sokszor kitűnik, hogy amivel dicsekszik, az csak hiábavalóságok-hiábavalósága és a léleknek gyötrelme. — Bölcsesség, erő, gazdagság: a legtöbb ember vágya, s ha elnyerte, dicsekedésének tárgya. Az örökkévaló Ur pedig azt mondja: ne dicsekedjék a bölcs az ő bölcseségével, az erős se az erejével, a gazda se gazdagságával, mert mindez romlandó hiábavalóság, hanem mindenki az Ur ismeretével dicsekedjék.

*

„Ne dicsekedjék a bölcs az ő bölcseségével.“ Mert minden bölcsesség, tudás gyarló véges. Egy régi görög bölcs alázattal ismerte be, hogy ő semmit sem tud; minél jobban mélyült a tudása, ismerete, annál inkább látta, mennyire fogyatékos az emberi értelem. Ez elismeréséért nevezhetjük a legbölcsőbbnek, a bölcsök bölcsének. T! minden bölcséleti rendszernek ez az utolsó mondata: Nem tudhatjuk. A végső ok megismerése nincs az emberi ész hatalmában. Isten ugyan részt adott a maga bölcseségéből az emberek, hogy azt a maguk javára értékesítsék: általa szebbé tegyék az életet, az elvesztett Édenkertet vissza varázsolják a földre és javítsák, könnyítsék sorsukat. — De ezt csak úgy tudják megtenni, ha minden bölcseségnek kezdete az Urnak félelme. Ha nem ez a kezdet, szomorú lesz a végezet; mihelyt attól eltér az ember, bölcselkedése romlásba dönti. Isten sokszor bolondsággá teszi az ember bölcseségét, megszegyeni tudásából eredő büszkeségét. — Az igazi bölcs megalázza magát, nem dicsekszik, mert jól tudja, hogy minden emberi tudás, bölcsesség gyarló, csak rész szerint van bennünk az ismeret.

„Az erős se dicsekedjék az erejével!“ mert ez is muló, változó. Láttatok-e már T! vihartól kettétört vagy villámtól sujtott hatalmas fát, mely büszkén emelte ég felé lombkoronáját? Ilyen az emberi erő, szépség, egészség; kivan téve az élet viharának: a betegségeknek; sorsvillámcsapásainak: a szerencsétlenségeknek. A legerősebb és legegészségesebb ember is ki van téve ezeknek s az életerő és egészség rózsái máról holnapra lehervadhatnak az arcról. Istentől van, Isten kezében van erőnk, egészségünk, egész életünk; ha Ő akarja, lehullunk az élet fájáról. „Minket mihelyt születünk, már a koporsó vár; a bűn miatt lefoly életünk, s a halál velünk jár.“ Nem dicsekedhetünk saját erőnkkel. Isten ereje tart, Isten kezében vagyunk; Ő a mi erősségünk.

„A gazdag se dicsekedjék gazdagságával.“ A gazdagság az, aminek megszerzésére fordítja az ember tudását, bölcseségét, amiért megfeszíti erejét, talán feláldozza egészségét. — A gazdagság sem lehet dicsekedésünk tárgya, mert mulandó jó; s ha megvan, nem a magunk érdeme, hanem Isten ajándéka. Igazi boldogságot sem ad mindig, sőt sokszor háboruságnak az okozója. Már pedig mint bölcs Salamon mondja: „Jobb a száraz falat békességgel, mint a hizott tulkokkal telt ház, ahol háborúság van.“ Mint minden földi jónak, úgy a gazdagságnak is csak ideiglenes birtokosai vagyunk. Lássunk erre egy kis történetet. Egy palotába egy vándor kopogtat be és szállást kér éjszakára. A ház ura elutasítja: „Az én házam nem vendégfogadó!“ A vándor kérdezi: „Ki lakott a házban te előtted?“ „Az apám — volt a felelet.“ S te utánad ki fog itt lakni? A fiam — hangzik a válasz. Mire a vándor így: Ha előtted más lakott, utánad más fog lakni a házban, akkor ez a ház neked is csak ideiglenes lakásod, számodra is csak szállás; csak vendégfogadó ez. T! Igazi lakásod a koporsó és majd amint érdebled, a menyország vagy örök kárhozat. — Minden gazdagságunkkal így vagyunk; minden csak ideig-óráig való tulajdonunk, magunkkal semmit sem vihetünk; e földön való birtoklása sem a magunk érdeme. — Senki se dicsekedjék hát gazdagságával!

Hanem bölcseségünkért, erőnkért, gazdagságunkért Istennek adjunk hálát és alázatos meghódolással mindezt az ő szolgálatába állítsuk. — És aki dicsekszik, azzal dicsekedjék, hogy értelmes; vagyis lelkében világosságot gyújtott az Ige, az örökkévaló Ur megismerése. Az az ismeret, mely megérteti, hogy az örök Isten a mi urunk, aki teremtett, fenntart és igazgat mindeneket; akitől száll alá minden jó adomány és tökéletes aján-

dék; aki kegyelmes volt; mikor szent Fiát adta a világ váltásá-
gára és kegyelmet gyakorol ma is a hozzá megtérő tékozló fi-
akkal; aki itél elevenek és holtak felett; igazsággal itél már e
földön; bár gyarló értelmünkkel sokszor nem értjük meg az Ő
végzéseit. „Én vagyok az Ur, aki kegyelmet, ítéletet, igazságot
gyakorlok e földön; mert ezekben telik kedvem azt mondja
az Ur.“

*

T! Aki gondolkozva néz szét a világban, az minden jelen-
ségben és eseményben meghallja a Mindenható intését, tanítá-
sát, dorgálását. A mostani rendkívüli időkben is én megér-
tem Isten intelmét: Ember! ne bizd el magad, mert minden
te alkotásod hiábavalóság; bölcseséged, erőd, gazdagságod el nem
fordíthatja téled, meg nem szabadíthat attól, mit rád mértem;
akaratom ellen hiába küzdesz; az Én kezemben vagy; Én va-
gyok az Ur, aki kegyelmet, ítéletet és igazságot gyakorlok,
mert ezekben telik kedvem, azt mondja az Ur. — Halljátok
meg ezt és reá bizván magatokat, bizalommal munkálkodjatok;
tudván, hogy ha hittel reá támaszkodunk, Ő bizonytal megse-
git. — Amen.

Illyés István.

Egy félelmetes vád.

Jelenések 3: 1 b: „Tudom a te
dolgaiddat, hogy az a neved, hogy
élsz és halott vagy.“

Földi előljáróink évenként egyszer meglátogatják a szent
gyülekezetet, megvizsgálják külső és belső állapotát s ha kell
buzdítanak, vagy intenek, mert szívükön viselik az anyaszent-
egyház javát.

Az Isten Igéje gyakran figyelmeztet minket arra, hogy nem
egy gyarló földi előljáró előtt kell megállanunk, hanem az anya-
szentegyház egyedüli Feje, a mindeneket látó és tudó Krisztus
előtt, kinek gondolata, nem a mi gondolatunk és ítélete nem
a mi ítéletünk.

Ezt az igazságot hirdeti a sárdisbeliekhez írt levél. Ott az
emberek szerint virágzó egyházi élet volt, de Krisztus szerint
nem. Ma is megdöbben minket Krisztus félelmes vádja: „Tu-
dom a te dolgaiddat, hogy az a neved, hogy élsz és halott vagy.“

Nagyon könnyű az embereket félrevezetni, mert nem lát-
nak be a dolgok lényegébe. Hány embert csaltak már törbe
mosolygó szemmel s mily sokat taszítottak már romlásba ked-
ves szavakkal. A képmutatók átkai az emberiségnek. Azért ha-
ragudott Megváltónk annyira a farizeusokra, e fehérre meszelt
koporsókra. Vannak képmutató emberek és képmutató gyüle-
kezetek. Ilyen volt a sárdisi gyülekezet is. A keresztyénség haj-
nalán kevés embernek lett volna bátorsága azt állítani a sár-
disbeliekről, hogy ők holt tagok. Sőt! Messze földön az volt a
hir, hogy olyan virágzó élet sehol sincs, mint a sárdisi gyüle-
kezetben.

Ez a gyülekezet valamikor valóban élő volt. Az apostolok
nem alapítottak holt gyülekezeteket. Ezek a nagy emberismerők
meg tudták különböztetni az élőket a holtaktól. Meg az is igaz,
hogy akkor még semmi világi előny és haszon sem származott
abból, ha valaki Jézus követői közé lépett. Azt a sok gúnyt,
szidalmat és szenvedést, mi ezért járt, csak erős, élő hitű em-
berek tudták elviselni. S ilyenekből állott akkor az Ur sárdisi
gyülekezete.

De ez az élő hit később elerőtlenedett. Az Istennel való
közösség tudata elhalványodott és a sárdisbeliek csak a látszat-
tal, a külső formaságokkal törődtek már. A gyülekezés helyét
látogatták, énekeltek, imádkoztak, adakoztak, talán még a po-
gánymissziót is támogatták, *de ezt lélektelenül s csupán meg-
szokásból tették.* S mivel hiányzott belőlük a Lélek, nagy ha-
lotti dermedtség lett urrá gyülekezetükön, imádságaikban, az Ige
hallgatásában és szolgálatukban! Az esztelen szüzek története
ismédlődött meg itten. Ezeket is meghívták a mennyegzőbe, ők is
kimentek a vőlegény elé, lámpájuk is égett, de csak rövid ideig,
nem úgy mint az eszes szüzeké, mert nem vittek magukkal elég
olajat s így nem volt tartalékuk. Esztelenségük abban nyilván-
ult meg, hogy náluk a kezdetet nem követte folytatás. A sar-
disbeliek is megelégedtek régi állapotukkal és nem törekedtek
többre. Kevés volt náluk a Lélek olaja, Hasonlókká lettek ah-
hoz a harcikocsihoz, melyből az utolsó csepp benzin is kifogyott
Tétlenül, tehetetlenül vesztegeltek az utfélen.

Félelmes az Ur vádja a sárdisbeliek ellen: „Tudom a te
dolgaiddat, hogy az a neved, hogy élsz és halott vagy.“ Meg-
döbbenve kérdezzük: Hová tartozunk mi? Hol van élet: Hol
van halál? Mik az élet jelei?

Engedjétek meg, hogy ezekre a kérdésekre ma feleletet
adjak. Élet csak ott van, hol az emberek közösségben vannak

Istennel. És ennek a valóságos lelki életnek három ismertető jele van.

Először is azt állítom, *hogy aki él, eszik*. Mihelyt az ember világra jön, eledelre van szüksége. Ha a csecsemőtől megvonnánk a tápláló anyatejet, éhen pusztulna. Naponkinti étkezéssel védekezik mindenki egy életen át a halál ellen.

Igy van ez a lelki életben is. A lélek eledele az Isten Igéje. Így ha tudni akarod, hogy hova tartozol, az élők közé vagy a holtak közé, akkor először azt vizsgálj meg, hogy milyen viszonyban vagy a bibliáddal.

Olvasod-e azt naponként? Olyan nélkülözhetetlen-e az neked, mint a mindennapi kenyér? Vagy kezdedbe sem veszed? Csak gunyosan tudsz róla beszélni: asszonyok kezébe való az, de nem férfiéba! Ha így beszélsz, félek hogy kevés élet van benned, mert ahol élet van, ott megbecsülik a táplálékot.

Aki él, lélekezik. Ha valakinek betömik a száját, befogják orrát, megful. Lélekezés nélkül nincs élet.

Igy van ez a lelki életben is. Az imádkozást joggal nevezhetjük a lélek lélekezésének. Imádkozás által szívjuk magunkba Isten országának magaslati levegőjét. Aki ezt a levegőt nem szívja magába, abban megfullad a lélek.

Dániel napjaiban azt a parancsot adták ki, hogy harminc napon át a királyon kívül mást nem szabad imádni, ki e parancsnak nem engedelmeskedik, az oroszlánok vermébe vették. Dániel is olvasta a parancsot és mégis tovább imádkozott, meghal a lelkem, ha nem engedelmeskedem a zsarnok parancsának, akkor csak a testem pusztul el. Inkább a testem pusztuljon el és tovább imádkozott. Imádkozás nélkül nem tudott élni.

Testvér! Imádkozol-e? Nem azt kérdelem, hogy imával kezded-e el és végzed-e be a napot — hanem azt, hogy imádságos lelkülettel töltöd-e el napjaidat. Az igaz keresztyén, az élet minden kinjában, bajában, munkájában az élő Krisztusra tekint. Hozzá sóhajt és mindent tőle kér: Uram, segíts meg most engem — Uram, védj meg engem, — Uram, adj erőt... Állandóan az Ur színe előtt él. Előtte Krisztus jelenlevő valóság, kivel állandó közössége van.

Testvéreim! Gondolod-e az Urra? A verejtékes munkában, a bajok és veszedelmek árjában feltekintesz-e reá? Van-e szavad hozzá? Csak nem vagy néma gyermek, ki nem tudja magasztalni az Ur jóvoltát. Aki él, lélekezik. Azért imádkozzál,

nehogy azok közé számláljanak majd, kik a látszat szerint élnek ugyan, de a valóságban halottak.

Végül azt állítom, *hogy aki él, szeret*.

Mindnyájan egymásra vagyunk utalva. A gyenge az erősre, a tudatlan a tudósra, a szegény a gazdagra. Egymásra utaltságunkból tanuljuk meg felebarátaink megbecsülését és a hozzájuk való ragaszkodást és szeretetet. Akinek senkire sincs szüksége, halott. Teljesen el van már különítve az élők világától, elszakadtak az összekötő kapcsok. Nem hall, nem lát nem érez, nem beszél. De aki él, állandó és szoros kapcsolatban van a többi élővel, felebarátaival. Nyomoruságukat meg látja, jajsza-vukat meghallja, kinjukat, fájalmukat érzi és kinyújtja feléjük kezét s hozzájuk testvéri módon szól, rajtuk segít — ez a szeretet az igazi jele a keresztyén életnek. Halljátok csak, ezt mondja János apostol: „Mi tudjuk, hogy általmentünk a halálból az életbe, mert szeretjük a mi atyánkfiait, aki nem szereti az ő atyjafiát a halálban marad.“ (Ján. 3: 14.)

Testvéreim! Ez a segítő, könyörülő felebaráti szeretet él-e a szívetekben? Vigyázzatok! Szeretet nélkül nincs lelki élet, nincs keresztyénség!

Tudom a te dolgaidat, hogy az a neved, hogy élsz és halott vagy! Mily vigasztaló tudat, hogy mint az Ur minden vádjában, dorgálásában és ítéletében, úgy ebben is kegyelem van. Az Ur megdorgálja azokat, kiket fiaivá fogad. Szerette a Sárdisbelieket, szeret minket is. Az értboldogan érezzük, hogy ez a buzdítás hallatszik felénk a mai Igéből: „Serkenj föl, aki aluszol és támadj fel a halálból és felragyog tenéked a Krisztus.“ (Ef. 5: 14.) Ámen.

Modersohn Ernő egyik meditációja nyomán.

Szabó Zsigmond
nagyodi lelkész.

Böjt.

Zak 7: 5. Szólj az ország minden népének és a papoknak, mondván: Mikor böjtöltek és gyászoltatok az ötödik és hetedik hónapban és pedig hetven esztendeig: avagy böjtölvén, nekem böjtöltek-e?

Farsang után T. itt van a böjt. A böjtöt általános felfogás szerint a szórakozásoktól, élvezetektől való megtartóztatásnak szok-

ták tartani. Ebben a felfogásban az jut kifejezésre, hogy, ha far-sang alatt, vagy egyébkor kedvünk szerint daskálkodtunk minden kívánatos jóban és élvezetekben, ha talán a kelleténél többet is megengedtünk magunknak és egyes dolgok által ártottunk magunknak hát ezt valamivel ellensúlyozni kell, valami módon le kell vezekelnünk.

Ennek eszközeül tartják nagyon sokan a böjtöt, amiben a legtöbben csak testi önmegtartóztatást látnak és ekként is gyakorolják.

A mi felfogásunkat T. a Jézus állásfoglalása határozza meg, amikor azt mondja, hogy nem az fertőzteti meg az embert ami a szájon bemegegy, hanem ami kijön. Ami a böjtre való vonatkozásban azt jelenti T. hogy nem a test a fő, mert nem ez áll a lélek felett hanem megfordítva.

A testi eledelben lényegében véve nincs semmi bűn. Azal nem tesszük magunkat bűnössé, nem fertőztetjük meg magunkat. Hanem, ami bűnné, mértéktelen dobzódássá, pocskálássá, tivornyázássá teszi életünket és italunkat az a mi bensőnk. A szívünk a lelkünk zabolátlan vágyai, gondolatai, érzései, Tehát belülről, a lelkünkéből, szívünkéből származik az, ami megfertőzteti, megrontja testünket egész életünket.

Tehát lelkünknek szívünknek van szüksége fegyelmezésre, önuralomra, önmegtartóztatásra a hitvány szennyes gondolatoktól, érzésektől, vágyaktól és akkor a lélek ereje, hatása, uralma folytán megszabadul ezektől testi életünk is, jóvá, józanná, mértékletessé, tisztává lesz egész életünk.

Ez a böjt, a lélek önuralma, önmegtartóztatása.

Ebben a lelki böjtben, józan, mértékletes, önmegtartóztató, tisztá életben járunk mi Isten akarata, kedve és tetszése szerint. Ebben szenteljük magunkat Istennek. Így böjtölünk Istennek. Így élünk igazán Ő neki. De így csak azok élnek Testvéreim akik

1. nem test szerint járva a testnek, hanem
2. a lélek szerint járva, a léleknek élnek.

1. Test szerint azok járnak, akiket csak testi érzések, szükség-
ségek, vágyak vezérelnek, akikre nézve csak az bir jelentősé-
gel, amit a testük érez.

Az öröm számukra csak testi öröm lehet. Megelégedést, gyönyörűséget, élvezetet csak a test megelégitése, jóllakása jelent nekik. Viszont szomorúságot, bánatot csak a testi életnek bajai, szenvedései, nélkülözései jelenthetnek csupán. Ezek a test szerint járó emberek csak a testi böjtöt ismerik. Másfélet-

talán elképzelni sem tudnak. Tehát csak a test megtartóztatása jelent számukra böjtöt. Az önsanyargatás, a kinzás. Amilyenek a zsidók is tartották eleinte, gondolkodásuk nem eléggé tisztult fokán. Azt hitték, hogy ha valami rosszat tettek, bünt követtek el, akkor ezzel szemben a testi böjt volt az a mód, amely kiengesztelést, teljes jóvátételt jelentett, szerzett számukra.

Így kerültek bele egy végtelenül ferde és alapjában véve egész lelki életüket veszedelemmel fenyegető tévelygésbe, abba, hogy, ha testi böjtöt tartottak, akkor ezzel már jóvá van téve a bűn, a hiba, mintha nem történt volna semmi, sőt odáig mentek, hogy várták, sőt követelték a böjtölés ellenértéke gyanánt a feloldoztatást, a jutalmazást.

Ez ellen a felfogás, tévelygés ellen feddőzik Esaiás, mikor népének méltatlankodását szólaltatja meg, hogy gyötrik, emész-
tik magukat és ennek még sincs Istennél semmi eredménye, és azt mondja nekik, hogy hát ez a gyötörtetés-e az igazi böjt, az a nap, melyen a lelküket gyötrik? (58. r.)

Sajátságos, hogy ma is sokan esnek ebbe a tévedésbe.

Mert, aki ebben a felfogásban él és böjtöl, az azt hiszi hogy böjtölésével lemossa, jóvá teszi minden bűnét, szennyét. Akármennyit tévelyget is testben, tivornyázott, dözölt, vétkezett, jön a böjt, a test megfékezése ideig-óráig, a nélkülözés, kinzás érzéseiben való mosakodás, tisztogatás és akkor már jól is van minden, mintha nem történt volna semmi elítélésre méltó.

Így vállik a böjt érdemszerző eszközzé. Így tulajdonitanak érdemszerző erőt a böjtnek egy később elkövetendő bűn eltörlésére. Így lesz a böjt nem jóra vezérlő eszköz, hanem a lelki veszedelmek forrásává, öncsalássá.

De a mások megtévesztése is. Sokan, akik ezt az önsanyargató életet látják, azt hiszik, hogy az egy valóban kegyes érzésnek a megjelenése, hozdozója és kifejezése. Holott igen sokszor csak egy gyöngé, hitvány számító léleknek és életnek a takarója.

Diákkoromban történt, hogy ahol laktam abban az udvarban egy időben nap-nap után veszték el apróbb tárgyak. Az udvarba kintről zárt ajtókon behatolni és a köröskörül levő falak miatt szinte lehetetlen volt. Miután a lopásokat kideríteni nem lehetett, a csendőrséget értesítették a dologról, amely a rejtély felderítésére detektiveket küldött ki. Ezeknek a megfigyelése aztán nyomra vezetett. Kítünt, hogy a tolvaj egy szintén ugyanabban az udvarban lakó öregasszony volt. Mikor ennek az öreg

asszonyok kihallgatása alkalmával, a szemére vetették bűnét és megkérdezték, hogy nem szégyenli-e magát, hát azt a megdöbbenő feleletet adta, hogy ő minden bűnét azonnal jóvátette, mert minden egyes eset után elment a templomba, ahol egy csomó miatyánkot, és üdvözlétet mondott el kiengesztelésül, jóvátételül.

Éppen így szokott ez lenni igen sok esetben a testi bűntel is. Igen sokan vannak abban a végzetesen veszedelmes tévedésben, hogy a bűntel bűneiket eltörölhetik, jóvátettek anélkül, hogy azokat abbahagynák, anélkül, hogy a szívüket lelküket meggyötörnék és a gyötrelmek tüzeiben megváltoztatnák, megtisztítanák.

Ez a test szerint való járás, ez a testi bűnt nem hordozza magában a tiszta igazságot, nem tükrözi vissza azt a tormát, a léleknek azt az állapotát, melynél fogva a lélek hordozójának az élete Istenben van oltva, Őbenne gyökerezik, Neki van szentelve, melynek kiábrázolásaként kellene megjelenni testi életének is.

2. Erre Testvéreim csak a lélek szerint való járás, a lelki bűnt vezethet el. A lélek minden rossztól való önmegtartóztatása, minden jóra való készsége, tisztasága, megszentelődése. Istennek való odaadása. Akik a léleknek ebben az önmegtartóztató tisztaságában élnek, azok bűntőlnek Istennek, életükkel Istennek Lelke szerint járnak.

Az ilyen élet soha sem kicsapongó, nem élvehajászó, nem könnyelmű és soha sem léha.

Nem akarja megoldani a lelki kérdéseket egy-egy múlt testi rendszabállyal, nem akarja elintézni a hibákat, botlásokat, bűnöket egy-egy kis testi fenytéssel, bűntel, látszólagos koplaltatással vagy szórakozásoktól való tartozkodással.

A bajokat gyökerénél keresi, alapjában akarja meggyógyítani, a léleknek őszinte töredelmével, a lelki töredelméből született megbánással, megváltozással, újjászületéssel.

Az ilyen életben a léleknek igazi jóra vezérlő, megtartó ereje uralkodik és ennek a fénye ragyog rajta keresztül.

Ezért nincsenek is kísértései, érzéki botlásai, mert a léleknek sincsenek szennyes kilengései, bűnös tulkapásai.

Ez a bűnt a lélek önmegtartóztatása, tisztaságban való megőrzése lenyesegeti a szívünk vadhajtasait, a veszedelmes testi vágyainkat, érzékiségünket. A szívünk telhetetlenségét, mértéktelenségét, kapzsiságát, irigységét, rosszakaratát, sok-sok igazságtalan szándékát. Kitépi, kiszaggatja ezeket belőlünk.

A bűntnek erre a tisztultabb felfogására, a lelki bűntnek a meglátására emelkednek fel a zsidóság nagy profétái Es., Jer., Zak., Jóél, mikor a ruhájuk megszaggatása, testüknek a kinzása helyett a szívük megszaggatását, körülmetélését, hitványságaiktól bűneiktől való megtisztítását hirdetik és követelik. A lélek bűnbánó szaggatásáról, emésztődését, hogy a léleknek ebből a vajudásából szülessen meg a megtisztult szív és lélek minden szépségében ragyogó élete. Az Istennek lelke, kedve szerint való, megszentelődött élet.

Erre a lelki bűntre, a léleknek erre az önmegtartóztató tiszta életére van nekünk szükségünk. Csak ez a szakadatlan lelki bűnt, minden rossztól való önmegtartóztatás szülheti újra szívünket, teremtheti újjá az életünket.

Ebben a lelki bűntben, állandó józan mértékletességben, önmegtartóztatásban, lelki tisztaságban lesz az életünk igazán Isten akarata szerint való, Istennek szentelt és Istennek tetsző. Ezáltal bűntőlünk igazán Istennek.

Ez a lelki bűnt egy tiszta életnek minden szépségét, áldását és boldogságát termi meg számunkra. Ámen.

Varga Lajos
zsiپی ref. lelkipásztor

Megnyugvás.

Mal. 28

Máté 11: 28

Régi és sokat használt hasonlat, hogy az élet szakadatlan vándorlás. De nincs is ennél hűségesebb hasonlat az életünkre, mint ez, hogy a bölcsőtől a koporsóig mindig utban vagyunk. Ha nem is szorul-szóra van meg ez a hasonlat a Szentírásban, de a Szentírás is elismeri, hogy a földi élet vándorlás. Alapigénk is úgy szól nekünk, mint vándoroknak. Amit mond olyan, ami minden vándornak kedves. Ez az Ige bátorítást ad és nyugalmat ígér.

Most vonatkoztassuk is magunkra ezt az Igét, melynek számunkra az a mondanivalója, hogy: 1. Mindnyájan a nyugalmat keressük, de nem találjuk, 2. Jézus akkor hív magához, amikor fáradtan minden reményt letettünk, és végül, hogy: 3. A keresett nyugalmat Jézusnál találjuk meg.

1. Nyugalmat kereső emberek vagyunk. Hányszor sóhajtottunk fel: csak egy pillanatra lenne nyugalomunk. Csak egy órára elfelejthetnénk a gondokat, de könnyebb lenne azután tovább

vinni minden terhet. Ha csak minden nap egy percre kapnánk békességet, de örömmel hordoznánk a munka terhét. Jobban kell mint a falat kenyér, mert ha nincs, az étel sem esik jól. A keresett nyugalom nem egyenlő a pihenéssel, hiszen ha nincs nyugalmunk, álmatlan lesz minden éjszakánk. Hiába van biztos megélhetésünk, mégis elégedetlenek vagyunk. Úz tovább életünk nagy hiánya, valahol megtalálni a nyugalmunkat.

Mi lehet az a nyugalom, amiért szüntelenül küzdünk? — Milyen lehet az a nyugalom, amit ha magunkénak mondunk, megszépül az élet, nem lesz elviselhetetlen teher a munka?

Ugy felelünk erre a kérdésre, hogy a nyugalmat Isten akaratának alázatos elfogadásában látjuk. Az az igazi nyugalom, amikor rábizzuk magunkat az Isten kezére. Ugy fogadjuk el az életet, amint azt ajándékba kapjuk.

De az a nagy bajunk, hogy éppen ezt nem fogadjuk el. Mindenütt keressük a nyugalmunkat, csak ott nem, ahol ezt ingyen kapnánk meg. Milyen hosszú utat teszünk meg addig, amíg megérkezünk az igazi nyugalomig. De milyen keserves és drága árat fizetünk azért, amiről azt gondoljuk, hogy nyugalmat adhat.

Gondolj rá, Testvérem, de sok helyen kerested már Te is a nyugalmat. Éjt-napot egyé tettél, hogy nagyobb legyen a kenyered. Közben még a lelkeddel sem törődtél. Hivott a harangszó, felsirt benned a lélek; de mindre ezt felelted: nincs időm, előbb a megélhetést kell biztosítanom. Örök emberi tévedés, hogy az anyagi javak sokasodásában véljük megtalálni a nyugalmat. De hiába van ez is, nincs nyugalom. Egyszer keserűen tapasztalod a gondtalan élet nem elégít ki.

Örülj, kacagj, felejtsd el a gondokat: ez az igaz nyugalom — hirdetik ezren és ezren. Mit törődsz a holnappal, ugy sem tarthatod meg magadat? Az ad nyugalmat, ha elfelejted, hogy baj is van. Mit bánt az téged, hogy sötét a jelened, bizonytalan a jövőd. Mit érsz vele, ha komolyan gondolsz a holnapra? Éld világodat, maholnap ugyanis elfogy az erőd! És hogy milyen erős a csábítás, az is mutatja, hogy ez a közfelfogás. Még, akik „jó reformátusok“-nak tartják magukat, azok között sem ritka az ilyenféle gondolkodás: „egyszer élünk, használjuk ki ezt az életet“. Nem kell mindig a templomban ülni, imádkozni. Szórákozni is kell, akkor megelégedettek és nyugodtak leszünk. Lehet ilyen módon is ideig-óráig nyugalmat szerezni. El is lehet felejteni a sok kinzó kérdést poharak csengése, a zene vért pezsdítő hangjai mellett. De egyszer valahogy megcsömörlünk a

szórákozásban. Egyszer megrettenve kérdezed önmagadtól: mi nek élek? Nincs egy percnyi nyugalom sem! De sokszor későn jön a kiábrándulás, amikor már elhervadtak ifjuságod virágai, mert hiába fizetted a drága árat elpocsékolta erőben, felrugott tisztaságban, amit kerestél, mégsem találtad meg. Az életuton fáradtan félreülsz. Nincs kedved semmihez. Keserű panasz van a szádban. Égető kérdések vesznek körül: mi lesz velem? Rettent a halál félelme. Jobb lett volna nem születni.

Néha új erőre kap az ember. Megcsillan egy reménysugár, háha a templomban. Hány vérző szívű ember ül ma is a padokban? gyógyulást várnak. És ha nem is nagyon tudjuk, valamilyen feleletet várunk mindig a kételkedésünkre. Könyörgünk, hogy az Isten teljesítse kéréseinket, szüntesse meg bajainkat. De mintha hiábavaló lenne az imádság. Hiába ostromoljuk az ég kapuját, nem kapunk feleletet. Azért könyörögtünk, hogy könnyebb legyen a keresztünk, de az Isten még jobban földhöz sújtott. Reméltük, ha a templomba eljárogatunk, minket semmi baj sem érhet, lesz nyugalmunk. Vártuk a felemelkedést, de még jobban süllyedtünk. Pál apostol kiáltása a mi jajunk is: „Oh én nyomorult ember . . .

2. Ezt az utat mindnyájan megjárjuk. Keserves leckékből, könnyes csalódásokból tanuljuk meg, hogy az óhajtott nyugalom, a lelki békességet mi meg nem szerezhetjük. Megfeszíthetjük minden erőnket, odaáldozhatjuk minden kincsünket, a nyugalmat meg nem vásárolhatjuk. A nyugalmat csak ajándékba kaphatjuk Jézustól, aki a „békeesség Fejedelme.“ Akkor értjük meg a hívó szót: „Jöjjetek“, „Kövess engem . . .“ amikor beláttuk, hogy nem segít az ügyességünk, okosságunk és az erőfeszítésünk. Amikor felmondta a szolgálatot mindaz, ami emberi, akkor kezd dolgozni bennünk és értünk Krisztus. Akkor tárul fel előttünk Krisztus hívásának lényege, amikor beláttuk, hogy rajtunk senki sem segíthet Krisztuson kívül.

Mi hát Krisztus hívásának lényege? Az első, amiről beszélnünk kell, hogy Ő hiv. És tegyük hozzá, hogy szüntelenül hiv. Nemcsak most, amikor így kezdődik alapigénk: „Jöjjetek“. De hiv mindenkor, valahányszor felhangzik ebben a templomban az igehirdetés. És akkor sem szünik meg hívni, amikor talán már esztendőök óta hiába hívogat. Megkeményedett a szived, kialudt a hited, árván tévelyegsz életutadon és Ő mégis szólítgat. Nem fárad bele, hogy felfelé olyan keveset néző szemidet, tisztogassa értelmeket a megfoghatatlan megértésére. Krisztus nem mond le rólunk, szüntelenül hiv.

Krisztus hívásának a második igazsága, hogy „megfáradtan és megterhelten“ is hív. Még akkor is kellünk Neki, amikor a Sátán már otthagytott kikacagva, kirabolva az utszélen. Beszenyvezte a bűn fehér lelki ruhánkat. Régen elveszett az ártatlanságunk. Olyanok lettünk, mint a „pislogó mécs és a töredezett nádszál“ és mégis kellünk és Krisztus még így is utánunk nyul. Kirabolt koldusok, megszegyenült, atyai örökséget eltékozló fiak vagyunk és Krisztus mégis úgy hívogat, amint vagyunk. Megfáradva, kiknek nem maradt erejük újra kezdeni. Megfáradva, kik már tehetetlenül összeroskadtunk. Megterhelve is kellünk neki, akiket nyom a bűnök súlya. Amint vagyunk, Krisztus úgy hívogat. De ebben az is benne van, hogy nem lehet annyira elveszett az életed, hogy Krisztus meg ne keresne. Nincs annyi sebed, hogy Ő meg ne gyógyítaná. És akár hány-szor elestél, Krisztus újra talpraállíthat. Lehet nyomoruságos, széttöredezett az életünk, bezárulhat előttünk minden ajtó, elveszithetjük azokat, akikhez köt a gyarló szeretetünk, de egy reménység mindörökké megmarad: Krisztus összetörve, büntől megtépázva is magához ölel.

De Krisztus felé nekünk is el kell indulnunk, ez Krisztus hívásának harmadik igazsága. Krisztus eljött, hogy megkeressen minket, de nekünk is keresnünk kell Őt. A nagyobbik utat Krisztus már megtette értünk. A mennyből eljött a földre, hogy az Atya szeretetét beszélő evangéliumot hirdesse. Ő, az Isten egyszülötte emberré lett, hogy részeltessen a mennyei örökségben. De nekünk el kell indulni Feléje. Ott kell hagynunk a Sátán ölelő karjait. Reménytelenségünk sötét éjjelében el kell indulnunk reménységünk felkelő hajnalcsillaga, Krisztusunk felé. Másképen nem is találkozhatunk Vele csak akkor, ha mi is megyünk feléje. Krisztus eljön a szívünk ajtajáig, de szívünk ajtaját csak mi nyithatjuk ki. Az életünk irányát nekünk kell megváltoztatni. Eddig mindig lefelé süllyedtünk. Ezután meg kell fordulnunk, felfelé kell elindulnunk, Krisztus felé kell szüntelenül tekintenünk, hogy amint vagyunk, megtalálhassuk Őt.

3. Krisztushoz való megérkezés, a Vele való találkozás adja meg a boldog tapasztalást: amit kerestünk, a nyugalmat Nála megtaláljuk. Magunk sem vesszük észre, de valahogy felszárad a könny. Begyógyul a szív, reménységünk újra éled. Nem rettegünk a zivataros időkben. Valahogy olyan megnyugtató Reá bizni magunkat A sok kínzó kérdésre, kételkedésünkre feleletet kapunk. Mintha megújulnánk, napról-napra örömteljesebb a

munka, hálaadás a szolgálat. A másik ember nem ellenség többé. Felebarát, akit úgy szerethetek, mint önmagamat. Megmagyarázhatatlan csoda történt velünk. Nem aggaszt a holnap, nem csüggeszt a ma, még ha szenvedések is zudulnak reánk. Nem huz le a csábítás örvénye, Krisztus mindig magasabbra vezet. Összeomló világok romjai között, a magam elrontott élete felett látjuk az Isten ujjáteremtő, hatalmas kezét. Ez áraszt belénk kimondhatatlan nyugalmat.

Nyugtalankodó, kétségesskedő, porbahullott Testvérem, halld meg a hívószót, mint hívogat Téged is. Nem hagy Krisztusod a mélységben fetrengeni, ma is szeliden hívogat. Nincs semmi se már, mindent eltékoztalt. Meddig tévelyegsz még vétkeid súlya alatt roskadozva? Halld a drága szót: Jöjj. „Krisztusnál van még nyugalom.“

Ne várj holnapig. Indulj el feléje. Vele, ahová szived von, örök hazádba, bizton megérkezel. Ámen.

Nagy Géza.

A pap a tükör előtt.

IV.

Luther Márton írta: „Mivel Istennek Igéje mindenk fölötte áll, azért mindenk fölötte szabadnak és akadálytalannak kell lennie. Egyetlen embernek sem áll sohasem jogában bármit is elengedni belőle, elébe helyezni, akármilyen hatalmasak, tudósok, vagy szentek legyenek is az emberek. Földi dolgokban tartozunk egymásnak hitelt adni, de az Isten és az örökévalóság dolgaiban nem tűrheti és nem akarja tűrni Isten, hogy egy vagy sok emberben bizzunk, hanem csakis ő benne, akit egyedül illet meg az a dicsőség, hogy ő igaz, sőt maga az igazság“. (Enders: Luthers Briefe wechsel.)

Majd más helyen így ír: „Kedves világ nem engem üldöztél te, hanem az én Uramat, a Jézus Krisztust. Mivel ezt tudom, tehát csak rajta, ahogy bírod! Itt állok én Isten nevében, te meg hadd dühöngj minden pokolbeli ördöggel egyetemben. De bátorságomtól nem fosztasz meg, sem annyira nem viszed, hogy szívemet megbántsd. Mivel Krisztusért van ez, azért Ő érte bizvást szembeszállok és az ördög tombolásával szemben is vidáman énekelek és ujjongok.“ (Luther műveinek erlangeni kiadása.)

A nagy tudásu, de a veszélyek közt ingadozóbb Melachtonnak pedig ezt írta: „Téged gyötör az ügy kimenetele, mert nem tudod elképzelni magadnak. De, hogyha láthatnád, nem is szeretném, hogy közöm legyen hozzá. Isten egy olyan elv alá rendelte ezt a kimenetelt, mely a te filozófiádból hiányzik. Ugy hívják, hogy: HIT. Ez alá tartozik minden, ami láthatatlan. Aki ezt láthatóvá és megfoghatóvá akarja tenni, mint te, az munkája jutalmául csak aggodást és könnyhullatást arat. — Isten azt ígérte, hogy Ő sötétség közepette lakik. Ha Mózes megakarta volna érteni, hogy miként fog megmenekülni a Faraó seregeitől, akkor talán még ma is Egyiptomban volna Izráel. Ha Krisztus nem velünk van, akkor az Istenre kérlek, hol van e széles világon? De, ha Isten velünk van, kicsoda lehet ellenünk?!“

Hiszed és vallod-e te, hogy az Ige igazsága, amit szolgálni tartozol, felette áll minden muló világi rendnek, állami rendszernek. Vidáman és boldog örömmel tudod-e azt szolgálni a mai világ fokozódó ellenséges magatartása közt? A fekete palástod nem tulságosan aggodalmaskodó lelked találó jelképe-e, mert nincs elég HITED? Bacsó Gyula.

FELVIDÉKI

PRÉDIKÁTOR

Azelőtt: ÚTMUTATÓ.

FOLYÓIRAT

a református igehirdetés
szolgálatában.

1942. június

Megjelenik havonta egyszer.

VII. évfolyam.
6. szám.

Szerkeszti: KONKOLY-TH. ISTVÁN.
Jánosi, Gömör megye.

Kiadó: Babágh József, Léva.

Nyomatott: BABÁGH JÓZSEF könyvnyomdájában, Léván.

PRÉDIKÁTOR

Felelős szerkesztő:
KONKOLY TH. ISTVÁN.
ref. lelkipásztor, em. főjegyző.
JÁNOSI, Gömör megye.

Előfizetési díj:	Egész évre előre fizetve	8.50 P
	Félévenként fizetve	9.— P
	Negyedévenként (vagy később fizetve)	10.— P

E füzet megtartása előfizetésre kötelez.

E füzet tartalma:

I. A katedrában:

- Ne féljeteK. (Tömösközy L.)
- A család védelme. (Vitéz Koncsol János.)
- Az öröklés. (Szabó Zsigmond.)
- Vagy Vele, vagy Ellene. (Bacsó Gyula.)
- Óh ha tudnám, hogy megtalálom őt. (Konkoly-Th. I.)
- Az igazi kincs. (Barcza József.)

II. Temetésen:

- Ami megmarad. 50 éves asszony felett. (Endrédi János.)
- Soká szenvedett fiatal anya felett. (Varga Antal.)

A postatakarékpénztári csekkszámra címe és száma:

*Konkoly-Th. István ref. lelkész, Jánosi, Gömör-m. 10.114. sz.
Ezen kívül beküldhető az előfizetés a következő csekkszám-
lára is: Rimaszombat és Vidéke Hitelszövetkezet, 71.596. sz.
Ex utóbbira rá kell írni a hátsó oldalon, hogy „a Prédikátorra“.*

PRÉDIKÁTOR

FOLYÓIRAT

a református igehirdetés szolgálatában.

Szerkeszti:

KONKOLY THEGE ISTVÁN.

VII. évfolyam.

6. szám.

I. A KATEDRÁBAN.

Ne féljeteK.

Máté 10: 1, 5/a, 7, 28. És előszólítván tizenkét tanítványát, hatalmat ada nékik a tisztátalan lelkek felett, hogy kiűzzék azokat és gyógyítsanak minden betegséget és minden erőtelenséget... és megparancsolá nékik mondván: ... Elmenvén pedig prédikáljatok mondván: Elközelített a mennyeknek országa... és ne féljeteK azoktól, akik a testet ölök meg, a lelket pedig meg nem ölhetik.

Jézus felséges megbizatással küldi tizenkét tanítványát honfitársai közé. Isten országának hadjárata ez: honfoglalás, hódítás és felszabadítás a lelkek között. Elveszettek megkeresése, betegek gyógyítása, tévelygők utbaigazítása, vagyis bizonyágtétel Krisztusról, a Krisztust nem ismerő vagy gyűlölő, közönyös, vagy ellenséges világban. Utravalójuk a Krisztustól vett hatalom és bucsuszó: Ne féljeteK azoktól, akik a testet ölök meg, a lelket pedig meg nem ölhetik.

Jézus tanítványának lenni ma is csak ennyit jelent: megmutatni a világnak Krisztus erejét. Ez pedig kétségtelenül nehéz dolog. De sohasem is volt könnyű és kényelmes Jézus tanítványainak az élete, mint ahogy Jézusé sem volt az. Jézus szeretett és tudott imádkozni és a megváltás nagy művéhez imádságos perceiben merítette az erőt, de nem ezekben a csendes percekben lett áldott orvos és a világ Megváltójává, hanem akkor, amikor szava és keze érintése nyomán felemelkedtek a porból,

a betegségből, a bűnből az elesett lelkeks a mikor a Golgothán vérét hullatta, hogy tisztává tegyen, miként a hó. A tanítványokat is megtanította imádkozni s valami csodálatosan szép imaközösségben élt a tanítványsereg, Krisztus által a mennyei Atyával, de mégis az volt az igazi előléptetésük a Krisztus hadseregében, amikor kis társaságukból kilépve, elindulhattak a Krisztustól kijelölt célok felé, amikor tanítványokból apostolokká lettek.

Mi sem akkor vagyunk a legigazabb keresztyének. Krisztus igazi tanítványai, amikor itt a templomban zsoltárt mondunk az ő dicséretére, nem is akkor, amikor szomjazva hallgatja az Igét a lelkünk, nem is akkor amikor megbékélve és megnyugodva, a bűnbocsánat és örökélet ígéretével a szivünkben eltávozzunk az Ur asztalától, hanem amikor a világban élve, járva kelve, kiütözik az életünkön a Krisztus ereje s megérzik beszédünkön a krisztusi lélek ize. Nem a templomi keresztyénekben, hanem a világban élő, de ezt a világot Isten templomává szentelő tanítványokban gyönyörködik az Ur!

Testvéreim, valahányszor arról olvasok, hogy a nagyorosz templomokat kocsmákká és mulatóhelyekké alakította át az istentelenek ligája, mindig arra gondolok, hogy az ember ugyanezt cselekszi, amióta a földön él. Kálvin szerint Isten azért teremtette a világot, hogy az Ő dicsőségének legyen színhelye, az ember pedig egyebet sem tesz, mint hogy ezt a világot, a teremtő Isten dicsőségének templomát akarva, vagy nem akarva, büntanyává teszi! Ez a világ sokszor azt a benyomást kelti, mintha elülték volna törvényes királyát s helyette kalandorok, rablók és gyilkosok vették volna át az uralmat. S ezek a trónbitorlók féltékenyen őrzik hatalmukat. Leleményesek, amikor arról van szó, hogy látszat-uralmukat megtartsák, Pénzzel, igéretekkel, álomképekkel próbálják lefegyverezni a nagy Király harcosait. De ha nem sikerül így, kegyetlenek és erőszakosak tudnak lenni s jaj annak, aki hű akar maradni az igazi Királyhoz s vissza akarja állítani az Ő uralmát. Mindnyájan ismerjük e vörös forradalom egyik vezérének ezt a hirhedt mondatát: „Ha elvekről van szó, pár száz hullá, az nulla!” Értsd alatta: az istentelenség viláгурalmáért s az istentelenek boldogulása érdekében mindenén és mindenkin keresztül lehet gázolni.

De nem kell ilyen messze mennünk, ilyen riktó és rossz emlékü példákat keresnünk, hiszen akárki tapasztalhatta, hogy sok embernek nincsen más életcélja, mint kiragadni Isten kezéből ezt a világot, vagy ennek a világnak egy kis darabját,

legyen ez a kis darab csak egy ország, vagy egy város, egy hivatal, vagy egy kereskedés, egy lakás, egy család, vagy csak egy lélek is. Itt pedig én parancsolok — mondják — nekem pedig senki sem parancsol, még az Isten sem, vagy éppen Ő a legkevésbé.

Nos, testvéreim, Jézus azzal bizta meg a tanítványait és így minket is, hogy visszaszerezzük azokat a területeket, amelyeket a világ elszakított az Ő királyi Atyja birtokából. Jézus azt akarja, hogy ahol a legféltelenebbül tombol a bűn, s végzik értékpusztító munkájukat a tisztátalan lelkek, ahol a legnagyobb a hitetlenség ereje s ahol a lehangosabban üvölti a Sátán: Itt én vagyok az Ur! — Ott megjelennek Jézus tanítványai s megmutassák nyilván, hogy csak egy Ur van s ez az Isten. Jézusról sokan csak annyit hisznek, hogy meggyalázták, elárulták, megtagadták és megölték — te pedig testvérem, tanítsd meg ezeket a hitetleneket és gunyolódókat arra, hogy Jézus mégis Ur és Király, mert Isten feltámasztotta Őt és te Őt szolgálod és dicsőíted és veled együtt sokan vannak, akiknek a szivében ma is él és uralkodik Jézus és akik veled együtt mindent meg akarnak tenni az Ő uralmáért, Mutasd meg, hogy ha e világon mindenütt kacagva diadalmaskodik a sátán, győzelme még sem lesz teljes, mert a te szived, a te házad akkor is Krisztusé lesz.

Mivel tudod ezt bebizonyítani és hogyan tudod magadat is megnyugtatni afelől, hogy valóban az övé vagy? Máskor elégséges ennek igazolására az, hogy áldásthozó a kezed, szives a szavad, tiszta a beszéded, imádságos az ajkad és áldozatkész a szived. Ma ez nem elég. Nem, mert mindez fakadhat félelemből is, amikor megrémülsz a háboru borzalmaitól, félsz a senvedesektől és reszketsz, ha a veszedelmekre gondolsz. Ugy okoskodol, hogy jó leszel és mindenkivel jót teszel és mindenkire szépen szólsz, csak azért, hogy irgalmas legyen irántad és jót tegyen veled az Isten. Van ilyen félelemszülte jóság is, de nem ez a Krisztus tanítványainak az ismertető jele. Hogy Krisztusé vagy: ennek ma az a bizonyítéka, hogy nem félsz. Nem félsz a háborutól, nem félsz a sok lemondástól, nem félsz a haláltól s nem félsz azoktól, akik csak a testet ölhetik meg. Nem félsz, mert Krisztus a királyod, — nincs nála nagyobb hadvezér — az Ő seregében lehetsz-e más, mint boldog, bátor és diadalmas, hiszen ha az övé vagy, még az elbukásod is diadalt jelent. És tudod-e, hogy ez a bátorság a győzelem első feltétele, harcot nyerni, egy világot meghódítani, akadályokat ledönteni, más szóval, Krisztus lelke szerint élni és járni csak az tud, aki megszabadult a félelemtől.

Ne féljetez azoktól, akik a testet ölik meg és a lelket meg nem ölhetik!

Kinek szól ez az Ige?

Valahol ezt olvastam:

„A gyengéknek, hogy megerősödjenek. Az aggodalmasoknak, hogy megnyugodjanak, a bátortalanoknak, hogy felbátorodjanak, az Istenről megféledezőknek, hogy Isten előtt megalázkodjanak. De szól az istenfélőknek, a Krisztus hű szolgálóinak, az erőseknek és batraknak is, hogy az erő és bátorság örök forrásainál mindvégig megmaradjanak.“ Amen.

Tömösközy László.

A család védelme.

Birák 17: 2-4.

Ebben a nagy világmérfőzésben, melynek immár mi is a kellős-közepébe sodródtunk, ajánlatos nekünk arra is gondolni, hogy mi lenne egy vesztett háborúnak a következménye reánk, magyarokra nézve. Az az orosz bolsevizmus ugyanis, amellyel szembe kerültünk, lényegében nem csak Isten- és vallásellenes, de családellenes is. Letépi a gyermeket a szülői kebelről, mielőtt még felébredne benne a szülők iránti szeretet, hogy állami intézetek falai között nevelkedve legyen majd a mindenható állam hit-, erkölcs- és családellenes eszméinek engedelmes vak eszköze. Így tudjuk megérteni, hogy a bolsevista emlíkőn felserdült gyermek erénynek tartja, ha anyját egy titkos imádságért feljelenti, maga az állam pedig jutalmazza. Tudom, megremeg minden anyának a szive, amikor fia a „sas“ behívót megkapja, hogy menjen a tűzbe, ahol ezer halál leselkedik küzdő honvédeink életére, de ha meggondoljuk, hogy vesztett háboru esetén fenekestől felfordulna itt is az a keresztyén kultúra, melyet kétezzer éven át hit-erkölcsi alapon felépitgettünk s hogy a magyar bölcsőkből is kiemelnék gyermekeinket, hogy ne ismerjenek se Istent, se édesanyát, akkor mégis csak könnyebben tartjuk be a takarékosági intézkedéseket és szívesebben hozzuk meg véráldozatainkat.

Áldozunk ebben a templomi órában a család gondolatának, lássuk meg, hogy a ker. család csak akkor lehet az a Horeb-hegyi égő csipkebokor, ha benne Isten lelke él, hat, szól és parancsol.

1. Alapigénk mintegy ablakot nyit meg előttünk, melyen

egy olyan család életébe láthatunk be, ahol az anyai és gyermeki szeretet kel tusára egymással. Azzal kezdődik a történet, hogy Mika elveszi titkon az édesanyjának megtakarított pénzcsékéjét, elveszi azt, ami az anyjáié.

A családban mindig az anya az, aki ad, s a gyermek az elfogadó. Olyan tőke az anyai szív, melynek nemcsak kamatai élvezi a gyermek, de sokszor magát a tőkét éli és felemésztgett. A tőkéből él, amikor az anyai méhben vérével, majd később emlőin tejével táplálja, s a végén, amikor gondban, törődésben, aggodásban, átvirrasztott éjszakákon erejét, egészségét áldozza érte. És a gyermek ezt olyan magától értetődő és természetes valaminek tartja, mint mi azt, hogy a nap fényével, melegével és világosságával szolgál nekünk. Minden anya ajkára oda illik az, amit a tékozló fiu atyja mondott idősebb fiának: „hisz minde nem a tiéd.“ A gyermek érzi is ezt és él vele. Nincs is addig semmi hiba, amíg a gyermek úgy fogadja és úgy veszi el ezeket a kamatokat, mint a szeretet önkéntes ajándékait, de visszájára fordul a helyzet mihelyt a gyermek lelkében felüti fejét az önzés és az a maga kezére kezd dolgozni. Amikor titkai vannak melyeket nem vall meg, tilos utakon jár, melyeket elhallgat, amikor belemerit az apja hambárjába, hogy a ragadomány buzával korcsmai adósságát törlesztgesse, vagy belenyul titkon, mint Mika az anyja pénzébe, a ládafiába és azt a saját szórakozására fordítja. Később egyre jobban nő ez a ragadozó étvágy s már szemet vet az atyai örökségre is és azt akarja, hogy telekkönyvileg is a nevében álljon az ősi juss, a porta és a telekalja föld, hogy kegyelem-kenyérre szorítsa azokat, akik őt áldozatok árán felnevelték. Ezek az apjuk fejére szégyent és gyalázatot hozó Sémek és Jáfetek, az apjuk életére törő Absolonok, akiket beir az életkönyvébe az Ur ezekkel a szavakkal: Ime egy gyermek, aki összetört egy anyai szivet és ezek miatt szálldos az ég felé a siró, kesergő, átkozódó panaszkodás édesanyák ajkáról: Bánom, hogy gyermeket szültem e világra!

2. Mika hallván az anyai átkozódást, megbánja tettét és töredelmesen bevallja: Ime anyám, az a pénz, amely elveszett s amely miatt te átkozódtál, nálam van. S erre az anya mélyen megilletődik és annyira meghatódik, hogy visszaadja fiának a pénzt. Óh te anyai szív. . .! Százszor megsebezhet gyermeked, de ha megtér tékozlásának utjáról és az őszinte bűnbánat könnyeit látod csillogni annak a szemében, te százszor megbocsátasz!

Két szeretet van, melyre nem kell senkit tanítani. Nem szükséges az embert önmagának a szeretetére és nem szükséges

az anyát gyermeke iránt való szeretetre. Csak vigyázzanak azután az anyák azzal a becéző szeretettel, mert könnyen megbosszulja magát és bálványozó szeretet válhatik belőle. Mikának az anyja bálványt öntet a fiától visszakapott pénzből, a mai anyák meg sokszor bálványt csinálnak gyermekeikből, akiknek minden szabad, akinek mindent elnéznek, mindent megbocsátanak és még a bűnét is erénynek látja az a bálványozó szeretet. Ha erősen tűz le a nap és esőt adó felhő soha sem tér utjába, akkor aszály veri meg a termést. S ha az anyai szeretetnek nincs haragos kitörése, ha hijával van az intésnek, a feddőzésnek, mely a gyermeki lélek nyíló kertjének virágából van hivatta kigyomlálni a bűn sokszor gazdagon burjánzó dudvait, akkor bece-gyermeket nevel, akiben nem telik öröme Istennek. Ilyen becegyermek volt Jákób, akit az elvakult anyai szeretet még a világtalan Izsák megcsalására is rávesz és háboruságot szít a testvérek között.

A család az emberi társadalom melegágya, benne a gyermeki lélek a plánta és kertészek a szülők, de a plántát szoktatni kell lassankint a hidegebb légáramlatokhoz is, mert különben kiültetés után az időjárás viszontagsága nagyon hamar megérthet nekik.

3. Nagy hatalom az anyai szeretet, azért kérünk és intünk minden anyát, hogy ezt a hatalmat Isten előtti felelősségérzettel gyakorolják s akkor nem fognak visszaélni vele. Mikának az anyja bálványt öntet a visszakapott siklusokból s ezzel egész izráelben megvetette melegágyát a bálványozásnak. Sok káros és bűnös szokás van egy-egy gyülekezetben, melynek ha okai után kutatunk, megtaláljuk egy fiának mindent elnéző anyai szeretetében, mely gyermekén keresztül mértelenül mérgező méreg lesz a falu egész ifjuságára.

Isten akarata volt a házasság, hogy a férfi és az asszony együtt éljenek és együtt gyakorolják az önfeláldozó szeretet törvényét azokon a gyermekeken, akikkel házasságukat megáldotta. Legyen tehát Isten minden házban olyan Ur, aki előtt együtt borul le a család Isten szentségét imádni, akaratát megismerni és törvényeit engedelmesen követni, hogy istenfélelemben töltsék a szülők gyermekeiket és istenfélelemben váljanak hálás szívű gondozóikká a gyermekek elaggott szüleiknek.

Serdülő gyermekkoromból maradt fenn lelkemben egy kép édesanyámról. Husvétii vakációra érkeztem haza a pataki kollégiumból és másnap reggel, ahogy felébredve szememet kinyitom, édesanyámat láttam ágyam előtt állva, amint engem, régen nem

látott diák fiát nézi. Akkor éreztem meg, öntudatosan először, hogy mily igen nagyon szeret engem az édesanyám. Azt hiszem édes mindnyájan elsőhajthatjátok ti is ugyanezt: Istenem, beh nagyon szeret, szeretett engem az édesanyám! Ugye, ha édesanyánkra gondolunk, azt kell mondanunk, hogy szükséges a család, mert egész emberré csak édesanya nevelhet egy gyermeket, akinek a lelkében szunnyadó erők éppen az által virulnak ki, hogy gyermeket nevelhetnek. Édesanya nélkül olyan az ember élete, mint a természet tavaszi virágzás nélkül. Lehetőtt termés, áldás a nyárban, az őszben, ahol nem volt tavaszi virágzás?

Ha meg az északi frontról haza jött katonáink elbszélését hallgatom az orosz „paradicsom“-ban Isten nélkül, anya nélkül felnőtt bolsevista ifjak gaztetteiről, akkor azt kiáltom: Fogjunk fegyvert, amíg nem késő s még életünk árán is védjük meg a családot.

Adj hálát, ha családban nevelkedtél és családból nőttél ki, de kétszeresen adj hálát Istennek, ha a családi körben édesanyai kéz simogatott, takargatott és nevelt istenfelő egész emberré. Ámen.

vitéz Koncsol János

Az öröklés.

Levél. 34. 3-11.
I. Mózes 27: 41.

K. T. A jómódu emberek legnagyobb része nem fáradságos munkával szerezte vagyonát, ékes házát, vagy nagy birtokát, hanem úgy örökölte azt. És gyakran megtörténik, hogy a más munkájának gyümölcsét élvező emberek lenézik a két keze munkájából élő becsületes szegényt. Mikor gögösködésüket látjuk, eszünkbe jut az Ige: „Mid van, amit nem kaptál volna, ha pedig úgy kaptad, miért dicsekedel, mintha nem kaptad volna?”

Az öröklés mindig időszerű volt és az is marad. Komoly törvényhozók foglalkoznak vele és szabályozzák rendjét. Irók állandóan a felszínen tartják. A dédelgetett nagybácsi és a hízkeléssel körültömjénezett gazdag nagynéni, gyakran szereplő személyek ma is a színpadon. Sajnos, nemcsak ott, hanem az élet mélyégeiben is, amikor az öröklésre kerül a sor. Csak hogy az életben ritkán megy ez a nagy esemény oly szivvidítőan végbe, mint a művészet mesterkelt viágában.

Az öröklés sok keserőséggel jár, ezt látjuk Izsák életében is. Volt két reményteljes fia és egy akaratos felesége. Vagyonát

Isten nagy áldásának tartotta. Békességben és megelégedésben élt, de mikor felvetődött az öröklés gondolata, családjában szabadjára lett engedve az ördög.

Először a kisebbik fiut, Jákóbot ejtette foglyul az öröklési vágy. Az egy tál leñcséről szóló történet mohóságát mutatja. Mindre képes. Kecskegödölye bőrével borítja be karját, hogy megcsalja a világtalan atyját. Jákóbban a testvérét megkárosító álnok ember áll előttünk.

Azután az édesanyát, Rebekát ejti foglyul a kapzsiság ördöge. Már az is nagy bűn, hogy különbséget tesz gyermekei között. Kedvencének tanácsot ad a rosra és segít neki. Rebeka intőpéldaként áll előttetek édesanyák! Vigyázzatok! Kit a kapzsiság ördöge megejt, mérges kigyóvá lesz s marása nyomán támadt sebek, be nem hegednek soha!

A harmadik a szegény áldozat, Ézsau. Sir és átkozódik. S amikor vadakra nyilaz a mezőn, a düh vonásai annyira eltorzítják arcát, hogy félünk rátekinteni. Szörnyű szándék támad szívében: „Közelgetnek az én atyámért való gyásznak napjai és akkor megölöm az én öcsémet, Jákóbot.“ Így támad félelmetes törvényszerűséggel az önzésből csalás s a csalásból testvérgyilkosság!

Senki se merje ezek után azt állítani, hogy a biblia elavult, ócska könyv. Bár Izsák családja jó pár ezer évvel ezelőtt élt, testük elporladt, de bűnük ma is él, ma is foglalkoztatja a törvény fórumait. Jákóbnak, Rebekának és Ézsauinak sok utódja van. Azok a gyermekek, kik már szüleik életében türelmetlenül várják és követelik az örökséget, ismereteselek előttünk. De azok, kik szülőik friss sirhantja felett egymás hajába kapnak — sajnos — még ismeretesebbek.

Ha valaki bejön egy faluba az első időben egyetértést és békességet lát. De évek múlva meglátja, hogy nem mind arany, ami fénylik. Megismeri a titkos ellentéteket, a lappangó családi viszályokat és ellenségeskedéseket. S ezeknek nagy része régi, harminc negyven év előtti osztózkodásra vezethető vissza. A testvérek még évtizedek múlva sem tudják elfelejteni és megbocsátani, hogy a másik egy vékás földdel, pár darab szerszámmal többet kapott, mint ők.

Ismerek megélemedett szülőket, kik félnek a haláltól. Egyik nyiltan meg is vallotta előttem: Félek a haláltól. De ne értsen félre! Nem attól félek, hogy e porsátort el kell hagynom. Nem a lelkem sorsa miatt aggódom, hanem attól remegek, hogy mi lesz majd halálom után a földön, mikor fiaim majd hozzá fognak az osztózkodáshoz!

Elismerem, hogy az igazságos öröklés sok esetben nehéz. Érti ezt sok öreg szülő. Azért nem merik szétszítani a vagyont. Halogatják azt haláluk napjáig. És így sok fontos dolgot rendezetlenül hagynak.

Egy igazságos falusi bíróhoz elment két fiatal testvér. Elmondták neki, hogy szülőik után szép birtokot örököltek, de nem tudnak rajta békességesen megosztani. Kérték, hogy tegyen közöttük igazságot. A bíró így szólt: Az öregebb testvér felelje meg a földet, a fiatalabbik pedig azt a részt válassza magának ebből, ami neki tetszik. Így békességesen megosztottak, mert amelyik a földet mérte, vigyázott, hogy jól feleljen.

De ez nem megy mindig ilyen könnyen! Egy szülői házat nem lehet hat felé osztani és egy földpántlikát sem lehet hat felé vágni. Ehhez emberi igazság és bölcsesség nem elégséges. Itt ama felülről való bölcsességre, ama mennyei szent tűzre van szükség. Ilyenkor ismerik meg egymást a testvérek. Ilyenkor látszik meg, hogy az Ur félelmében nevelkedtek-e fel, vagy a kapzsiság ördögét hizlalták-e nagyra bennük? Bizonyos, hogy ahol telhetetlenség gyűjt vagyont, ott a kapzsiság fogja azt szétszítani.

Megváltónk is beszélt, — nem is egy alkalommal, — az ördögről.

Monda neki egy ember a sokaság közül: Mester, mond meg az én testvéremnek, hogy ossza meg velem az örökséget. Ő pedig monda neki: Ember, ki tett engem köztetek bíróvá, vagy osztóvá? Meglássátok, hogy eltávoztassátok a telhetetlenséget, mert nem a vagyonnal való bővülködésben van az embernek az ő élete. (Lukács 12: 13—15.)

Később a tanítványai kérdezték, mi lesz a jutalmuk érte, hogy elhagyták az ő nevéért otthonukat, foglalkozásukat, sőt családjukat is. Mindaz százannyit vészen, — felelte az Ur, — és örökség szerint nyer örök életet. (Mát. 19: 29.)

Mai emberek! Akik hit és vér szerint mindnyájan testvérek volnánk, de testvérietlenségben élünk, ki-ki csak magának. Fogadjuk meg üdvöztönk szavait: Távoztassuk el a telhetetlenséget. Nem a vagyonnal való bővülködésben van az embernek az ő élete. Nem az nyer igazi örökséget, ki házakat, földeket ragad magához, hanem aki áldozatot is kész hozni az ő nevéért. Annak öröksége az örök élet. Ámen.

W. Lüthi nyomán.

Szabó Zsigmond

Vagy Vele, vagy ellene.

Ján 8: 31—36.
Lukács 11: 23.

Kedves történetkét jegyzett fel egy missionárius, aki Észak-Afrikában, a pogányok között éppen azzal foglalkozott, hogy az ott lakók nyelvére fordítsa le a Máté evangéliumát. Az első rész első 16. versén dolgozott éppen, ahol Jézus nemzetségi táblázata évszázadokra visszamenőleg van feltüntetve. Felmerült lelkében az a kérdés, hogy vajjon érdemes volt-e annyit fáradni a hosszú nemzetségi táblázattal, a közel félszáz névvel, hiszen annak semmi gyakorlati haszna sincs. Ekkor lép be egy benszülött a szobájába, aki melegen érdeklődik foglalatossága iránt. Erre a missionárius felolvassa neki a körülbelül 50 nevet. A pogány feszült figyelemmel hallgatja, majd csodálatosképp így szól: most már beszélj nekem arról a Jézusról. A missionárius megteszi, de magában töpreng: vajjon mi ragadta meg ezt a pogány embert a hosszú névsor felolvasásánál és mi készítette erre a kérésre. Megtudja azt is, éppen a terjedelmes nemzetségi táblázat, a hosszú névsor. Mert annak a pogánynak a törzse arról volt nevezetes, hogy igen sok ősi elődöt tudott felsorolni. Ez nagy dicsőség volt náluk. . . De a Jézus őseinek a sora még hosszabb volt. Ez volt előtte a még nagyobb dicsőség biztos jele. Ezért keltette fel éppen ez a figyelmét.

Arra jellemző példa, T. ez a kis történet, hogy a Bibliában nincsen felesleges Ige. Mindennek meg van a maga jelentősége és értelme, olyan igének is amelyet sokáig nem értünk meg, vagy nem veszünk figyelembe.

Azt hiszem, hogy sokunk számára ilyen volt a múltban a mai textusul felvett szent igénk is. „Aki velem nincs ellenem van, aki velem nem takar, tékozol.“ . . . Olyan ige ez, amit éppen a művelt világ nem méltatott figyelemre, nem értett meg és nem is becsülte éppen ezért igazán.

Nehéz, kiábrándító időknek kellett eljönni, míg lassanként kezd ráeszmélni az ember, milyen igazat és mennyire megszivlelendőt mondott ebben Jézus.

Engedtük mi ma ezt közel a lelkünkhöz és nézzük meg örök igazságát.

1. „Aki velem nincs, ellenem van,“ ez az első fele az igének.

Hogyha megkérdeznénk községünk lakóit, vagy megkérdeznénk Magyarországon általában az embereket, egy sem vállalná el, hogy ő a Krisztus ellensége.

Sok ember önérettel mutatna rá, hogy ő nem tett még semmit se a vallás ellen. Nem lépett ki az egyházából, megfizeti az egyházi adót, gyermekét is egyházának törvényei szerint nevelteti és időnként elmegy a templomba. Szóval ő magát nem a Krisztus ellenségének, hanem rendes keresztyénnek tartja.

Ez a gondolkozásmód az, amely nem érti meg ezt az igét. Átsiklik felette, nem hajlandó elmélyülni elgondolkoztató értelmében.

Mert mit is mond ebben nekünk Jézus? Azt, hogy jaj annak, aki vele szemben hideg, közömbös tud maradni. Előbb, vagy utóbb, de mindig kiderül arról, hogy nemcsak közömbös volt, hanem a Sátán, a bűn, a gonoszság számára készített vétkes lehetőségeket.

A mi számunkra intő példa lehet az utóbbi évtizedek művelt keresztyénsége. Európa igazán európainak nevezhető részében még nem zárta be a templomokat, nem gyilkoltatta le hitökért a keresztyéneket, világi emberei, ha sokszor csak tessék-lássék módra is, de mégis részt vállaltak a vallásos kötelességekből. Szóval látszólag nincs itt mélyreható hiba. Nincs de csak a felületes emberi gondolkozás szerint. A valóságban Isten másképpen hozta napfényre az utóbbi évtizedek igazi mivoltát.

Gondolj csak most T. arra, ami Oroszországban van. Ha csak a fele is igaz annak, amit róla beszélnek, akkor a mozikká átalakított istenházák, a meggyalázott szentélyek, a vallásos neveléstől eltiltott gyermekek nem azt igazolják-e szörnyűképpen, amit Jézus mondott: aki vele nincs az ellene van? A színlelt vallásosság, a közömbös keresztyénség a hitetlenségnek készít melegágyat. És itt mi körülöttünk is nem az történik-e, hogy a régi kegyességből hagyunk el mindig valamit? Református fiatal emberekkel beszéltem nem nagyon régen. A vallásról és vele kapcsolatban katolikus atyánkfiairól esett szó. Az egyik fiatal ember szinte dicsekedve mondta, hogy mi nem vagyunk olyan buzgók, mint a katolikusok. Ugy mondta ezt, dicsekedve, mintha ez azt jelentené, hogy mi már ezért is műveltebbek, okosabbak, felvilágosultabbak vagyunk. Szomorú volt hallani, mert azt mutatta, hogy ime a világ gonoszságának a lelke szólalt meg. Ez hitette el, hogy a műveltség és a Krisztus forró szeretete nem fér össze. Ez az ut pedig lassankint odavezet, amit Karéliában, egy finn testvéreinktől felszabadított területen tapasztalt egy finn evangélikus püspök. Megkérdezte egy közel 30 éves asszonytól, aki 10. éves kora óta szovjet uralom alatt élt, hogy tudja-e vajjon ki volt Jézus Krisztus? Az asszony, akit

már az új rendszer nevelt fel így felelt: Nem tudom, ki lehetett, mindenesetre ebben a faluban nem lakott. Az az asszony bármily furcsát is mondott tudatlanságában, megmutatta, hogy hova vezet a hitbeli közöny lelket sorvasztó útja: először a hitnélküliséghez, azután a Krisztus-tagadászhoz. . . Pedig, pedig de sok hely van a magát még keresztyénnek tartó Európában is, ahol valójában a családokban és a szivekben nincs már ott a Krisztus, nem lakik ott a Krisztus. Aki pedig nincs vele az elene van. . . Mit gondolnál te a feleségedről, vagy az édesanyádról, ha azt látnád, hogy mikor te egész szíveddel örülsz, vagy egész szíveddel bánkódol, ő nem érez veled. Annak ő nem örül, vagy neki nem fáj az. Te is azt mondanád róluk, hogy ellenséged lettek. Így mondja Jézus is, aki vele nincs, az mindig elene van. Óh, ha Isten nem könyörül meg, milyen szomorúan derül ki ez még egyszer a mi művelt, de a hittől szemben közönyössé lett, névleges keresztyén világunkról.

2. Azt mondja másodszer Jézus, hogy aki vele nem takar, az tékozol. Rá mutat ez arra, hogy az Isten nélkül gyűlt vagyionok sorsa az, hogy elolvadjanak, mint a tavaszi hó. Az a végzet van rájuk kimondva, hogy el kell oszlaniuk, mint a hajnali álomnak. Ebben az igében egész bizonyosan benne van ez az értelem is. De van itt ennél még egy mélyebb tanítás.

Nemcsak vagyont, hanem műveltséget is gyűjthet az ember Krisztus nélkül. Építhet magának istentelen kulturát és civilizációt. Egyszer azonban ezekről mindig kiderül, hogy amikor elhagyták tudományukból Istent és az Ő szent Fiát a Krisztust, valami olyat tettek, mintha a buzaszár kalászából kilopná valaki a buzaszemeket. Hiába nő a fü, ha nincs benne szem, nem lesz abból kenyér. Hiába kápráztat el az Isten nélkül és Krisztus nélkül kiagyalt kultúra és műveltség, az hiányzik belőle, ami a lélek gazdagságát a hitben megadja.

Franciaországban az elmúlt évtizedekben hatalmas áramlat volt, amely először az iskolákat kivette az egyházak kezéből, aztán pedig az iskolákból egyáltalán kivetette a vallás-tanítást. És most szörnyű katasztrófa után ismerték fel a mély igazságot: Franciaország számára nem a hadvezérek, nem is a katonák, hanem az istentelen nevelést adó iskolák vesztették el a csatát. Azok az iskolák amelyekben tanulhattak mindent, csak egy maradt ki belőle: a hit, a léleknek Krisztusban való megerősítése és ez lett a nagy francia nép végzetes gyengesége.

Szálljon a mi fohászunk most azért az Istenhez, hogy a mi szívünket oly igazán fordítsa magához, hogy mi mindenkor a

Krisztussal járjunk. Ugy dolgozzunk, úgy építsünk és gyűjtsünk mindenkor csak Vele, hogy azokon megnyugodjék az Ő atyai áldása. Ámen.

Bacsó Gyula

Ha tudnám, hogy megtalálom őt.

Jób 23: 3-10.
Jób 23: 3.

Ez a szent ige olyan, mint egy sóhajtás. Egy szerencsétlen léleknek, szenvedő szívnek, nagybeteg embernek a sóhajtása, sóvárgása, fohásza az Isten, az irgalmas Isten után.

Igy fohászodott Dávid is: Vajjon színed eleibe mikor jutsz elő Isten?! Így fohászodott Pál apostol is: Kivánczozom elköltözni e testből és az Urhoz menni! A próbára tett Jób is ilyen vágyakozást, Istenhez való kivánczozást érzett át, midőn sok bajára, sérelmére, fájdalmára enyhülést sehogy se talált: Óh ha tudnám, hogy meg találom őt, elmennék szinte az ő székéig!

Elmennék-e mi is testvéreim? Mint az igazságkereső Jób, a szenvedő Pál, az üldözött Dávid. Elmennék-e, hogy elébe terjesszük ügyünket, elmondjuk panaszainkat, gondjainkat, gyászainkat, kétségeinket, aggodalmainkat? Óh annyi lenne a mondanivalónk, oly jó lenne kiönteni Isten előtt a szívünket s kétséget és reményt kifejezni ebben a fohászkozásban: Uram, én Istenem, segíts!

Elmennék-e, elmegyünk-e hát, hogy elébe terjesszük ügyünket? Óh igen, ha tudnánk, hogy megtaláljuk őt!

1. Óh ha tudnánk! Mennyi kétség, mily szálnalmas kishitőség van ebben a pár szóban! Mily igen szálnandó teremtés az ember, aki csüggedten, reménytelenül bujdosik e földi téreken, holott bátran, bizakodón, céltudatosan járhatna, mert tudnia kellene, hogy bizonyosan megtalálja Istent az, aki Őt keresi, és bizonyosan megsegíti Isten azt, aki hittől kéri. „Keressetek és megtaláljátok, kérjétek és megadatik néktek“ mondotta Jézus Krisztus. Ám a kishitű lélek, a kétségeskedő, még Jézus szaván is megakadó, töprenkedő ember tovább aggodalmaskodik! Keressétek, mondja az Ur? . . . Igen, de merre keressük? . . . Kérjük? igen, de mit is kérjünk, mit kívánjunk leginkább? Egészséget, jólétet, biztonságot, békességet? Vagy csak éppen a mindennapi kényerünket? . . . Annyi mindenben van fogyatkozásunk, oly sokféle volt próbálkozásunk, annyi már a tapasztalásunk, és oly sok mindenben volt már csalatkozásunk, hogy

nem ok nélkül gondoljuk: hiába keressük a megtalálhatatlant, hiába kérjük a lehetlent.

„Óh ha tudnánk, hogy megtaláljuk őt,“ akkor igen, elmennénk, megkeresnénk. Amde kelet felé megyek és nincsen ő; nyugat felé megyek és nem veszem őt észre. Balkéz felől cselekszik, de meg nem foghatom. Jobbkéz felől rejtőzködik és nem láthatom! Hová folyamodjam, hát merre forduljak, hol keressem, hol találom? Hol öntsem elé a szívemet, hol terjeszszem elébe ügyemet?

2. Így sehol! Mert így csakugyan rem lehet őt megtalálni. Kézrel megfogni, szemmel meglátni, gyarló eszünkre venni Őt, a Láthatatlant, a Véghetlent, valóban nem lehet. Így hiába mennék keletre, vagy nyugatra, hiába néznék balkéz felé, vagy jobbkéz felé. Bár ő mindenütt jelenvaló, így mégse vennék észre.

Így keresték, szemmel láthatásra, fűben, fában, kőben, berkek sűrűjében, források vizénél, szellős magaslatokon, oltárok tűzében, templomok homályában a régiek. De ők se láthatták meg.

Így keresték őt a csillagok seregében, a természet törvényeiben, erőben, anyagban a tudósok közül is némelyek. Számítani pontossággal szerették volna bizonyítani, hogy ime itt, vagy amott van. De így keresvén kézzelfoghatásra, ők se találták meg, pedig őket bölcseknek nevezte a világ. Igaz, hogy vajmi kis dolog, ha csak a világ tart valamit bölcsességnek. „Mert e világ bölcsessége bolondság Isten előtt“ (I. Kor. 3: 19.) A bölcsességnek kezdete az Urnak félelme, (Péld. 9: 10,) mondja a szentírás. Csak az istenfélő lélek, a tiszta szív az, amely meglátja Istent. Előbb meglátja őt a saját maga életében. Észre veszi, hogy ő irányítja a sorsát. Ő segíti minden jó szándékát. Nyesegeti, kigyomlálja, próbákkal, bajokkal fenyíti feltörő sok rossz hajlandóságát. Mert ő „jól tudja az embernek minden útját.“ S miután így felismere Istent a maga életében, felismeri másutt is, felismeri, hogy ott is ő cselekszik, minden kicsi és nagy dolog mögött ő rejtőzködik; megérti, hogy valóban ő benne és általa élünk mozgunk és vagyunk valamennyien. Meglátja őt mindnütt, hiszen fűben, fában, természet rendjében, csillagok seregében, a világegyetem törvényeiben, halandó teremtményeinek minden gondjában és örömeiben, gonolataiban és tetteiben, a lélek és az anyag minden mozgulásában egyaránt jelen van az Alkotó Isten, bárha őt se csillagvizsgálóval meglátni, sem egyenletekkel kiszámítani, sem emberi gondolatokkal fölélni nem lehet. „Nagy Ő

a nagyokban, bölcs a kicsinyekben, gondja el nem fárad ennyi sok ezerekben.“ Így énekelünk Ő róla, így hisszük is, de ésszel megérteni sohasem fogjuk. „A bölcs lángesze föl nem éri Őt, csak titkon érző szive sejtí meg.“ S e nélkül, érző szív és hitttel teljes lélek nélkül, menjek bár kelet felé, de nincsen ő; menjek bár nyugat felé, mégse veszem észre. Pedig balkéz felé is Ő cselekszik, jobbkéz felől is Ő rejtőzködik.

3. Még csak egy kérdést tisztázzunk: Keressük-e mi egyáltalában az Istent?

Erre őszintén csak ezt felelhetjük: Nem nagyon és nem rögtön. Csak másodsorban, sőt tán csak a végső esetben. Szükségünk van előbb Jób megpróbáltatásainak legalább kis részben való átélésére; a mindenkitől üldözött Dávid elhagyatottságának és a betegségével, testi erőtlenségével viaskodó Pál fizikai gyengeségének, kiszolgáltatott voltának átérzésére, hogy velük együtt tudjunk vágyakozni is Istenhez: Téged kereslek Uram, ki az elhagyottnak egyetlen menedéke, az erőtelenség ereje vagy!

De addig, amíg így nem történik velünk, felejtjük Istent. Addig csak ezen a világon keressük, kergetjük boldogulásunkat. Keressük az Ég áldásainak anyagi részét. A földi vagyont, a pénzt. Ezért nem sajnálunk se időt, se fáradságot; ezért nem óvjuk se a lelkünket, se a testünket, se az egészségünket, se az üdvösségünket.

Nem csak anyagiakat, kívánunk mi egyéb javakat is e földön. De az ezekhez jutást is csak az anyagiak útján reméljük. Isten azonban jól tudja minden utunkat ezt az utunkat is. Látja szívünkben a kívánságot, hogy igazságot, jó sorsot, nyugalmat, békességet óhajtunk. Hallja a világ hangját is, amint kísért: Keresd a pénzt és az mindezt megadja néked! S az ember elindul, keletre megy, nyugatra megy, idegenbe vándorol, az éjszakát is nappallá teszi, erejét feszíti, úgy keresi a pénzt, hogy azon legyen magának majd a rossz sorstól jó sorsot, a nyugtalan élettől nyugalmat, az igazságtalan emberektől igazságot. Isten jól látja az embernek ez eltévesztett útját s bölcs tetszése szerint néha meggátolja, néha végigvárja. Várja és hívja az embert: Jöjjetek én hozzám, akik megfáradtatok és megterhelgettetek. Én megnyugosztalak titeket. Az ember azonban sokszor csak a végén, mikor már erejét, egészségét elrontotta, idejét eltöltötte, örömet elmulasztotta, nyomoruságát súlyosbitotta, akkor eszmél rá, hogy rossz uton járt egész életében. Hogy jobb lett volna előbb Isten országát keresni, akkor egyebek is megadattak volna neki.

Testvéreim, tanuljunk az ilyeneken. Ha azt kell az életben

tapasztalnunk, hogy Jóból Dávidig és Dávidtól Pálig, a régi idők-től mostanáig legjobban az elhagyottak, sorsüldözöttek, szenvedők, betegek vágyakoztak Istenhez, ne várjuk be, míg mi is ilyenek leszünk. Előre keressük meg Istent, hogy ha majd jönnek az idők, — ha máris nincsenek itt — azok az idők, amikről ezt mondjuk: nem szeretem ezeket, tudjuk, hogy hol találjuk őt, a Mindenütt jelenvalót, az Oltalmazót, a Gondviselőt. Most is azért jöttünk templomba, mert Őt kerestük, Jertek hát, akik megéreztek, megismerték már máskor is életünkben, hogy velünk van; akik érezzük lelkünkben, áhitatunkban most is, hogy jelen van, menjünk hittelt az imádság útján egészen az Ő székéig és terjesszük elébe bizodalommal minden ügyünket. Ő benne helyezzük bátorságunkat, aki tudja minden utunkat, minden mi dolgunkat, gondunkat, minden mi gyarlóságunkat. Jól ismer minket és mégse üz el szent színe elől. Mégis meghallgat és megkönyörül rajtunk. Mert Ő a hosszútűrő, Ő az Irgalmas és Megsegítő. Büntet és mégis áld. Rejtőzik és mégis megmutatkozik. „Mit féljünk, mondjuk merészen! Ezután is Istenünk és Atyánk lészen,“ Ámen.

Konkoly-Thege István

Az igazi Kincs.

Olv. Máté 13: 44
A. i. Máté 19: 27—30

El tudjátok-e képzelni ennek a példázatbeli embernek az örömét, aki rábukkant munka közben a más szántóföldjében elrejtett kincsrre?

Ki ne helyeselné, hogy a sokért odaadta a keveset: pénzzette mindenét és megvette azt a földet? Így az övé lett az a temérdek kincs, mert Jézus korában az volt a törvény, hogy akié a föld, azé az ott talált kincs is.

Azt hiszem, senki sincsen közöttünk, aki a kincstalálásnak ezt az örömét ne vállalná, vagy ne vágyakoznék erre.

Ez az öröm a tiétek is lehet, ha hajlandók vagytok a megtalálás után arra, amit megtett ez a példázatbeli ember.

Minden szív megtalálhatja az igazi Kincset s ezzel övé lehet a legnagyobb öröm.

A mi igazi kincsünk Jézus. Ezért a sokért adjuk oda örömmel a keveset.

1. A mi igazi kincsünk Jézus.

Kincs mindaz, ami becses, értékes a számunkra.

E tekintetben különböző az emberek értékmérője.

A vadember számára kincset jelent a színes üveggyöngy, ami a mi szemünkben pár fillér értékű.

Ami az eszkimónak kincs lehet, arra azt mondhatja az olasz ember: értéktelen semmiség.

Más a kincs fogalma Jáva szigetén, mint Magyarországon.

Még egy ország határán belül is annyiféle változata van a kincsről vallott felfogásnak, hogy sok időbe telne annak felsorolása.

Van, akinek a föld, a ház a legnagyobb kincs és van, akinek a takarékbetétkönyvében szereplő szám jelenti ugyanezt. Az egyik ember jószágát, a másik vadászpuskáját vagy bélyeggyűjteményét tekinti a legnagyobb kincsnak.

Más a kincsről vallott felfogása a világ szerint élő és más a hívő keresztyén embernek.

A világ szerint élő ember csak a látható javakat tartja kincsnak, míg a mennyei kincs értékét lemosolyogja s álmódzóknak, bolondoknak tartja annak birtokosait.

A hívő keresztyén ember nem vitatja a földi kincs szükségességét, és értékét de nem az első helyre teszi, hanem leszállítja kellő értékére, mivel ismeri a nyomában járó kísértéseket, elbukásokat és rettenetes „ráfizetéseket“ is és vallja, hogy a mennyei kincs az igazi kincs nemcsak a siron tul, hanem már ezen a földön is.

A világ fiainak ez érhetetlen nyelven van mondva, de azok, akik megtalálták már a mennyei kincset, mint ez a példázatbeli ember a szántóföldben elrejtett kincset, egybehangzóan vallják: „Krisztus a mi igazi Kincsünk.“ Nemcsak az ajkuk mondja ezt, hanem az életük is igazolja, amit eleinte sanda gyanakvással néznek a világ fiai. Az életük beszéde így foglalható össze: „Amíg csak földi kincset kerestem, nem volt nyugtom: annak állandó kergetése fárasztott a nélkül, hogy az elért eredmény kielégített volna. Minél többet ittam, annál szomjasabb lettem. Sokszor gázoltam a csüggedés, kétségbeesés, sőt az életuntság mocsarát is. Nem ismertem a boldogságot, a békességet, a szívnyugalmát, az igazi derűt. Csak annyit tudtam:

„Ember vagyok; a bűnöm hát özön.

Ha lefekszem: gyapjával takarózom.

Ha fölkelek: selymébe öltözöm.“ (Gyökössy.)

Szívemben a derülátás és a borulátás, a léleknek ez a két félszemü testvére, kergette egymást. (Szabó I.) Amióta azonban enyém az igazi Kincs: Jézus, azóta minden másként van. A bűn gyapjának takaróját levette rólam; a bűn selymének ruhájából

kivetkőztetett az Isten s takaróm a Kegyelem lett, öltözetem : az ujjászületés fehér ruhája. Megváltozott az értékelésem : amit eddig fontosnak, nagynek, elsőnek tartottam : a Krisztusért kárnak itélem és a szívembe békesség költözött, mássá lett a családi életem, másként látom az embereket, más szemmel nézek ki a lélek ablakán. És ez olyan, olyan jó!

Ezért olyan nagy és állandó az igazi Kincset megtalált keresztyén ember öröme. Mert az ilyen ember öröme nem olyan, „mint az olvadó hóból táplálkozó csermely, melynek a nap heve előbb-utóbb véget vethet, hanem mint a folyam, amely kifogyhatatlan forrásokból meríti vizét.“ (Fosdick) E források neve : Jézus.

A világ fiai számára azonban ismeretlen az igazi Kincset megtalált lélek állandó öröme, mert az ő számukra Jézus nem jelent kincset, hanem kincsfosztót, vagy — semmit. Előbb meg kell Őt találnunk, a miénknek kell lenni, hogy azt mondhasuk : Jézus az igazi Kincs.

Mi hát a teendője annak, aki még nem mondhatja el magáról : Jézus az én igazi Kincsem ?

Becsületesen, hiven dolgozni kell azon a szántóföldön, amelynek megmunkálása reá bízott. Ez a szántóföld : hivatásunk, életterületünk, ahová az Isten állított bennünket. Nem az a fontos, hogy mekkora az a szántóföld, amit nekünk kell megmunkálnunk, hanem az a fontos, hogy becsületesen megmunkáljuk : kötelességünket maradék nélkül elvégezzük.

Ha nem ezt tette volna a példázatbeli ember, nem bukant volna rá az elrejtett kincsré.

A kötelességteljesítés szántóföldjén : életterületünkön mi is megtaláljuk az elrejtett kincset. Amikor megtaláljuk, akkor eszmélünk rá, hogy eddig csak a hitetlenségünk számára volt „elrejtett“

Mást is megértünk. Amikor a megtalált Kincssel miénk lesz az állandó öröm is, akkor fogja fel a szívünk : mibe került Jézusnak ez a mi örömünk. Akkor értjük meg a Kereszt titkát. Akkor értjük meg, hogy mekkora kincs a megváltottság, az istenfiúság!

Testvéreim! Nagyobbat, többet, jobbat nem kívánhatok nektek, mint azt, hogy találjátok meg a szántóföldben elrejtett kincset, mint ahogyan megtalálta Zákheus, a samáriai asszony, Péter, Pál s azóta is annyiszor tizezren.

2. Ennek a Kincsnek azonban ára van. Valamit adnunk kell Érte. Oda kell adni a keveset a sokért, a valamit a mindenért.

Mi az a kevés, mi az a valami?

A példázatbeli ember számára ez mindazt jelentette, amiye csak volt : a házát, butorait, jószágait. Mindezt örömmel adta oda, mert ezért a kevésért sokat nyert : egész halom kincset.

Te azt mondod erre : okos ember volt, mert a sokért adta oda a keveset.

Hát akkor miért nem vagy ugyanerre hajlandó a lelki élet területén? Krisztusért, a „sokért“, a „mindenért“ miért nem akarod odaadni azt a keveset, amid van?

Mid van? Mi van nekünk?

Megmondom. Van egy csomó rossz szokásunk, egész sereg bűnünk, boldogtalan életünk. Van : bűnös Énünk, nyugtalan szívünk. Ez az a kevés, az a valami, amit oda kell adnunk a sokért, a mindenért. Hajlandó vagy rá? Habozhatsz még?

Mi tart még vissza? Mit sajnálsz még? Jobban szereted a hiuságot, a tested, ezt a világot, a muló örömeiket, a bűnös vágyakat, a gonosz indulatokat, mint az igazi Kincset : Jézust? Jobban szereted a pénzedet, a hatalmadat, a népszerűségedet, mint Jézust? Jobban szereted a házad népét, mint Jézust? Amig nem tudod elhagyni, ha kell, házadat, fitestvéredet, nőtestvéredet, atyádat, anyádat, feleségedet, gyermekeidet, szántóföldedet a Krisztus nevéért, addig a kevésből is elloptál valamit, addig nem adtál oda mindent, már pedig a példázatbeli emberről is azt olvassuk, hogy „eladván mindenét, amiye van megveszi azt a szántóföldet.“ Ezt tették a Jézus tanítványai is.

Azt olvastam, hogy „az igazi örömök árát előre fizetik, a hamisakét utólag,“ (Foster)

Aki a tökéletes örömeért és igazi gazdagságért előre fizet, az a kevésért sokat kap. Aki a megtalált kincset : Jézusért hajlandó odaadni és „feláldozni“ mindent, az örökség szerint nyer örök életet.

A hamis örömökért, a világ örömeiért utólag kell fizetni, de ez a fizetés szörnyű : a sokat kell odaadni a semmiért : az életet a kárhozatért!

Aki Krisztusban megtalálta az igazi Kincset, az nemcsak mindenét odaadja Érte, hanem örömmel is adja.

Amikor pedig örömmel odaadjuk a keveset a sokért, a valamit a mindenért, akkor látjuk tisztán és világosan, hogy nem mi hoztuk az áldozatot, mert nem áldozat az amikor a kevésért sokat kapunk, hanem Isten hozta meg a kibeszélhetetlen áldozatot, amikor a kevésért odaadta a — Mindent, amikor a bűnért a bűnös emberért, énértem halálra adta a Szentet és Igazat.

Amikor mi a keveset: mindenünket odaadjuk az igazi Kincserért, akkor azt is megtapasztaljuk, hogy ami a mi kevesünkben értékes volt, megszentelve kapjuk azt vissza. Így nyerhetjük vissza a hitvesünket, gyermekeinket, szüleinket, testvéreinket.

* * *

Testvérem! Dolgozzál becsületesen hivatásod szántóföldjén, ereszd mélyre az ekét s amikor megtalálod te is az elrejtett Kincset, add oda Érette örömmel azt a keveset, azt a valamit amid van, hogy tiéd lehessen a sok, a minden: Jézus s Benne az örök élet!

Aki pedig megnyerte már ezt a Kincset, az ne hallgasson Róla! Ámen.

Barcza József.

II. TEMETÉSEN

Ami megmarad.

— 50 éves asszony felett. —

I. Kor. 13: 13.

Egy emberi életnek igazi értékét nem az mutatja meg, hogy mi volt, hanem az, hogy mi marad meg belőle. Különösen akkor érezzük ennek a megállapításnak igazságát, amikor koporsó mellett állunk. A koporsó elveszi tőlünk mindazt, ami egy életben földi, mulandó volt, csak az marad meg belőle, ami lelki, maradandó. Ebből az asszonyi életből is elomlik most a mulandóság zsákmánya, — a mohó föld visszaköveteli magának, ami belőle vétetett, — de belecsendül ebbe a siri bucsuzóba az égi üzenet: most azért megmarad, ami lélek, ami hit, ami reménység és szeretet volt. Az a drága hajlék, ahol ezek a fehér angyalok laktak egy ideig, a hitvesi és édesanyai szív szertehull, ám ezért a hitnek, reménységnek és szeretetnek fénye meg nem fogyatkozik, a lélek éneke el nem halkul. A kertész elmehet, de itt maradnak a virágai. Ezek tovább nyílnak és illatoznak.

Testvéreim, ki tudná kitépni lelketekből azokat a szép virágokat, amiket az ő szive ültetett? Ő hazatért a másik hazába, a kertész elment örökre, de a ti szívetekben tovább élnek hite, reménysége és szeretete szép virágai. Mert a ti lelketek olyan volt számára, mint a virágoskert, amely gondozásra vár és annál pompázóbb, minél nagyobb hűségel és odaadással gondozza

a kertész. És ő hűséges kertész volt. Mennyi meleg csókkal hajolt föltek, vigyázott álmotokra, szórta reátok a lélek világosságát, hogy a sötétség soha meg ne ejthessen. Ti voltatok minden reménysége és a ti reménységeiteknek ő volt a hordozója. Ugy fogadott benneteket, mint Istennek ajándékát és lelke minden erejével, hűségével, odaadásával megőrzött titeket az Ajándékozó számára. Ugye most már tudjátok, mikor vissza kellett adni őt Annak, akitől kaptátok, hogy élete milyen nagy áldás volt számotokra? Amikor veletek volt, megtartott titeket, megtartotta minden reménységteket, imádsággal nevelt és hittel vezetett. Ti is tartsátok meg, a tőle kapott örökséget.

Élete mindig azt hirdette, hogy égen és földön, életmély-
ségekben és életmagasságokban, koporsón innen és koporsón
tul csak egyetlen reménységünk van: Krisztus, akit Isten nekünk
adott, hogy megtartsa minket. Ami megmarad eltávozott
kedvesetek életéből, az, hogy ezt felmutatta előttetek. Ez az örök-
ség pedig olyan, hogy nem tudja megölni vagy elfojtani a leg-
sötétebb éjszaka sem. Az, hogy szeretni tudtok, hogy szépségek
befogadására képes a lelketek, hogy tisztaság felé vágyakoztok,
hogy egymásnak egész szívet, egész lelket tudtok adni, onnan
van, hogy ő lényének minden szeretetét szívetekre csókolta. Szeret-
etet volt az életének egész tartalma és szent pazarló, tékozló
kézzel ezt mind reátok szórta. Csodálatos álmokat hordozott ez
a hitvesi és édesanyai szív s mire tihozzátok értek az álmok a
szeretet valóság — csodájává és csodás valóságává váltak. Éret-
tetek való soha meg nem fáradás a nappalokon, érettetek való
kiapadhatatlan imádkozás csendes éjszakákon, ki is tudná azt
elmondani, hogy az édesanyai szív mily esedezésekkel képes ko-
pogtatni szeretteiért a kegyelem ajtaján?!

Ez az, ami megmarad! Ez a legnagyobb szeretet, mert ugy
adja oda magát, mint égő áldozat, hogy övéi iránt megengesz-
telje az Örök Birót; ugy ég el, mint a gyerta, önmagát emészti
meg és másoknak világít; meghal, hogy másoknak szolgáljon.
Ez a szeretet soha el nem fogy, ez a szeretet soha ki nem hül,
ennek a szeretetnek lélekvirágai akkor is csodálatos színben
pompáznak, amikor a kertésznek már csak emlékét őrzik hűsé-
ges szívek.

És végül a reménységnek és szeretetnek csodálatos titkai
után, amikor bennünk minden csak a hazafelé tartó után te-
kint, megmarad az is, ami a forrása volt reménységnek és sze-
retetnek: a hit. Valami titokzatos, de áldott törvény az, hogy
hűséges szívek, áldozatos életek legszebb tanítása a haláluk. Ami-

kor a kezük fáradtan lehull, hogy többé simogatásra ne induljon, övéik kezét akkor valami szent kényszerűség imára emeli. Amikor a drága ajak elnémul, akkor szerettei ajkán megszólalnak a hit zsoltárai. Amikor életük már nem tudja övéiket áldás és imádságként kísélni, amikor nem tudják már őket vezetni, akkor szeretteik elindulnak lépteik nyomán az élő Isten felé.

Férje és gyermekei, egy nehéz, fájdalmas, gyötrő, de szent áldásokkal teli óra ez. Ugye van reménységtek a másik életben? Ugye hisztek egy irgalmas Atyában? Hiszen, ami drága érték volt az ő életében, azt mennyei Atyjától kapta, Ugye érzitek ebben a percben, hogyan lehetünk Urrá a halál felett? Nem mult el ez az élet. Most elmulik a test szerint való élet, most visszakapja a föld a maga tulajdonát, most elmulik sok kedves ajándék, amit a keze simogató melege, arcának mosolya, ajkának szelid beszéde jelentett, de megmarad a lélek, a hitünk, reményünk, szeretetünk, megmarad nekünk egyetlenegy vigasztalónk, a mi Urunk Jézus Krisztus. Őhöz megyünk, Ővele indulunk el utánad. kedves halott és a mi imádságunk kísér téged. Jertek imádkozzunk!

Endrédi János.

Sokáig szenvedett fiatal anya felett.

Ézs. 22: 4.

„Hol keressek nektek vigasztalókat?“ Kik e kedves halottat rejtő koporsóra borulva siratjátok a kedves gyermeket, a hü feleséget. És talán a halottnál is jobban siratjátok az élőket: azt a két kis gyermeket, kinek életére az édesanya halálával a szomorú árvaság sötét felhője nehézkedett.

Hol keressek nektek vigasztalókat? Kik e koporsó köré rokoni, baráti részvéttel sorakozva, a teljes diszben álló tavasz közepette szemlélhetitek a halálhozó téli fagy beköszöntését. Igen szomorú halotti gyülekezet! Mert míg a természet életében a tél halálos álmát a virágdiszben pompázó tavasz váltotta fel, addig e koporsó hideg ágyán szendergő nő életének tavasz szakából lépett a halált hozó tél sorvasztó karjai közé.

A halálos tél álma életének . . . évében fagyasztotta meg a vért ereiben, állította el szivverését, tehát olyan korban, amidőn az élet szeretete a legélénkebben működik kebelünkben: amikor az arc rózsái bájt, kellemet illatoznak; amikor minden

vidámsággal, boldogsággal mosolyog felénk; mert az élet boldogságát szivünkben érezzük.

Kivált a nő életében ez a kor az, midőn a családi élet nyugalmas kikötőjében férjétől szeretettel körülölelve, gyermekét dobogó keblére szoritva boldogságát mérhetetlennek, az életet örökkétartónak óhajtja, kívánja.

E gyászos koporsóban szunnyadó nőnek is megadta Istene a mire hő szívvél vágyakozott. Volt békés családi otthona, szerető férje, kedves gyermekei; mindene meg volt a mi a földi életet kívánatosá varázsolja. De egy orvul támadó ellenség megirigyelte a szelid feleségnek és anyának ezt a boldogságát és az életet megemésztő és lassanként sorvasztó betegség magvát leheltte szervezetébe, a mellyel diadalmasan megküzdeni, a férj aggodása, a kis gyermekeknek anyjuk ölelése után való esengése, a szülék odaadó gondozása és az orvosi tudomány próbálkozása sikertelennek bizonyulván: előbb kinteljes kórágóra, utóbb ebbe a koporsóba terítette a gyenge nőt, szívzaggató, sirigtartó fájdalmat okozván ez által a megboldogult után kesergő szíveknek.

Kedveseteket sirató fájdalmas szívek! Mély gyászba öltözött busongó férj, zokogó szülék és testvérek! Bizony nagy kő nehezedett a ti kebletekre! a keserűség tengerének habjain hánycódik sebzett szívetek! S nekem tisztémhez képest el kellene mozdítanom ezt a nehéz követ; a vigasztalás mézét kellene csep-pentenem keserűségetek tengerébe! Miként tegyem azt? honnan vegyem ezt? Hol keressek nektek vigasztalókat?

„Hagyjatok békét nekem, hadd kesergessem magamat sirással; ne erőltessetek engemet, hogy megvigasztaljátok az én leányom halála felől.“ Így szóltok Ésaiaással te is édesapa, te is édesanya! midőn legidősebb gyermeketek egyetlen leányotok korai halála miatt permetezik fájó könnyetek — és én nem is mondom, hogy ne kesergessétek magatokat sirással, mert tudom, hogy az igaz könnyhullatás által a szív bánata enyhül. Csak azt mondom vigasztalástokra: nézzetek és gondoljatok szeretett leányotok két kis árvájára és emlékezzetek a szent könyv szavaira: „valaki egy ilyen gyermeknek gondját felveszi, nekem veszi fel gondomat.“ Az a két kis árva a ti leányotoké és így a tietek is. Ha ezeknek gondját felveszitek a Jézus tanításának szellemében, ha szeretitek őket, úgy mint a magatokéit, nemcsak a Jézus parancsának tesztek eleget, de örömet szereztek leányotok lelkének is, ki a mennyből tekint reátok és az általatok szeretettel gondozott két árvára, kikben öregségtek napjaira gondviselőt nevelhettek magatoknak. Ekként cselekedvén meg fogjátok tapasztal-

talni, hogy leányotok nem halt meg, csak aluszik s a két árva személyében napról-napra növekedve, a ti szemetek előtt és örömetekre feltámad a ti most meghalt leányotok.

„Hagyjatok békét nekem, hadd kesergessem magamat sirással; ne erőltessetek engemet, hogy megvigasztaljatok az én feleségem halála felett.“ Ezt zokogja a te bánatos szived is, korán maradt férj! És én nem csodálom, ha vigasztalhatatlannak érzed magadat, midőn . . . évi boldog házasság után leszakadt kebledről a te hűséges hitestársad, rád hagyva gyászos örökségül két kis árva nevelésének gondját. Tudom nem ilyen rövidnek remélted azt az utat, a melyre . . . évvel ezelőtt hű feleségeddel elindultál. És most annál fájóbb a tőle való válás gondolata, mert hű volt mint feleség, jó volt mint édesanya, szelid, gondos, békeszerető mint nő, Istenfélő, vallásos érzésű mint keresztyén. Éppen mert ilyen volt: tarts fel számára szivedben legalább egy kicsi helyet, ahová olykor-olykor elvonulva áldozhassál az ő jó emlékének. Az édes, anyátlan árváknak légy kétszeresen édes apjok, hogy az árvaság bus keservei elviselhetőbbek legyenek rájuk nézve.

Hagyjatok békét nekem, hadd kesergessem magamat sirással, ne erőltessetek engemet, hogy megvigasztaljatok az én anyám halála felett. Így jajongana a ti lelketek is szánandó kis árvák, de ti még nem is tudjátok, hogy árvák lettetek anya nélkül. Ti érettetek csak imádságom száll az égi atyához, hogy aki gondját viseli az égi madárnak, viseljen gondot ti reátok is, hogy ő általa védve, ápolva és szeretve növekedjetez testben, lélekben s elviselhető részetek legyen abban a szomorú tapasztalásban, hogy csak egy édes van ezen a világon.

Idvezült lélek, ki a magasból tekintesz alá az utánad buslakodó kedvesekre, áldva nézünk uj hazád felé, kik itt imádságra nyitjuk ajkainkat.

Varga Antal ny. lelkész.

FELVIDÉKI

PRÉDIKÁTOR

Azelőtt: ÚTMUTATÓ.

FOLYÓIRAT

a református igé hirdetés
szolgálatában.

1942. július

Megjelenik havonta egyszer.

VII. évfolyam.
7. szám.

Szerkeszti: KONKOLY-TH. ISTVÁN.

Jánosi, Gömör megye.

Kiadó: Babágh József, Léva.

Nyomatott: BABÁGH JÓZSEF könyvnyomdájában, Léván.

FELVIDÉKI PRÉDIKÁTOR

Felelős szerkesztő:
KONKOLY TH. ISTVÁN.
ref. lelkipásztor, em. főjegyző.
JÁNOSI, Gömör megye.

Előfizetési díj:	Egész évre előre fizetve	8.50 P
	Félévenként fizetve	9. — P
	Negyedévenként (vagy később fizetve)	10. — P

E füzet megtartása előfizetésre kötelez.

E füzet tartalma:

I. A katedrában:

- Az idején való aratás. (Szabó Zsigmond.)
- A mi töviseink gyógyító hatása. (Vitéz Koncsol János.)
- A nagyság és elsőség titka. (Németh József.)
- A vasárnap megszentelése. (Dr. Csomár Zoltán.)
- Ne félj föld népe! Nyári. (Konkoly-Thege István.)
- Ne ölj! (Gööz Ferenc.)
- Nekem az élet Krisztus. (Tömösközy László.)

A postatakarékpénztári csekkszámra címe és száma:

Konkoly-Th. István ref. lelkész, Jánosi, Gömör-m. 10.114. sz.
Ezen kívül beküldhető az előfizetés a következő csekkszám-
lára is: Rimaszombat és Vidéke Hitelszövetkezet, 71.596. sz.
Ez utóbbira rá kell írni a hátsó oldalon, hogy „a Prédikátorra”.

FELVIDÉKI PRÉDIKÁTOR FOLYÓIRAT

a református igehirdetés szolgálatában.

Szerkeszti:
KONKOLY THEGE ISTVÁN.

VII. évfolyam.

7. szám.

I. A KATEDRÁBAN.

Az idején való aratás.

Alapige: Gal. 6: 9. „A jóté-
ményben pedig meg ne restül-
jünk, mert a maga idején ara-
tunk, ha el nem lankadunk.”

K T! Szívünk vigsággal betölt, hogy jóságos Mennyei Atyánk annyi félelem után elhozta ismét a várva-várt időt, az aratást.

Mikor örvendezve nézzük a zizegő kalásztengert, mely ott ékeskedik a magyar rónán, oly sok drága vérrrel megszentelt földi Kanaánunkban, szívünk önkéntelenül is hálára buzdul és a szent király zsoltára csendül meg ajkunkon:

„A szép sík mezők ékeskednek
Sok baromcsordákkal,
Villognak a szép szántóföldek
Sűrű gabonákkal,
A hegyoldalak, mezőföldek
Szép buzanövénnyel,
Örvendeznek és énekelnek
Nagy gyönyörűséggel.” (65 zsolt. 9.)

Csak mi ne énekelnénk éneket az Urnak, ne zengenénk dicséretet szent nevének?

De dicséret mondásunkba a fájdalom hangjai vegyülnek, ha azokra gondolunk, akiknek erős karja ma a halál kaszáját suhogtatja. Ők véres verejtéket hullatnak érettünk, hogy távol-
tartsák tőlünk régi gonosz ellenségünket, kik kiakartak min-

ket fosztani, hazátlan koldússá akarták népünket tenni. De él még a megtartó Istenünk! Ő ebben az esztendőben is megmutatta jóvoltát. Megizleltette velünk az aratás jótéteményének gazdagságát.

Ugy érezzük e sorsdöntő aratási napokban, hogy ma nem arathatunk csak magunknak önzőn. Ugy érezzük, hogy szeretettel és jósággal kell segitenünk küzdő véreink kicsinyein. Ezt parancsolja Isten, ezt diktálja lelkiismeretünk, erre buzdít az apostol is: „A jótéteményben pedig meg ne restüljünk, mert a maga idejében aratunk, ha el nem lankadunk.“

Azért az apostol buzdítása alapján szólok előttetek:

I. Az aratás jótéteményéről,

II. És a jótétemény aratásáról.

I.

Menj ki a mezőre, hol a pengő kasza nyomán ért buza-
kalászkok omlanak az édes anyaföldre és ha a közöny hályoga
nem homályosította el látásodat, észreveszed, hogy a mi meny-
nyei Atyánk jótéteményben soha meg nem restülő Isten!

Ezt bizonyítja az idej aratás is, ez a nagy jótétemény! So-
kan szólnak önhittén így: Mirevaló beszéd az, hogy Isten jó-
téteménye az aratás. Azt aratom, amit vetettem!

Igen, azt fogod mindig aratni, amit vetettél! És ha vissza-
gondolsz arasznyi létednek haszontalan napjaira, be kell látnod,
hogy vetettél te már sok szelet, nem csoda, ha vihart arattál,
szórtál te már el itt is ott is sok konkolyt, sok gonosz, gyűlö-
letes szót, légy felőle meggyőződve, hogy ennek az aratását is
meglátod, ha itt nem, majd a maga idején, mikor az Úr ité-
letre eljön.

De a mult ősszel valóban tiszta buzát vetettél. Jól megros-
táltad, bepácoltad, porhanyó földbe szórtad. De ezzel végetért
a munkád és más kezdett dolgozni. Ki szórt a magasságból nap-
fényt? Ki adott esőt? Ki adott növekedést, meleg hőtakarót?
Ki adott kedvező időket? Megáll az Isten Igéje! „Ha az Ur
nem építi a házat, hiába dolgoznak annak építői. Ha az Úr őrtzi
a várost, hiába vigyáz az őriző. Hiába nektek korán felkelne-
tek, későn feküdnötök, fáradsággal szerzett kenyeret ennetek!
Szerelmesének álmában ad eleget.“ (Zsolt. 127: 1—2.)

De nemcsak szerelmesének ad Ő, hanem minden terem-
ményének!

Mikor megállunk az özvegyek és árvák földje mellett mintha
megszólalnának a rögök: Nincsen már gazdám! Gyenge kéz fogta

az ekeszarvát. Apró lábak taposták hátamat. Könnyecseppek hul-
lottak a nemes mag mellé kitárt kebelembe. De hullott felül-
ről a jóság harmata, a fény meleg zuhataga és ma ért kalászt
dajkálgat rajtam a hajnali szellő.

Ha megállunk a hamis ember földjénél, hol a kelleténél
egy fogatással mindig szélesebb a tag; önkéntelenül is eszünkbe
jut: Ime, e föld gazdája embert nem ismer, Istent nem imád,
szüntelenül csak gyűjt, ott is, ahol nem vetett; és kincset rak
össze. S az ő földjére is száll a magasságból áldás!

„Uram, mily nagy a te bölcsességed

És bölcsességes cselekedeted,

Nagy dolgaidnak Uram, nincsen száma

Mikkel mind a föld kereksege rakva“

Igy magasztaljuk az Urat, ki felhossa az ő napját mind a
gonoszokra mind a jókra és esőt ad mind az igazaknak, mind
a hamisaknak.

És ezt cselekszi személyválogatás nélkül, szakadatlanul, míg
a kegyelem ideje tart, mert Ő jótéteményben soha meg nem
restülő Isten!

Legyetek a ti mennyei Atyátoknak fiai! — Int minket
Krisztus Urunk. — Mert ha azokat szeretitek, akik titeket sze-
retnek, micsoda jutalmát veszitek? Avagy a vámszedők is nem
ugyanazt cselekszik-e?

Azért a jótéteményén meg ne restüljünk! Sok léleknek
kell ma vigasztalás, sok szájnak kenyér, sok sebre balzsam!

Vegyünk példát a meg nem restülésre az aratótól! Égeti
hátát a nap, verejtek gyöngyözik arcán, tenyere fáj, de dolgo-
zik lankadatlanul, mert tudja, hogy ha megrestül, akkor kipereg
a szem, sok drága élet megy veszendőbe. Ha ő meglankad, meg
áll minden!

Mi se restüljünk meg a jótéteményben, mert akkor elvész
sok drága lélek s az igaz Birónál vár az ítélet!

II.

De a maga idejében aratunk, ha el nem lankadunk!

A jótéteménynek is van aratása!

Soha nem felejttem el, hogy amikor utoljára az öreg igaz-
gatónkkal találkoztunk, ki a vén kollégiumban atyai szeretettel
vigyázott ránk, elmondtuk neki, milyen nagy jótétemény volt,
hogy felkarolt minket, a magyar nép ismeretlen fiait, intett és
dorgált, mikor arra szükség volt, de ha kellett, megvédett a
nevelői önkénnyel szemben is. Ő ezt felelte: Fiuk, sok emberrel

tettem jót, de ha előlről kezdhetném pályámat, még többel jót tennék.

Testvérek! A jótétemény legelső aratása a jó lelkiismeret! Mikor segítettél valakin, szegényebb lettél földi kincsekben, de gazdagabb lettél lélekben.

Mit ér az ékes palota, a nagy birtok, a tömött erszény, háborgó lelkiismerettel? Annak minden sarkából egy gonosztett vádoló emléke fenyeget. Ha az Isten szép világában, hol mindenütt a jóság fuvalata csap meg, te háborgó lélekkel jársz, akkor nálad még az a szegény koldus is különb, ki jó szívvvel osztja meg falatját társával!

A jótétemény másik aratása a hála!

Vannak elkeseredett emberek, kiknek már sok kijutott és kézlegyintve szólnak erre: A hála! — jobb arról hallgatni.

Igaz, hogy sok a hálátlan lélek. Egy keleti monda szerint két angyal szállt le egyszer a földre. Egyik e könyörgés, másik a hálaadás angyala volt. Azért hagyták el a menyországot, hogy összegyűjtsék az emberek imáit és felvigyék Istenhez. Mindkettő kezében egy edény volt erre a célra. A könyörgés angyalának csakhamar megtelt az edénye, úgy, hogy már alig bírta vinni, míg a hálaadás angyalának az edénye majdnem üresen maradt.

Ha a jóságos Istennel szemben hálátlanok az emberek, akkor hogy lennének hálásak egymás iránt?

Napról-napra peregnek le előttünk a hálátlanság tettei.

Ki tudná számbavenni azokat? De ez ne kedvetlenítsen el titeket! Azért a jótéteményben ne restüljete meg! Hiszen az Ige nem azt mondja, hogy a jótétemény aratása itt a földön fog megtörténni, hanem azt igéri, hogy a maga idején biztosan aratunk, ha el nem lankadunk.

Aratás idején kimegy a gazda a határba. S mikor az aratók levágták a táblát, kijelöli, hogy melyik kereszt az övék. És meleg szóval megköszöni munkáikat, fáradozásaikat.

Ama nagyaratás idején is eljön a mennyei Gazda az ő aratásába. Tündöklő angyalai, ezek a fáradhatatlan aratók szétválasztják a konkolyt a buzától. S amikor a népek eléje gyűjtetnek, mint a kékék a szérűn, így szól a jobb keze felől állókhöz: Jeretek én Atyámnak áldottai örököljétek ez országot, amely számotokra készített a világ megalapítása óta.

Mert éheztem és ennem adtatok, szomjuhoztam és innom adtatok, jövevény voltam és befogadtatok. . .

Bizony mondom néktek, amennyiben megcselekedtétek egygyel az én legkisebb atyámfiai közül, én velem cselekedtétek meg.

Testvéreim! Gondoltok-e arra, hogy kivel tatálkoztatok majd az igazi aratás nagy napján? A hálás Idvezítővel-e, vagy a szigorú ítélő Biróval, ki így szól: Távozzatok tőlem, ti átkozottak!

Hogy ez utóbbiak közé ne tartozzatok, miként az áldott magyar föld megtermette idén a maga gyümölcsét, úgy ti is teremjétek meg a hála gyümölcseit, szüntelen figyelmeztvén az Igére! „A jótéteményben pedig meg ne restüljünk, mert a maga idején aratunk, ha el nem lankadunk.“ Ámen.

Szabó Zsigmond
nagydí elklész

A mi töviseink gyógyító hatása.

Textus: Birák 2: 3...5 vers.

Sok mindenféle emléket és jelt állít fel az ember, amelyek emlékeztetnek, figyelmeztetnek és tanácsolnak, utbaigazitanak bennünket. Az aradi vérmezőn, vagy a mohácsi sikon ott magasodik a hatalmas emlékmű, melyet a nemzeti kegyelet állított fel, hogy emlékeztesse az utókor fiait azok hősiességére, akik életüket adták a hazáért s még a bitófa árnyékában is megmaradtak hűnek, igaznak és becsületes magyarnak. Sok helyen láthatunk házak falába bevésve márványtáblákat, amelyek azt hirdetik, hogy ott született, lakott, vagy csak egy éjszakára is megpihent a nemzetnek egy kimagasló történelmi alakja, a hazának valamelyik nagy fia. Utjelző táblák, határjelző kövek intenek, tanácsolnak erre menj, vagy erre ne menj, mert eddig terjed a tied, innen tovább már a másé s ott tilosban jársz, megbüntetnek. Isten is adott nekünk jeleket, emlékeztetés gyanánt, hogy intsenek, tanítsanak, vezessenek bennünket és hogy intő jeleire figyelmeztve örökéletre megtartassunk. A szívárvány, a csillag, a kereszt, a kakas ébresztő szava mind jel, melyről a kegyes lélek tudja, mihelyt látja, vagy hallja, hogy Isten kegyelmének ajándékai ezek, melyeket anyaszentegyházunk bölcsesége és kegyelele hitéletünk jelképeivé avatott. Ki hinné közületek, hogy isteni jel a tövis is?! Bibliái vonatkozása, multja van. Eredete egy isteni átokra utal, mellyel az első emberpár engedelmességére csapott le az Ur: Tövist és bogáncskorót teremjen neked a föld. Átok gyanánt hallszik itt is az Ur alapigékben elhangzott üzenete: Nem üzöm el öket előletek, hanem legyének nektek, mint tövis a ti oldalaitokban. . .

Alkalmas a Darányi-Diákházra gyűjtés megindítására.

A tövis mindig fájdalmas s mégis a hívő lélek számára gyógyító orvosság is válhat belőle.

1. A tövis parányi kis tárgy, olyan mint egy tühegy, de ha belénk szuródott, fájdalmas jalkiáltássá válik testünkben, melyet nem tudunk hallatlanná tenni. Ha ülünk, ha kelünk, ha fekszünk, kiált a tövis, itt vagyok. Ilyen töviseknek adta Isten a kanaseusokat Izraelnek, mert nem üzték el azokat maguk elől.

Tövis a magyar nemzet testében a sok kisebbségi nép, a maga öntudatra ébredésével, folyton megújuló követeléseivel és számbeli növekedésével, kulturális és gazdasági gyarapodásával. Tövis, mellyel számolni kell, megemészteni nem tudjuk, kivetni testünkből erőteleneke vagyunk. Tövis a szülei szivekben egy engedetlen gyermek, egy bukott diák, akinek rossz bizonyítványára való reagondolás mindig árnyék-felleget borít a szülők arcára. Tövis egy makacs és gyógyulni nem akaró betegség, mint amelyet Pál apostol is hordozhatott testében és amely miatt sokszor panaszkodik levelében: Tövis adatott testembe, sokszor imádkoztam, hogy elvétessék tőlem, de mindig azt a feleletet kaptam: Elég neked az én kegyelmem. Tövissé válhat számunkra egy rágalom, melyet becsületünkbe szurnak bele, hogy jóhírnevünket tönkre tegyék vele, egy csapás, vesztett háburu, rossz termés, vagy rosszindulatu ellenség. Ezek mind fájdalmas tövisek, miattok zeng a sok panasz, kél a zugolódás s hangzik az esztelen istenkáromlás és kérdezik a vajudó, töprengő, kesergő szivek: Miért . . . miért . . . miért? Miért versz, miért büntetsz, miért haragszol reám Istenem?

Vannak azonban jóindulatu tövisek is, melyek ha fájdalmasak is, de a jószándékot nem rejtik véka alá, könnyen meglátszik az, csak a vak nem látja, vagy az, aki nem akarja. Ilyen volt Luther, Kálvin, akik látva az egyház hit-erkölcsi lerongyolódását, annak reformálására vonatkozó követeléseik tövisait bele szurták a római pápaság testébe. Áldott tövis a szigoru, de igazságos nevelő vagy tanár, aki vigyázó szemeit mindig rajta tartja a gondjaira bizott gyermekén ésakit fél a gyermek, de idővel mégis ennek emlékét fogja áldani még halóporaiban is.

Mi most már ezekkel a tövisekkel szemben a helyes magatartás? Meglátani azt, hogy Istentől jön a tövis, a zivatar s Isten vele jót akar. A tövisek intenek: Ember vigyázz, állj meg, szállj magadba és térj Istenedhez, mert életutad elkanyarodott attól, aki ut, élet és igazság gyanánt adatott minekünk. A tövisek felkiáltó jelek egyesek és nemzetek életében: — Vigyázz

magyar, légy különb, hivebb és igazabb, mint a kisebbség s akkor javadra vált a ruszin, a szlovák, az oláh. A népek versenyében annak adja Isten a győzelmi pálmát, amelyik fegyelmezett életével arra érdemesebbnek tette magát. Vigyázz te ifjú s te ma még egészséges ember, mert van betegség is és jaj neked, ha egyszer reád nehezedett Istennek a keze. Egy nőről hallottam, hogy amikor nem akarta kivéetni elgennyesedett manduláját, az orvos megmutatta neki az egyik kórterem lakóit és így szólt hozzá: Ezek mind azért ilyen nyomorékok, mert félték annak idején a sebésztől, a műtétől. És a lecke használt. Egy örök felkiáltójel az erős kezű nevelő, sőt még ellenségeink is, akik önfegyelmezésre, több szorgalomra serkentenek és vigyázatra ösztönöznek. Egy svájci polgárról olvastam, hogy minden vagyonát az ellenségére hagyta, mert ugymond annak könnyörtelen és semmit el nem hallgató kritikája vezérelte el őt a helyes önismeretre s így a megjobbulásra. Gondoljunk arra, hol állna ma a keresztyénség reformáció nélkül? Vagy mennyire hitelét vesztette volna ref. egyházunk, ha Isten idejekorán bele nem szurja a felburjánzott szektáknak és az akcio katholicának tövisait? Bizony, Isten keze adja a tövisait, hogy magunkba szálljunk vádoló sirással, könnyullató zokogással, töredelmes bűnbánattal: Isten vétkeztem ellensd, bocsáss meg énnekem.

Legnagyobb tövis ezen a világon az Ur Jézus Krisztus, aki az egyiket halálra sebez, a másikat pedig megmenti az életre. Egyiknek életillata életre, másinak halálnak illata halálra. Jézust pedig minden ember szivébe bele akarja tűzni az Isten áldott keze.

A farizeusok esküdtek reá: Jézus az ő legnagyobb, elsőszámu ellenségük, akit megölni nemzeti érdek. Feltették tőle tekintélyüket, hatalmi állásukat, kenyerüket, népre gyakorolt befolyásukat és siettek kiküszöbölni körükből és halálra ítélték. Tövisből koronát fontak fejére, keresztet ácsoltattak számára és felszegezték. Tövis volt Jézus Nikodémusnak is, a szent asszonyoknak is, Péternek, Pálnak is. Egy élő vád: Bűnösök vagytok, romlott gyümölcsöt termő fák vagytok, s ha meg nem tértek, meghaltok. Nyugtalanította őket az Ur lényéből kiáradó erő, tisztaság, édesen hivatató szeretet, mint testünkbe szurt tövis és nem nyugodtak addig, míg benne életre vezérlő Mesterüket meg nem találták és általa jó gyümölcsöket termő fákká nem váltak.

Jézus tövis ma is neked is! Tisztáztad már vele személyes

kapcsolatodat? Vele szemben csak két eshetőség lehetséges: Vagy ki akarod dobni magadból és nála nélkül próbálsz felépíteni életedet és magad is tövissé leszel tagadásoddal, hitetlen léha, könnyelmű életeddel, vagy pedig elfogadod megtartó, megváltó Uradnak és megadod magad neki kényre, kedvre, kegyelemre, hogy javadra fordítsa Isten egyszülött Fiának golgotai nagy áldozatát és megtartsa az életét.

Minket is arra rendelt Isten, hogy tövissek legyünk mások számára. Azok is vagyunk, akár tetszik, akár nem. A kérdés csak az, hogy milyen tövissek? Életre, vagy a halálra? Megjobbulásra, vagy a rosszra csábításra? Megtérésre, vagy kárhözatra? Tövis a rossz diák, aki mótelyez, de tövis a jó diák is, aki áthat, nemesít és Krisztushoz vezérel. Tövis a cinkos is, aki rejtett álutakra vezetgeti társát, de tövis a barát is, aki az erkölcsi tisztaság és hűség krisztusi útjára vezeti barátját.

Isten most egy töviset szurt bele anyaszentegyházunk testébe, mely abból a hiányból született, hogy nincs egyháznak fent az ország fővárosában ref. diákinternátusa. Felkerült ifjaink otthon nélkül, a kísértések szabad prédáiként élnek egy milliós város falai között és minden elesett diák egy vád ellenünk: nem törődtek velem. Régen szur minket ez a tövis és most mi ezt a töviset beleszurjuk a ti szivetekbe testvéreim azzal a kéréssel és szent elkötelezéssel, hogy ti is adjátok tovább, ti is szurjátok bele társaitoknak, szomszédaitoknak, apátoknak, anyátnak ismerőseiteknek a szívébe. Mondjátok, kiáltásotok a háztetőkről is: Nem nyugodhatik addig egyetlen ref. ember sem, amíg fővárosi diákseregünk biztos fészekre nem lel és fájjon, égessen ez a tövis beneteket, mint csontjaitokba rekesztett tűz, amíg meg nem épül a Darányi diákinternátus. Általunk Krisztus maga szurja belétek ennek a feladatnak és szent elkötelezésnek tövisét és az iránta való hűségünk erőpróbája lesz ennek az internátusnak a megépítése.

Heroikus korban élünk, amikor ebben a világmérgőzésben a nemzetek minden maradék erejüket összeszedik, hogy győzedelmeskedjenek. Heroikus ez a feladat is, amit reánk bízott Isten, megépíteni 660 diák számára a diákinternátust és jelet építeni, emléket állítani a mi boldog emlékezetű miniszterelnökünknek Darányi Kálmánnak, akinek lelke a magyarságért és benne a ref. egyházunkért vívott harcban és szeretetben égett el. S ha mi rajta keresztül Istent látjuk és Krisztusra figyelme-zünk, akinek ő is hódolt és akit ő is Urának fogadott, akkor győzni is fogunk. Ugy legyen. Ámen. *vitéz Koncsol János.*

A nagyság és elsőség titka.

Lekció: Márk ev. 10: 35...45.
Textus: Márk ev. 10: 42...45.)

K. T! Az ember vágyak tanyája., Az emberben örök vágy él a nagyság, az elsőség, a rang, a cím a mások fölé való emelkedés, a másokon való uralkodás, a vezérszerep után. Az életet és az életben törtető embereket sokféleképen lehet szemléltetni. Most szemléltessük így: az élet egy felfelé ivelő meredek lejtő, melyen az emberek milliói egymást igyekeznek legyűrni és egymás fölé kerekedni. Egyik ember gyorsan halad felfelé. Az akadályokat kikerüli s azok is elkerülik őt. A ravaszsága, a leleményessége, a számitása, a hizelgése, az önzése lendítik előre és kihasznált társai emelik felfelé. A másik minden tehetsége, komolysága, becsületessége, munkája és küzdése ellenére alig tudja magát egy szinten tartani, sőt lefelé csuszik övével együtt a lejtőn. Így van ez az egyes ember és az emberek faji közössége: a nemzetek életében egyaránt. S ez a világ azokat kiáltja ki hősöknek, azok előtt hódol és azokat irigyli, akik így nagyok és mint ilyenek uralkodnak rajta. De van egy másik világ, egy egészen más, az Isten világa, amely egyedül számottevő és jelentékeny, ahol megfordul a sorrend, ahol átértékelődik az ember, ahol megszólal Krisztus és hirdeti: a nagyság, az elsőség jele, mutatója, ismertetője az, hogy ki mennyit szolgál másoknak és másokért. Beszéljessünk azért I. a világ, II. a Krisztus szerinti nagyságról.

I.

Más a világ és más a Krisztus szerinti nagyság és elsőség. A világ külső, látszat szerint értékkel, mert ez a világ a mennyiség világa. Az egyik értékmérője anyagi javak szerinti. Annál több ember felett uralkodik, annál több alárendeltje van valakinek, minél magasabb aranyhegyen ül, minél több holdja, pénze vagy értékpapirja van. Ennek kijár, — legalább is szembe — kijár a tisztelet s gőgös önhitségében azt képzei magáról, hogy uralkodó fejedelem. S te is mennyivel másképen nézel arra, aki a gazdagság fényes autóján robog el melletted, mint arra, aki a koldus élet parasztszekerén dökög. Milyen másképen szólsz a kastélybeli, előkellő öltözetű urhoz, mint a rozzant élet kunyhós tagjához. Azt gondold és szívesen vedd, hogy az anyagi javak gazdagjai uralkodnak rajtad. Nagyok és elsők szemedben. A másik értékmérője a világnak az állás, a cím és rang szerinti.

Annál nagyobb valaki, minél magasabb állásban van, minél megtisztelőbb címje és rangja van. S sokszor csak az állás adja meg a rangot és nem az állásban hűn végzett szolgálat. Mennyire másként értékelsz egy egyszerű falusi bírót, mint egy magas tisztiséget betöltőt. Nagyra tartod őket. Értékel ez a világ testi erő, külső fegyverek szerint is. Az a nagy, aki legyőzi a másikat, aki milliókat rabigába hajt, aki nemcsak egy, hanem több földrészen rettegett hatalmasság. Nagynak, elsőnek tartja sokszor ez a világ azt, aki szép, derék testalkatu és megnyerő arckifejezésű, aki a társaság jó tréfacsinálója, aki leleményes a bűnben és előljáró az élvezetekben. Ez a világ mennyiség szerint értékeli, tehát nem lehet más, mint ami, anyagi, önző, éppen ezért önnönmagaságába belefuló, sokszor nyomorgó, egymást pusztító, tehát nagyon, nagyon boldogtalan. S kicsoda tragédia: kivétel nélkül mindenki erre, vagy hogy kedvezzek a kevés kivételnek, így mondhatom, erre is törekszik. Az ember bűnös beállítottságú, bűnei által e világba akar beágyazódni és nem e világból és világtól szabadulni. E világ szerint akar nagy és első lenni. Minden ember egy örök ácsmester, aki magának és sohasem másnak, egy életen át trónszékét épít, azon társai fölé akar magasulni, sőt azon állva az Isten trónszékét megingatni gondolja. Uralkodni akar az ember, vezéralak akar lenni, de lényegében ez az akarása mindig dugába dől, csődbejut ebbeli törekvése és minden erőfeszítése porba hull gögje és lassan, ha csak egyszer is magába száll, észreveszi, hogy éppen uralkodási vágya miatt szánalmas rabszolga, világjának fonnyadt arcu, fogait csikorgató alárendeltje.

Hogy lehet hát első és nagy valaki. Ezt csak Krisztus mondja meg és eredményezi. „Aki nagy akar lenni közöttetek, az legyen a ti szolgátok; és aki közöttetek első akar lenni, mindenkinek szolgálja legyen, mert az embernek Fia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon és adja az ő életét váltságul sokakért.“ A másoknak való szolgálat teszi nagygyá az embert. Ez érthetetlen és egyenesen bolondság a világ előtt, mert itt az önzés, az önérdekhajhászás irányít mindeneiket, — valld be csak, hogy nálad is így van! — de Krisztus maga mutatta meg, hogy a szolgálat és áldozat nagygyá és elsővé teszi az embert. Maga mutatta meg, hiszen Ő semmit nem kíván mástól, amiben maga jó példát ne mutatna, amiben elől ne járna, amihez erőt és segédelmet ne adna Szent Lelke által, — hiszen az élete szolgálat volt egy bűnbe merült, éppen azért a pusztulás gödrébe süllyedő világért, a halála áldozat a bűnösök vált-

ságára. Szolgai formát vett fel magára, megalázta magát, engedelmes volt halálig, még pedig a keresztfának haláláért, hogy Ő maga legyen a másokért való áldozatos, megváltó szolgálat. — Minden Őt követőnek, vagyis minden tényleges keresztyénnek szolgálni kell tehát, hogy nagy és első lehessen az emberiségben. Segíteni másokon az időnkkel, a pénzünkkel, a tanácsunkkal, a munkánkkal, a lelkünkkel: ez a nagyság titka, ez a rang az Isten világában. Áldozni erőt, egészséget, tékoználni az életet másokért, hogy azok is boldogságra: mások szolgálatába jussanak. — Mindeneknek mindenekké válni, elégni Istenért és az övéiért, mindeneknek terhet magunkra venni, örülni az örülőkkel, sirni a sirókkal: ez a szolgálat értelme. — Ha így szolgálók, már rálépett a lábam a Krisztus útjára, akkor már a lelki minőség isteni világában élek, akkor már Isten önzetlen gyermeke, Krisztusnak olyan tanítványa vagyok, akinek jobbán mutat majd helyet az Ő dicsőségében. Ezeket a szolgáló lelkeket vágyják lelkük mélyén a világ uralkodni akaró rabszolgái. Itt is ilyeneket óhajtanak, akik szolgáljanak s így legyenek itt a többi gyülekezeti tagok között nagyok és első.

Azért magadat megalázva, eddigi gögödet elszörva a bűnbánat hamujába, szállj le a beépzeltséged, az önzésed, a mást semmibevevésed, az anyagiasságod, a cím — és rangkórságod rozzant trónszékéről, mert csak onnan leszállva találkozól Krisztussal, csak ott hallod meg életet jelentő szavát, hogy néked is szolgál Ő és adja az ő életét váltságul érted is, mert csak onnan tudsz elindulni Vele és Érte a szolgálat mezejére, hogy áldozatosan és hűn végzett szolgálatoddal légy e világ szemében ugyan utolsó, — de az Ő országában nagy és első.

Uzapanyit

Németh József.

A vasárnap megszentelése.

Alapige: Megemlékezzél a szombatról, hogy megszenteljed azt. Hat napon át munkálkodjál és végezd minden dolgodat, de a hetedik nap az Urnak, a te Istenednek szombatja: semmi dolgot ne tégy azon sem magad, se fiad, se lányod, se szolgálád, se szolgálóleányod, se barmod, se jövevényed, aki a te kapuidon belül van. Mert hat napon teremté az Ur az eget és a földet, a tengert és mindent, ami azokban van, a hetedik napon pedig nyugovók. Azért megáldá az Ur a szombatot és megszentelé azt II. Mózes XX. 8—11. v.

Amikor a tizparancsolatnak a hetedik nap megszentelésére vonatkozó részét olvasom és a vasárnapnak, a hetedik napi pihenőnek évezredek óta isteni tekintéllyel érvényben levő rendjére gondolok és egy átfogó pillantást vetek a mai háborus, túlméretezett ütemű életre, amikor minden napot, minden órát, sőt minden percet és röpké pillanatot lázasan igyekeznek kihasználni az emberek, egy hatalmas világvárosnak temploma jut eszembe. Ezelőtt néhány évtizeddel ég felé mutató tornya messzire kiemelkedett a magas házak és emeletes paloták közül. Ma azonban már nem látszik. A gigantikus, modern 50—60 emeletes felhőkarcolók fölé emelkedtek. Ugy körülzárták, mintha a templom sudár tornyával közjük süppedt volna.

Ennek az új idők rohanást vezénylő parancsa szerint fejlődő világvárosnak ez a megváltozott külső látképe, sok ezer mai ember lelkületének szimbolikus kifejezője, akiknek szívében a hetedik napot, a vasárnap megszentelésének ezredéves rendjét, ünnepi csendjét elnyomják, leépítik a mai modern lázasan siető, minden pillanatot kihasználni akató életnek a gondjai, felhőket karcoló üzleti számításai. Ebben a gépkorszakban sok ember alig ébred rá arra a döbbenetes tényre, hogy tulajdonképpen nincs vasárnapja, mert még ilyenkor is a hétköznap gondja, baja, az üzlet, a jó vásár reménye foglalja le agyának gondolatát és köti le minden érdeklődését, sok esetben még ekkor is, ha látszólag kegyes lélek, templomlátogató az illető.

Sokan vannak, akik alig emlékeznek és ennek következményeképpen alig gondolnak az évezredekkel ezelőtt elhangzott isteni tekintélyű parancsra: „Megemlékezzél a hetedik napról, hogy megszenteljed azt. Hat napon át munkálkodjál és végezd minden dolgodat, de a hetedik nap az Urnak a te Istenednek

szombatja, semmit ne tégy azon, se magad, se házadnépe.“

A kegyes zsidó halálos komolyan vette annak idején ezt a parancsot. Előtte mindenek fellett álló szent nap volt a szombat, a pihenés hetedik napja. A törvény betűin rágódó irástudók agyafurt, aprólékos okoskodása és magyarázata szinte túlozta már a hetedik nap lényegét és jelentőségét, amikor csavaros észjárással és hamis következtetések levonásával kimutatták, hogy: „semmi munkát ne tégy“. . . azt jelenti, semmi terhet ne emelj, mert azzal is megszensteleníted a szombatot és felmerültek ilyen kérdések: teher-e a pénz a zsebemben? Szabad-e tüzet gyújtani, a kezemmel valamit tovább tenni szombat napon? Bármennyire is túlozta azonban abban az ótestamentumi korban a hetedik nap megszentelését az irástudók betűn rágódó, kalmár lelkű serege, mégis csak használtak vele fajuknak és talán ez biztosította a minden népek közé szétszórt zsidó népnek évezredekken keresztül való megmaradását, erejét, a kisebbségi sorsukkal arányban nem álló szédületes gazdasági, szellemi és kulturális fejlődést.

És ha ma szemlét tartunk a különböző nemzetek felett azzal a céllal, hogy hol hogyan szentelik meg a hetedik napot és milyen a gazdasági jóléte, szellemi fejlődésének irányvonala, azt fogjuk találni, hogy a jelenben is nem azok a virágzó, szellemiekben és anyagiakban gazdag országok, melyek a tűnő idő minden napját, minden óráját és percét lázas sietséggel kihasználják, hanem azok, ahol szigoruan érvényben van az Urnak szentelt hetedik nap, ahol szent a vasárnap. Hollandia és más evangéliumi keresztyén többségű országok belső viszonyai beszélő példái ennek a ténynek. Ezekben az országokban szent a parancs „Megemlékezzél a hetedik napról, hogy megszenteljed azt!“ Ott Isten imádása valóságosan lélekben és igazságban történik.

A református holland nép vasárnap megszentelésére vonatkozólag nem régen egy ott élő szemtanutól a következő vallo mást olvastam. „Szeretem a holland vasárnapokat. Olyan megkapó a reggel. A máskor autótól és kerékpártól nyüzsgő utca csendes. Nincs szükség közlekedési rendőrrre sem. Egészen kilenc óráig, mintha kihalt volna a város. Egyszer azonban megindul az emberáradat. Bibliával, énekeskönyvvel a kezükben özönlenek a templom felé. Akinek bérelt helye van leül, a többiek állva szoronganak az orgona megszólalásáig. Ekkor hirtelen valósággal rohammal veszik be a még üresen maradt helyeket.“ Milyen messze vagyunk mi a vasárnap ilyen megünneplésétől, Istennek ennyire őszinte lélekben és igazságban való imádásától. A mi

tájainkon városainkban és falvainkban, mennyire visszaélünk a vasárnapokkal, Istentől a vasárnapokban adott áldott lehetőségekkel.

Mert minálunk nem csak ott kezdődik a vasárnap megszentelését kimondó parancs áthágása, hogy esetenként testi munkával vétünk ellene, hanem a statisztikai adatok beszélő számoszlopai szerint akkor, a pihenés ünnepén van a legtöbb bűnözés, alkohol fogyasztás, részeg emberek orgiája, táncmultság és ebből folyó verekedés és gyilkosság. Ilyenkor vet lángot sok emberben a virtus, az irigységből folyó versengés a lealacsonyító ösztönökből táplálkozó aljas indulat. Sok ember még ha nem is dolgozik kétkézi munkát az Urnak napján, de a semmittevésből menekülő unalmával, a világ pogány istenének oltárán áldoz.

Még azok is, akik úgy gondolják, hogy emberileg nem vétének a vasárnap megszentelésének törvénye ellen, azok sem szentelik meg minden esetben az Urnak napját, mert a semmittevés még nem lelki felüdülés, még nem erőforrás, még nem Istennek méltó tisztelete. Luther találó megállapítása szerint: Nem akkor szenteled meg a vasárnapot, ha semmit sem dolgozol, hanem akkor, ha Istent engeded dolgozni magadban. A világ javai után való mértéknélküli törtetés: a kapzsiság, a lustaság és a közöny azok a gátlások, melyeknek hálóiába oly gyakran beleütközik a mai ember és amelyek elrabolják tőle a lelki felfrissülés napját, a nyugalom áldott idejét, a vasárnapot.

Az Isten üzenete pedig évezredek óta hangzik. Hangzik ma is, felénk is: „Hat napon át munkálkodjál és végezd minden dolgodat, de a hetedik napon ne tégy semmi dolgot, sem magad, sem a te házadnépe“ . . . Adjatok meg Istennek, ami az Istené, a léleknek, ami a léleké. Adjuk meg a vasárnapnak ünnepi méltóságát, Isten évezredes rendelésében gyökeredző komoly jelentőségét úgy, hogy engedjük Istent munkálkodni a szivünkben, hogy Ő legyen szuverén Ura gondolatainknak, érzéseinknek és cselekedeteinknek. A nyugalom napján fokozott mértékben forduljunk Isten felé, hogy hétköznapi gonddal, bajjal, munkával folyó, szürke életünkre az Ő szeretetéből vegyünk biztatást, erőt és áldást. Ne csak a munkától való tartózkodásunk ideje legyen a vasárnap, de az üres semmittevésnek napja se legyen számunkra. Emberi bölcselkedéssel ne értelmezzük saját érdekünk és tetszésünk szerint annak jelentőségét, hogy mit szabad és mit nem szabad tenni vasárnap, hanem szenteljük meg azt Isten parancsa szerint úgy, hogy töltsük meg lelki tar-

talommal, evangélium szerinti igaz életből fakadó emberi jósággal, mennyei Atyánkat magasztaló dicsőségadással. Amen.

Kisrát.

Dr. Csomár Zoltán.

Ne félj föld népe!

Jóel 2: 21-24

K. T! Mikor a bibliámban ezekre az igékre rányitottam, az volt az első gondolatom, hogy a mostani sok szükséggel, bajjal, gonddal fenyegető világban ez a textus nem lehet alkalmas a prédikálásra. Tovább kell lapoznom, ezt a szent leckét pedig el kell halasztanom jobb időkre. De hiába lapoztam tovább, újra, meg újra visszatértem e felolvasott szavakhoz, s megigézve itta fel lelkem a belőlük áradó hangulatot, azt a bizakodást és biztatást, amelyekre nekünk is szükségünk van, s amelyek oly nagy ellentétben vannak mostani kedvezőtlen állapotunkkal.

Ne odázzuk hát el máskorra, ne utasítsuk el magunktól e prófétai vigasztalást, hanem fontoljuk meg, hogy 1. ha van is okunk némi aggodalomra, 2. van okunk a reménységre is, 3. midőn az Ur jön segítségünkre.

Van okunk aggodalomra! Szent leckénk ugyan azt mondja, *Ne félj, föld népe!* De mi tudjuk, hogy nehéz, vagy éppen lehetetlen a föld népének aggodalom nélkül tekinteni a jövő elé, midőn megáll a sok kárt vallott vetések között, vagy föltekint az égre, mely a kedvező időjárást megtagadta. Határaink jó részét árvizekkel tette tönkre. Milyen lesz a termés? Erre a kérdésre a fölműves ma csak lemondó kézmozdulattal tud felelni: Hagyjunk fel a tulzott reménnyel! De egyébként is, lehetetlen aggodalom nélkül gondolni arra, hogy esztendőről-esztendőre, a napok és éjjelek hosszú sora mögött mennyi minden leselkedik, ami veszélyezteti a föld népének munkája eredményét, fátalmi gyümölcsét, egész évi keresményét. Mi módon mondhatná hát nekünk a próféta, hogy ne féljünk, mikor látnunk kell, hogy mint hiúsulnak meg fátalmaink, hiábavalóvá lesznek igyekezeteink, haszontalannak bizonyulnak hasznosnak vélt törekvéseink. Hogyne csüggedznénk, mikor semmiben sem lehet tartós bizodalunk! Hogyne félnénk, mikor semmiben sem lehet állandó bátorságunk! Hogyne néznénk aggodalmaskodva a jövő elé, mikor készen kell lennünk a csapásokra, amelyek ellen emberi hatalmasságok semmit sem tehetnek!

Látni a fenyegető veszedelmet, mely mindjárt utolér és gyökeretverő lábakkal megállni és bevárni, . . . tudni, hogy a balsors újabb bajjal készül lecsapni ránk; érezni, hogy védtelenek vagyunk; és nem félni: Ez képtelenség, ehhez nagyobb lelki erő kellene, mint az emberé. Nem mondom hát, hogy ne féljétek, mert arra gyöngé az ember, hanem azt mondom, hogy ne a csapásoktól, a balsorstól, a szerencsétlen idők viszontagságaitól, hanem egyedül Istentől féljétek; Istent féljétek, aki mindezeket felettiünk féken tarthatja, vagy reánk szabadithatja. Így, ha néha van is okunk az aggodalomra, de elég okunk van mindenkor a reménységre is, mert irva vagyom, hogy az *Urnak félelmében erős a bizodalom!* (Péld. 14: 26.) Istent féljétek és akkor más egyébtől viharoktól, örvényektől mit félnétek, oh kicsinyhitűek?! Hiszen minden földi bajban őrt áll és békeséget, csendességet parancsol Krisztus, *akiben van a mi bátorságunk.* (Ef. III. 12.)

Erre az istenfélelemből származó, keresztyéni, bátor bizodalomra van szükségünk ugy mostani, mint mindenkori földi hányattatásaink között. Ebben az értelemben szól Jóel próféta is hozzátok ekképpen: *Ne félj föld népe, mert az Ur nagy készülettel készült a te segítségedre!* . . .

Szinte hallom a kétségkedőket, akik a csufolók székében ülnek: Ugyan hol látható az a nagy készület, mellyel készült az Ur a mi segítségünkre? A részben elpusztult mezőkön? A sivár barázdákon? Nem azt kellene-e inkább mondani, hogy jaj néked föld népe, mert az Ur nem készült a te segítségedre?

De ilyen szóval senki ne vétsen Isten ellen, Atyámfiai, nehogy keservesen tanuljuk majd meg: milyen az, ha ő valóban nem segít.

Istennek egyik áldása az eső és a harmat, amely növényeinket élteni. Mi lenne, ha ez végképp elmaradna és beteljesülne rajtunk Mózes fenyegetése, hogy az Ur eső helyett port és hamut ad a te földedre? (V. Móz. 28: 24.) Lehetetlen az, mondják a kételkedők: mégis megtörtént nem is olyan messze, nem is olyan régen, Lengyelországban. (1927. vagy 28-ban) Valamilyik távoli tüzhányó kitörése következtében, az égből egyszerre hamu hullt alá és elborította az utcákat, tereket, vetéseket, félméter magasságban. Istennek másik nagy áldása a napfény, amely földrészünk felett minden reggel elmaradhatatlanul felragyog. Mi lenne, ha mégis elmaradna, ha egyszer nem reggeledne? Lehetetlen az, mondják a kételkedők. Nem gondolnak Grönlandra, a sarkvidékek jeges világára, ahol a mi félnapos-

éjszakánk helyett hat hónapig tart az éjszaka. S e hosszú sötétséget csupán a föld tengelyének helyzete idézi elő, éppen ezért a legszigorubb tudományos mérlegelés mellett is elképzelhető, megtörténhet, hogy valamely nagy, világrengető rázkódtatás után, a sarkaiból kivetett földön, hiába várnánk a reggelt, óránk már delet mutatna és az áldott nap mégsem derengene. . . Oh mint lepne meg akkor a félelem, mint törne ki rajtunk a riadalom! Leborulnának a kételkedők, megalázkodnának a hetvenkedők, felugrálnának székeikből a csufolók, szivük rémült dobogásából értvén meg, hogy „az Ur bir ez egész földdel és minden benne élővel!”

Az Isten őrizzen attól Testvéreim, hogy ily ijedelmes áron tudjuk meg, mi lenne, ha egyszer az Ur csakugyan nem készülné fel a föld népének segítségére. Inkább gondoljuk meg, hogy amíg Isten felhossa az ő napját minden reggel mireánk; amíg idején- és későn való esőket szállit le földünkre; amíg esztendőről-esztendőre kizöldülnek a puszták és gyümölcsöt érlelnek a fák; amíg embernek, állatnak ad az Ur élelmet, bár ha nem is mindig bőséggel; amíg táplál áldásaival, bár ha olykor csak mértékkel; zugolódás helyett hálásan kell fogadnunk még a keveset is attól, akitől ennyit sem érdemeltünk. S el kell ismerünk, meg kell vallanunk Jóel prófétával együtt, hogy méltatlan voltunkhoz képest a legkevesebb is nagy irgalom az Urtól és nagy készület a mi segítségünkre.

Alapigénk olyan szépen végződik, hogy ha ez az év is ilyen szépen végződne; nem hogy panaszkodunk, de talán még kívánnivalónk se volna több, legalább is ami a földi dolgokat illeti: Megrakodnak csüreitek buzával. . . Nem, ennyit talán mégsem remélhetünk. Bele kell nyugodnunk, hogy ezek a szavak nem erre az évre és nem reánk vonatkoznak. Isten azonban a gonoszt is jóra tudja fordítani és a keveset is meg tudja sokasítani.

Azért ne félj föld népe, ti is Sionnak fiai örvendezzettek a ti Uratokban, Istenetekben, aki bizonyára ez évben sem felejtkezik el rólunk, de mi se felejtkezzünk el róla!

„Minden gondotokat őreá vessétek, mert neki gondja van titeátok!” E hittal győzelmesen tudjuk végigküzdeni az életet, s e hittal a gondok, bajok között is buzgón, igazán tudjuk énekelni, hogy:

Az én lelkem szép csendesen nyugszik csak az Ur Istenben, aki minden gonosztól megment engem!

Konkoly Thege István.

Ne ölj!

II. Móz. 20: 13. v.

Fiatal édesanya fájdalmas kétségbeeséssel rohan az uton az orvosi rendelő felé. Karján eszméletlenül piheg kicsiny gyermeke, akinek bezuzott homlokából lassan-lassan szivárog az életfentartó meleg vér. A kétségbeesett édesanya csak néhány pillanattal előbb szedte fel gyermekét az ut porából és mire az orvoshoz ért vele, már nem volt benne élet. Talán egy játékos madár, tarka lepke, vagy csalogató fénysugár után futott ki az utra éppen akkor, amikor arra robogott el egy autó és az autó sárhányója eszméletlenül vágta vissza a halál karjaiba. Hiábavaló volt minden orvosi tudás és igyekezet, hiábavaló volt az édesanya kétségbeesett élesztgetése, a gyermek többé nem nyitotta fel az élet ártatlan tisztaságát üdén visszatükröző kékszemét.

Szegény gyermek! Az élet játszi örömét és boldogságát megtalálhattad volna a homokos udvar biztonságában, vagy a virágos rétek illatos csendjében is; miért kellett néked a veszélyes uton keresni az örömet, a boldogságot és kielégíteni játszi kedvedet? Miért? A felelet elmosódik az édesanya fájdalmas zokogásában és elmosódik az emberi élet vigyázatlanságában is.

T! Üzzük, kergetjük a pillanatnyi mámort, hangulatot, örömet, boldogságot gyermeki nemtörődomséggel és vigyázatlansággal mi idősebbek is. Sokszor a fény, a kincs, a népszerűség, a nagyravágyás, a mindentakarás üzésébe, kergetésébe pusztulnak el értékes emberek, erős nemzetek és sorvadnak el életmentő eszmék és utmutatások!

Óh mennyire szükségünk van Isten parancsára és a golgothai keresztre, mint az élet leghatalmasabb és legerőteljesebb látható tiltakozásra, hogy megtanítsa ezt az emberiséget, amelyiknek számotérvő része durva eszközökkel és módszerekkel, életeken és alkotásokon, göröngyös és sokszor véres utakon törtet előre a halálos szakadék felé!

Ez az isteni parancsolat — ne ölj — diadalmaskodjék hát az emberek és népek életében, törtetésében és harcában.

* * *

K. T! Akik szétépték vagy elégették szívükben ennek a szigorú parancsnak és rendelkezésnek az okmányát, mindig megégette a lelküket az elégett okmánypapir égető hamuja. Kaintól kezdve — aki a szörnyű testvérgyilkosság után „bujdosó és vándorló“ menekülésében soha többé nem tudja elhallgattatni

atyafia vérének kiáltását — minden öldöklés, minden gyilkosság elviselhetetlen istenítéletet vont maga után. A gyilkost és a hatalommal visszaélő és ezeket kivégző nérói gonoszt az isteni ítélet és büntetés örölte fel a lelkiismeret pokoli kinjainak borzalmaiban. Hány gonosztevő nem tudott tette után többé aludni, többé nyudodni, hány menekült közülük a halálba, hányra borult a tébolyodottság sötétsége, hány jelentette fel önmagát, mert nem tudott többé Isten és a társadalom színe elé járulni!

De az isteni törvénynek ezt a szigorú szakaszán senki, egyetlen nép sem törte annyira össze, mint a XX. század sötétlelkű istentelen népe; az orosz bolsevizmus. Kimutatás bizonyítja, — melynek hitelességéhez semmi kétség nem férhet, — hogy 1937-ig a szovjet „paradicsomban“ 12 millió embert gyilkoltak le. A szovjet táborokban pedig csak 1937-ben 6 és fél millió férfi és nő szenvedett vértanuhalált. Öldöklésük, gonoszságuk alattomos és nyílt vérengzésük vadságában és határtalanságában még a Mindenható Istent is csufolták, az Anyaszentegyház hitigazságait gunyolták, a szent épületek köveit meggyalázták. Megölték az élők lelkét is. . . Nem, Testvéreim, Isten ezt tovább nem nézhette. Fegyvert adott azoknak a kezébe, akiknek a hite, imádsága, Isten neve, igazsága, hajléka szentebb mindennél, hogy ennek a kaini nemzetségnek véget vessenek és visszaállítsák az egyetlen, igaz Isten tökéletes imádását és szolgálatát.

Tudod-e hát magyar anya, hogy fiad isteni törvényt ment végrehajtani az orosz harcmezőkre? Tudod-e magyar hitves, hogy férjed legendás erejét és bátorságát a Szentlélek erősíti a meggyilkoltak tetemei és az Ur hajlékainak romjai felett? Tudod-e magyar testvér, hogy a testvéred szolgálata, harca, önfeláldozása diadalmasan megkoronáztatik? Tudjátok magyar gyermekek, honfiak, honleányok, hogy honvédeink zászlóira, fegyvereink tisztaságára az igazságos Isten is ráütötte az Ő jóváhagyó pecsétjét? És mert Isten is így akarta, diadalmaskodni kell az Ő szentséges akaratának, az Ő törvényének!

* * *

De diadalmaskodni kell ez isteni parancsolatnak, — ne ölj — mindnyájunk életében és érzéseiben is. Ne ölj az irigykedéssel. Az irigységnek lett az áldozata Kain és annyi millió, akiknek a szívébe belopózott az irigység sátáni érzése. Ne ölj a haragtartással! Tudd meg, hogy a sátán trónol a szivtelen, lelketlen, megbocsájtani nem tudó, de mindenütt ártani akaró, harag-

tartó ember gondolkozásán és minden alattomos cselekedetén. Legyen bátorságod békejobbot nyújtani és legyen erőd a megbocsátás szavait is elmondani. Ne folytass csendben, észrevétlenül gyilkos háborút a megszületendő gyermek ellen sem! Legyen ez a kor már az új életnek a „gyermek kora.“ Ne kezdődjék a temető a családi tüzhelynél, hanem a falu szélén. Legyen ebben az új életnek induló magyar közösségben több bölcső, mint koporsó! Legyen minden magyar szívében több szeretet a gyermek iránt és ha a kutyaugatást szívesen hallgatja, akkor a gyermeksirást is birják el az idegei!

Legyen öntudatosabb, istenfélőbb a hitbeli tudásunk! Destruktív, romboló könyvekkel, ujságokkal és füzetekkel ne romboljuk le se a magunk, se a mások hitét, tudását, mert sok jó, istenfelő és szelidlelkű református lélek ezek által lett közönyös az Isten tervével és akaratával szemben!

T! Ha békés, háboruságnélküli korszakot akarunk nyitni, akkor némuljon el a káromkodás szava és beszédje az imádságot zengeni tudó ajkakon, töröltessék ki a szívünkkel az irigység, a harag, a bosszu mérge. Szüntessük meg a gyermek elleni alattomos háborút, égessük el a lelket és hitet megőrlő könyveket, ponyva füzeteket és szennyes ujságokat! Vegyük fel a nemes harcot mindazokkal szemben, akik a nemtörődomségnek, a félreállásnak és az elégedetlenségnek szikláit akarnák rázudítani a lemondásnak, az élni akarásnak a nemes harcnak az útjára és megölni a szebb magyar holnapba vetett biztos reménységünket!

Ezt a harcot a mindent vállalás, a megbocsátás, a könyörületeség és különösen a szeretet megszentelt érzéseivel vivjük meg mi, akik már annyiszor megcsufoltattunk és keresztre feszítettünk! Nekünk a három millióknak kell azt hirdetni, — akik mindig ső és világosság voltunk — hogy minden ember felebarátom a Krisztusban és minden felebarátomat szeretem a Krisztus által! Nekünk a három millióknak kell a Krisztus szeretetének melegét szétárasztani, hogy minden közönyös és meghidegült szív felmelegedjen és minden bágyadt és ellankadt lélek megújuljon. Nekünk a három millióknak kell az Ótestamentum szigorú parancsát a szeretet evangéliumával betölteni és azt hirdetni, hogy a támadó Isten igazsága mellett kegyelme is végtelen.

Tekintsünk hát fel bizó reménységgel mennyei édes Atyánk jóságos arcára mindig, mert Átala lesz győzelmünk a bűn és a kísértő felett! Ámen.

Nagygéres

Gööz Ferenc

Nékem az élet — Krisztus.

Filippi 1: 2/a

A filippibeliekhez írott levelet „öröm levelének“ nevezik a theologusok, ezért a híressé vált soráért: „Örüljétek az Urban mindenkor, ismét mondom örüljétek!“ Pedig nem sok oka volt az örvendezésre annak, aki megírta. Pál apostol már hosszú idő óta a császár rabja. Rómában, s bár csak könnyű bilincsekben volt, mégis gyötrelmes volt a helyzete. Egész lénye telve apostoli lelkülettel, a Lélek hajtáná előre, hogy mindehová elvigye az evangélium magvát s most tehetetlenül várja az idő lassu folyását a római börtönben. De leveleiben még sincs panasz vagy keserűség, leveleiből még ma is egy csodálatos lélek ereje árad felénk, evangéliumot, örömet hirdet nekünk is.

Mi volt Pál életének a titka, mi tette őt erőssé, bátorrá az ismeretlen, de mindenesetre sötét jövővel szemben? Mi tette őt tevékeny és termékeny bilincsei között is?

Megmondja ő maga: Nékem az élet Krisztus.

Ez istentiszteleti órán beszélgessünk arról, hogy mi nekünk az élet és ki nekünk a Krisztus?

I.

Mi az életünk? mi a célja, mi a tartalma? Van, aki azt feleli: az öröm, a szórakozás.

E felfogás szerint, mely az önző és üres emberek felfogása, ez a föld tényleg siralomvölgy, elvesztett paradicsom, letarolt virágoskert és az embernek az legyen a főfeladata, hogy ezen a sivár talajon kies rózsalugast rendezzen be magának — többé-kevésbé ártatlan örömeiből — amely legyen olyan magas és olyan sűrű, hogy azon át más be ne láthasson hozzám, én se láthassak ki rajta, más szóval, ne zavarjon meg engem a külvilág, ne lássam meg, hogy mennyi harc, fájdalom, gyász és nyomoruság van kívül, csak felettem illatozzanak az öröm és szórakozás szin pompás rózsái. Ha sikerül így elmenekülnöm a valóság elől, ha sikerül így derüsen, mosolyogva, boldogan végigélnem életemet, ha sikerül kizárni életemből a munkát, a gondot, a lemondást és az áldozatot, akkor elmondhatom, hogy éltem. Milyen különös: ha egy lány 17—18 éves korában férjhez megy, arra sokan ép olyan szánakozó részvétellel mondják: Szegényke, alig élt még! mint arra, aki fiatalon kerül koporsóba.

Az első pillantásra szembetünik, hogy ennek az elvnek:

Nékem az élet — szórakozás! — igen sok sebezhető oldala van.

Az egyik az, hogy az örömök és szórakozások rózsalugasában nem terem semmi sem. Sem kenyér, sem gyümölcs, sem ruhára való. És mégis rendszerint annak van a legtöbb és legfehérebb kenyere, a legizesebb gyümölcse és legjobb ruhája, aki nek legtöbb jut az örömből és szórakozásból is. Bizonyára nem maga szerezte, hiszen abban a rózsalugasban nem szoktak kenyert sütni, sem ruhát szőni. Mivel pedig ezeket a javakat csak veritékes munkával lehet előteremteni, nyilvánvaló, hogy az örömök és szórakozások embere a más munkájának gyümölcset élvezi, tehát valakinek kettős munkát kell végezni, vagy kétszeres munkaidőt, vagy kétszeres munkatempót kell vállalnia, ahelyett, aki elvonult hűsölni a rózsafák árnyékába. Ha mindenkinek ez volna az étel: nekem az élet szórakozás, — akkor rövidesen mindenki éhenhalna.

A másik nagy baj az, hogy amiképen nincsen olyan diszes rózsafa, amely ősszel el ne hervadna, nincs olyan öröm és boldogság sem, amely el nem mulna, amikor az Ur Isten megsokalja a gyümölcste!en virágzást és jönnek látja, hogy hideget és havazást bocsásson a gondtalan, felelőtlen, lusta emberre. Az öröm és a szórakozás a legmulandóbb ezen a világon és nincs kegyetlenebb érzés, mint máról holnapra ázva, fázva, reszketve, éhezve felébredni sivitő viharban örömeink és álmaink letarolt, elhervadt rózsáiban.

A harmadik baj pedig ott van, hogy senkinek sem jut osztályrészül egy életen át tartó zavartalan öröm és szórakozás, és ha arra gondolunk, hogy az emberek között a legnagyobbaknak milyen kevés boldogságban volt részük, egész belsők tiltakozik e képtelenség ellen: ha csak az a néhány derűs pillanat volt életnek mondható, akkor kárba vészett a többi, 50—60 esztendő fáradtságos munkája és kemény, áldozatos harca?

A szórakozás nem elég erős fundamentuma, nem méltó kerete az életnek.

A másik felfogás szerint az életnek célt és tartalmat a munka ad. Van gondolkodó elmém, szárnyaló képzeletem, acélos akaratom, vannak vágyaim és terveim, látok rám váró feladatokat, van hozzá ereje az izmomnak és a lelkemnek és amit a képzelet sikjában meglátott az elme, azt valóra váltja az erő. A semmiből nem tudok teremteni, de mégis Isten munkatársa leszek, ha dolgozom, mert a meglévőt, a teremtés műhelyéből kikerült nyersanyagot úgy formálom, csiszolom, növelem és keverem, ahogy a számításom, az elképzelésem, a művészi meglátá-

som diktálja. A földből, magból lesz kenyér, ruha, az ércből szerszám, a kőből épület, műalkotás, a színekből kép, a hangokból harmónia, zene, sok gyorsan lepergő szétfutó percemet felfűzöm a munka aranyfonalára s ezt az ékes szép gyöngysort életnek nevezem. Így lesz a munkából élet és az életből munka. Így találom meg az elveszett édenkertet, amelyről írva vagyok, hogy azért helyezett bele az Isten, hogy őrizsem és műveljem azt. Kitárom karomat és boldogan kiáltom: én Istenem én embervilágom, a tied vagyok és te az enyém. Veled, érted és neked dolgozom. Így nem átok nekem a munka, nem kényszerű megszakítása üres szórakozásaimnak, nem hamis hang a semmittevés nagy harmóniájában, hanem bekapcsolódás abba a csodálatos színtóniába, amelynek ritmust a teremtő Isten szive dobogása ad:

Az élet munka — a munka áldás.

Szép az elindulás, dicsőséges a cél, de közte kemény és rögzös az út. A föld meddő, az idő zord, az izom fárad, a lélek csügged, az elme korlátolt és az erő véges. S lehet a munka, amelybe örömmel vettem bele magamat, keserves robot, súlyos rabiga, kemény gályapad. Ha az életem nem más, mint kizárólag munka, én leszek a legszerencsétlenebb minden teremtmény között. Aki szüntelenül szórakozik, úgy jár mint a lepke gyertyaláng körül, addig fürdik, játszik a fényben, míg el nem kapja a láng. Akinek csak munka az élete, hasonlatos a bogárhoz, amely lassan kuszik felfelé a gyertyatartó oszlopán, mely, sötét árnyékban s mire kijutna fényre a nagy ut után, leégett a gyertya.

II.

Mielőtt megfelelnénk arra, hogy hol a megoldás, feleljünk arra, hogy ki nekünk a Krisztus

Nagy baj, ha Krisztus számomra csupán vasárnapi vendég. Van, aki vasárnap végzi el a kötelező látogatásait és a vasárnap egy bizonyos óráját szánja a látogatók fogadására. Jönnek a vendégek, kedvesen elbeszélgetünk velük, majd ismét elmennek s azzal el is felejtettük őket. Nincs különösebb szerepük az életünkben. Ilyen vasárnapi vendég sok ember életében az Ur Jézus Krisztus. Látogatásának meg van a meghatározott ideje, d. e. 10—11. Látogatását elfogadjuk, néha unjuk is, de nem küldhetjük el, mert „illik egy kicsit vallásosnak is lenni“ egyébként pedig semmi nyoma sem marad az életünkben az ő látogatásának.

Valamivel jobb eset, ha Krisztus — emlék. Gyermekkoromban anyám mesélt róla és én hallgattam tágranyilt szemmel,

gyermeki hittel, mint a többi mesét és besoroztam Krisztust a többi mesealak közé. S ma is jól esik hallani róla, mint ahogy jól esik, felejtve a jelent, elolvasni gyermekkori mesék-könyvemet. És jön a többi emlék, sok alkalom, konfirmáció, urvacsora, ahol találkozhattam volna a csodálatos mese-alakkal — a Krisztussal. De jöttek más benyomások és elhalványul lelkemben a Krisztus képe — és egyszer majd nem tudok hinni a mesében és nem tudok hinni a Krisztusban sem; az emlék-Krisztus nem tudja beragyogni a bánat-éjszakákat és sohasem tudja megfogni kérő, kinyujtott kezemet. Nem serkent munkára és nem szenteli meg az örömet, — mit sem ér, ha nékem Krisztus a multak Krisztusa csupán.

III.

Most már csak az a megoldás van hátra, amit az apostol mond: ha nékem az élet Krisztus — és Krisztus az életem. Nem hozzám közel, vagy tőlem távol — nem rajtam kívül hanem bennem él. Nem teszek különbséget vallás és élet között, számomra egy van: Krisztus, akit hittel megragadtam és aki nékem életemmé lett. Nem kell kivetnem életemből az örömet, szórakozást és pihenést, — hiszen a tanítványok is pihentek, — de mindig Jézus közösségében és ez volt a világtörténelem legáldottabb pihenése — nem kell kivetnem a munkát, hiszen a tanítványok is munkálkodtak, de mindig Jézussal, Jézusért és Jézus által és az a világ legértékesebb, legmaradandóbb és legáldottabb munkája amit Jézus végez általunk. Nem kell kivetnem, ami tartalmat ad az életemnek, hanem az életem súlypontját kell Krisztusra helyezni.

Ismerjük azt a fizikai egyensúlytörvényt, hogy minden test annál biztosabban áll, minél mélyebre kerül a súlypontja. Ha egy testet úgy helyezünk el, vagy úgy függesztünk fel, hogy a súlypontja a támaszpont alá kerül — bármily erővel mozdítjuk is ki, néhány lengés után visszatéríti nyugalmi helyzetébe a mélyenfekvő súlypontja.

A lélek világában ellenkező törvény uralkodik. Minél magasabbra kerül a lélek súlypontja, annál szilárdabb a lélek egyensúlya. Öröm, szórakozás, művészet, tudomány és nemes munka, mind emelik lelkünket és segítenek megőrizni egyensúlyát. De legmagasabbra, önmagunk fölé csak akkor kerülünk, ha életünk súlypontja a Krisztuson nyugszik. Hullámozó tengeren, zugó viharban, meredek úton, széditő mélységek felett biztosan állok és egyensúlyomat el nem veszíthetem, — ha nékem az élet Krisztus. Ámen. (Csendes napi elmélkedés a putnoki Gazdasági Felsőleánynevelő Intézetben.) *Tömösközy László.*

Üzenet.

Lapunk júliusi száma a szokottnál jóval később jelenik meg, a késedelem okát nyomdai technikai akadály okozta és így az előbb nem jelenhetett meg, miért is szíves elnézést kér

A KIADÓ.